

Q3
2022

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 30 בספטמבר 2022

תוכן העניינים

ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים 201

207	5. ממשל תאגידי
208	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם
222	7. נספחים
236	מילון מונחים
238	אינדקס

א. דוח הדירקטוריון וההנהלה 5

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
45	3. סקירת הסיכונים
70	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקורות ונהלים

ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי 72

ג. תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2022 75

78	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
87	ביאורים לדוחות הכספיים

Q3
2022

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

45	3. סקירת הסיכונים	11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
45	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	11	1.1. מידע צופה פני עתיד
45	3.2. סיכון אשראי	11	1.2. מידע כספי תמציתי
66	3.3. סיכון שוק	14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
68	3.4. סיכון נזילות ומימון	14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
69	3.5. סיכון צינת	16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
70	3.6. סיכונים אחרים	16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
70	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	20	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
70	4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים	26	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
71	4.2. בקרות ונהלים	36	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
		42	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
		44	2.6. חברות עיקריות

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין
20	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
21	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
22	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
23	טבלה 2-5: ההוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
24	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
24	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
25	טבלה 2-8: רווח כולל
26	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
26	טבלה 2-10: ההתפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה
27	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
28	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
29	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
30	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
30	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
30	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק
31	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
31	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
32	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
34	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
35	טבלה 2-21: יחס מינוף
36	טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
42	טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
46	טבלה 3-1: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
47	טבלה 3-2: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר
48	טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי
50	טבלה 3-4: סיכון אשראי לפי ענפי משק
53	טבלה 3-5: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
54	טבלה 3-6: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן
55	טבלה 3-7: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה
58	טבלה 3-8: חשיפות עיקריות למדינות זרות
59	טבלה 3-9: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
60	טבלה 3-10: סיכונים בתיק הלוואות לדיור
60	טבלה 3-11: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
61	טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
61	טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים
61	טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

62	טבלה 3-15: יתרת האשראי לאנשים פרטיים
63	טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
63	טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
63	טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
64	טבלה 3-19: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
65	טבלה 3-20: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
65	טבלה 3-21: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 בספטמבר 2022
66	טבלה 3-22: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	טבלה 3-23: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	טבלה 3-24: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
68	טבלה 3-25: רגישות הבנק לשינויים בשיעורי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ולשינויים במדד המחירים לצרכן
68	טבלה 3-26: יחס כיסוי הנזילות (LCR)
69	טבלה 3-27: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

רשימת התרשימים

11	תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 30 בספטמבר 2022 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022
18	תרשים 2-1: תשואות אגרות-חוב ממשלתית, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות
22	תרשים 2-2: רווח מימוני נטו
27	תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 30 בספטמבר 2022

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 בנובמבר 2022, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 30 בספטמבר 2022. החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. הנתונים המתייחסים למספרי השוואה בקשר להפרשה להפסדי אשראי וסיווגי חובות לא הוצגו מחדש, אלא אם צוין אחרת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתמשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד הבינוי והשיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2 מידע כספי תמציתי

תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 30 בספטמבר 2022 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

איכות האשראי	גידול באשראי	ריווחיות	הון
0.78% NPL*	7.4% אשראי עסקי ומסחרי	14.6% תשואה להון	11.10% יחס הון עצמי רובד 1
1.56% יחס כיסוי כולל**	9.7% אשראי לדיור	4,782 מיליוני ש"ח רווח נקי	45,068 מיליוני ש"ח הון עצמי

* אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית מתוך יתרה רשומה של אשראי לציבור.
** סך ההפרשה להפסדי אשראי (כולל בגין יתרות חוץ מאזניות) מתוך יתרה רשומה של האשראי לציבור.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים

לשנה שהסתיימה ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.12.2021	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	
מדדי ביצוע עיקריים					
11.8%	12.9%	14.6%	11.3%	15.9%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון* ⁽¹⁾
11.9%	12.9%	14.6%	11.3%	15.9%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים* ⁽¹⁾⁽²⁾
0.85%	0.93%	1.00%	0.82%	1.10%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.48%	2.53%	2.64%	2.47%	2.93%	יחס הכנסות ⁽³⁾ לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
1.68%	1.72%	1.99%	1.74%	2.24%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.58%	0.58%	0.58%	0.57%	0.61%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
54.2%	54.8%	46.7%	54.9%	41.5%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
53.9%	54.8%	46.7%	54.9%	41.5%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים ⁽²⁾
1.79%	1.83%	2.24%	1.85%	2.58%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾⁽⁴⁾
124%	127%	126%	127%	126%	יחס כיסוי נזילות (LCR)
**136%	-	127%	-	127%	יחס מימון יציב נטו (NSFR) ⁽⁵⁾

ליום

31.12.2021	30.09.2021	30.09.2022	
10.96%	11.18%	11.10%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
14.22%	13.69%	14.34%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
6.03%	6.32%	6.18%	יחס מינוף ⁽⁶⁾

* בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שונתה החל משנת 2022 שיטת המרת התשואה הרבעונית למונחים שנתיים מחישוב מעריכי לחישוב ליניארי. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

** הוצג מחדש.

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) אינו כולל הוצאות בגין הפרשות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

(3) סך-כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

(4) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר" להלן) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.

(5) יחס מימון יציב (NSFR) מפורסם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021. למידע נוסף, ראה פרק "סיכון נזילות ומימון" להלן.

(6) יחסי הון ויחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022, מביאים בחשבון את הוראות המעבר של יישום התקניה החשבונאית בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף, ראה פרק הון, הלימות הון ומינוף להלן.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2021	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	
מדדי איכות אשראי עיקריים					
1.65%	1.70%	1.56%	1.70%	1.56%	שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי** מתוך האשראי לציבור
1.43%	1.48%	1.34%	1.48%	1.34%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מתוך האשראי לציבור**
1.20%	1.24%	0.80%	1.24%	0.80%	שיעור אשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור**
(0.06%)	(0.10%)	(0.03%)	(0.21%)	(0.03%)	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
(0.37%)	(0.58%)	(0.18%)	(0.30%)	0.05%	שיעור ההוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מתוך אשראי ממוצע לציבור
במיליוני ש"ח					
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד					
4,914	3,980	4,782	1,207	1,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4,957	3,980	4,782	1,207	1,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽¹⁾
9,767	7,306	9,539	2,565	3,636	הכנסות ריבית, נטו
10,848	8,168	9,783	2,777	3,751	רווח מימוני, נטו***
4,625	3,452	3,150	1,079	1,117	הכנסות שאינן מריבית
3,355	2,457	2,776	838	984	מזה - עמלות
14,392	10,758	12,689	3,644	4,753	סך הכנסות
(1,220)	(1,407)	(464)	(252)	45	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,803	5,898	5,926	1,999	1,972	הוצאות תפעוליות ואחרות
7,753	5,898	5,926	1,999	1,972	הוצאות תפעוליות ואחרות מנוטרלות חריגים ⁽¹⁾
4,333	3,414	3,305	1,153	1,076	מזה - משכורות והוצאות גיליות
נתונים נוספים					
3.68	2.98	3.58	0.90	1.34	רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בסיסי (בש"ח)
1.11	0.46	0.30	0.46	0.30	סך-הכל דיבידנד למניה (בש"ח) ⁽²⁾

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

** החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לענין זה:

- (1) שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מתוך אשראי לציבור ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום הוראת CECL הינו 1.51%.
- (2) בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי לא צובר. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש. במידה ולצרכי נוחות מספרי השוואה היו מוצגים מחדש (משמע, חובות צוברים שסווגו בעבר כחובות פגומים, על-פי ההוראות החדשות לא היו נכללים במסגרת החובות שאינם צוברים), שיעור האשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2021 היה 1.13%.

*** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(1) אינו כולל הוצאות בגין הפרשות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

(2) על-פי מועד ההכרזה.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

ליום			
31.12.2021	30.09.2021	30.09.2022	
במיליוני ש"ח			
			נתונים עיקריים מהמאזן
638,781	604,324	658,336	סך-הכל נכסים
189,283	175,765	145,423	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,105	70,383	90,078	ניירות-ערך
352,623	335,297	381,582	אשראי לציבור, נטו
7,926	8,464	6,723	סיכון אשראי בעייתי, נטו
2,897	2,799	3,033	אשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL)*
596,034	561,589	613,267	סך-הכל התחייבויות
525,072	505,483	527,699	מזה - פיקדונות הציבור
11,601	10,448	9,779	פיקדונות מבנקים
25,582	18,761	26,263	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
42,735	42,717	45,068	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
			נתונים נוספים
32.1	28.5	30.3	מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)

* החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. במסגרת זו בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי לא צובר. בנוסף, הלוואות לדירור בפיגור של 90 יום או יותר מסווגות כאשראי לא צובר. לצרכי נוחות, במידה ויתרת האשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL) ליום 31 בדצמבר 2021 הייתה מוצגת מחדש יתרתה הייתה 3,955 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואומד את המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים). למידע נוסף ראה [פרק סיכונים מובילים ומתפתחים](#) להלן, [פרק סקירת הסיכונים](#) להלן [והדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 30 בספטמבר 2022](#).

1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2021 אישרו הנהלת הבנק והדירקטוריון את היעדים והאסטרטגיה העסקית לשנים 2022-2024. היעדים שאושרו מהווים המשך ליישום התכנית האסטרטגית שהותוותה בשנת 2020, תוך ביצוע התאמות ועדכונים נדרשים, בהתאם לביצועי הבנק והשינויים בסביבה העסקית. הליך קביעת היעדים והאסטרטגיה העסקית, בוצע תוך בחינת השלכות התפשטות נגיף הקורונה, השינויים בכלכלה הגלובלית, השינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה וההתעצמות בסביבה התחרותית בה פועל הבנק, בכלל תחומי פעילותו. האסטרטגיה העסקית שאושרה בסוף שנת 2021, גובשה תוך התייחסות למגמות המרכזיות המשפיעות על תעשיית הבנקאות ובהן, התגברות עוצמת התחרות בענף וכניסת שחקנים פיננסיים חוץ בנקאיים וטכנולוגיים, האצת מגמת המעבר לצריכת שירותים פיננסיים בערוצים הישירים (ערוצי הדיגיטל, המוקדים הטלפוניים והמכונות לשירות עצמי), המשך הצעדים הרגולטוריים להגברת התחרות במערכת הבנקאית, המשך השקעות משמעותיות בחברות פינטק וכניסתם של שחקנים טכנולוגיים משמעותיים לפעילות מול לקוחות קמעונאיים בזירה הפיננסית. בנוסף לשינויים אלו, האסטרטגיה העסקית נבנתה תוך התייחסות גם לתרחיש עתידיים אפשריים לענף הבנקאות כפי שאלו פורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018, ועודם רלוונטיים גם בימים אלו. במגזר הבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים) קיימת סבירות להתממשות, מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר" בו יבזרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. ייתכן כי בתרחיש זה יירקמו שיתופי פעולה בין השחקנים באמצעות מודלים שונים לפעילות.

להערכת הבנק, בבנקאות העסקית והמסחרית, הערך המוסף שחברות הטכנולוגיה הגדולות יכולות לספק ללקוח העסקי הינו קטן יותר יחסית ומכאן שהאיום הנשקף מצד ענקיות הטכנולוגיה בפלחי לקוחות אלו עדיין רחוק יותר. על כן, להערכת הבנק במגזר הבנקאות העסקית קיימת סבירות גבוהה להתממשות תרחיש "הבנק המשופר". בתרחיש זה, יעברו הבנקים הקיימים תהליך מקיף של מודרניזציה ודיגיטציה ויעשו שימוש בטכנולוגיות חדישות כדי לשפר את מערכתיהם, לחדש את הממשק עם הלקוחות, ליצור ערך מוסף, ולהציע שירותים מתקדמים. חלק מהמודלים העסקיים ישתנו, אך הקשר עם הלקוחות ופעילות הליבה יישמרו. הבנק מיישם את הוראות בנק ישראל לעמידה ביעדי ההון, והן נלקחו בחשבון במסגרת התכנון האסטרטגי של הבנק.

התכנית האסטרטגית שהותוותה במהלך 2021 גובשה בראי החזון של הבנק - "מחויבים לצמיחה באמצעות בנקאות מתחדשת והוגנת ללקוחותינו". האסטרטגיה העסקית של הבנק מבוססת על מספר צירים מרכזיים:

1. צמיחה בפעילות הבנקאית - הבנק יפעל לצמיחה בהיקף פעילותו עם לקוחות הבנקאות הקמעונאית, המסחרית והעסקית, תוך שיפור מתמיד בהצעת הערך ללקוחות. כמו-כן, יפעל הבנק לשיפור השירות באמצעות מהלכים לחיזוק תודעת השירות, שיפור זמינות הבנקאי, הגדלת היצע הפעולות והמוצרים בדיגיטל, הרחבת סמכויות הבנקאים במוקדים הטלפוניים וכן הרחבת מגוון ערוצי התקשורת בין הבנק ללקוחותיו. בזירת הלקוחות המסחריים והעסקיים, ימשיך הבנק לפעול לשימור מעמדו המוביל במטרה להיות הבחירה הראשונה של הלקוחות העסקיים. כמו-כן, ימשיך הבנק לשפר תהליכי עבודה וקיצור זמני המענה לצרכי הלקוחות.

2. פיתוח הבנקאות החדשה - הבנק יקדם פיתוח של ערוצי הפצה חדשים עבור השירותים והמוצרים הבנקאיים, בדגש על ערוצי הפצה דיגיטליים חדשים הנשענים על יכולות ניתוח דאטה מתקדמות והצטיינות בחוויית המשתמש. כמו-כן, הבנק פועל לייצר הצעות ערך חדשות ללקוחות הקמעונאים באמצעות שיתופי פעולה עם צדדים שלישיים.

3. בניית תשתית ארגונית תומכת צמיחה - הבנק יפעל להנעת תהליכים שיעודדו תרבות ארגונית ממוקדת לקוח, תומכת צמיחה ומאפשרת שיפור ה-delivery וה-Time to market. השימוש בדאטה ואנליטיקה ימשיך בתהליך ההרחבה וההעמקה שהחל לפני מספר שנים, לרבות מסעות לקוח הנתמכים בניית דאטה מתקדם. בנוסף, הבנק החל ביישום פרויקט לביצוע מודרניזציה של מערכת הליבה, ליצירת תשתית בנקאית גמישה ופשוטה יותר, שתשפר את קצב היישום של תהליכים עסקיים חדשים ופיתוח מוצרים חדשים (Time to Market), תשתית לבנקאות פתוחה (Open API) וצמצום עתיד של עלויות IT.

במהלך השנה, אישר דירקטוריון הבנק מספר שינויים ארגוניים, מתוך מטרה למקד ולממש בצורה הטובה ביותר את היתרונות והנכסים של הבנק, לייצל ולפשט תהליכים עבור לקוחות הבנק, ולהגביר את יכולות הצמיחה והשאת הערך.

בהתאם בחודש ינואר 2022 אישר דירקטוריון הבנק הקמתה של חטיבה לשירותים בנקאיים בה ירוכזו מרבית מערכי התפעול של החטיבות העסקית והקמעונאית בבנק. החטיבה החדשה תפעל לשיפור השירות ללקוחות הבנק באמצעות ייעול תהליכי העבודה הפנימיים בבנק וחתירה למצוינות תפעולית. בחודש יוני 2022 אישר דירקטוריון הבנק, מיזוג חטיבת החדשנות והאסטרטגיה, לחטיבות אחרות בבנק. בהתאם, הפיתוח העסקי התאגידי ופעילות bit הוכפפו ויפעלו בחטיבת השווקים הפיננסים והבנקאות הבינלאומית. יחידת המידע והאנליטיקה ויחידת האסטרטגיה התאגידי, הוכפפו ויפעלו תחת החטיבה הפיננסית. כמו-כן, חשבות הבנק הופרדה מהחטיבה הפיננסית והוכפפה למנכ"ל הבנק.

כמו-כן, בימים אלו מגבש הבנק, בהמשך לעבודה שנעשתה עם חברה בינלאומית מובילה, עדכון לתכנית האסטרטגית אשר תתווה את פעילותו בטווח הבינוני-ארוך. התכנית שמה דגש על מיקוד בלקוח, דיגיטציה, חדשנות, שירות מוביל ומצוינות תפעולית, ותגדיר את עמודי התווך האסטרטגיים לשנת 2026 ואת צירי השינוי הנדרשים להשגת צמיחה ברת קיימא, תוך מיקוד בעסקי הליבה של הבנק, ניצול משאבים מיטבי ויעיל ושיפור מתמשך בתשואה להון.

התכנית האסטרטגית צפויה לכלול יעדים עסקיים ותפעוליים בבנקאות הקמעונאית והעסקית וביתר תחומי הפעילות של הבנק. התכנית תהווה מפת דרכים אותה יפעל הבנק להגשים, ובימים אלו שוקד על גיבושה הסופי והרכבת תכנית העבודה הנגזרות ברבדים השונים, לרבות המשאבים הנדרשים. אישור התכנית האסטרטגית כפוף לאישור הכולל של תכנית העבודה בסוף שנת 2022.

האסטרטגיה ותכנית העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט בפרק זה בכל הקשור בתכנית פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שהנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתכנית לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס להשלכות האינפלציה, שינויים תכופים בשע"ח וסביבת הריבית העולה בעולם ובישראל, למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים והמגבלות החלות על הבנק במסגרתן.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

בחודשים האחרונים מתרבים הסימנים להאטה של הכלכלה הגלובלית. מדדי אמון הצרכנים ומנהלי הרכש נמצאים במגמת ירידה מזה זמן מה, והצריכה הפרטית כבר מתמתנת. ענף הנדל"ן, שנהנה מפריחה בשנים האחרונות, מתחיל להתקרר על רקע העלייה החדה בריבית המשכנתאות, ובמדינות רבות נרשמת ירידה בעסקות כמו גם התחלה של ירידות מחירים. כלכלת ארצות-הברית צמחה ברבעון השלישי של השנה בשיעור של 2.6% במונחים שנתיים, זאת לאחר התכווצות בשני הרבעונים הראשונים של השנה, ובגוש האירו נרשמה צמיחה נמוכה של 0.7% ברבעון השלישי של שנת 2022. בסין נרשמה ברבעון השלישי צמיחה גבוהה של 9.0% לאחר התכווצות חדה ברבעון השני. קרן המטבע הבינלאומית הפחיתה פעם נוספת את תחזיות הצמיחה הגלובלית והיא צופה צמיחה נמוכה בשנת 2023 של 1.0% בארצות-הברית ו-0.5% בגוש האירו.

האינפלציה במדינות המפותחות שהושפעה בתחילה מגורמי צד ההיצע כמו עליית מחירי סחורות ושיבושים בשרשרת האספקה הגלובלית, הפכה רוחבית, וכבר ניכרת עלייה גם במחירי שירותים. האינפלציה בספטמבר 2022 עמדה ברמה שנתית של 8.2% בארצות-הברית, 9.9% בגוש האירו ו-10.1% בבריטניה. העלייה המתמשכת באינפלציה האינפלציה את עליית הריבית של הבנקים המרכזיים, וקצב העלאות הריבית התגבר עד לשיעורים של 0.75% בכל החלטה. הפד האמריקני העלה את הריבית ברבעון השלישי ב-150 נקודות בסיס לרמה של 3.25% ובחודש נובמבר העלה את הריבית ל-4.0%. ה-ECB העלה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 את הריבית על הפיקדונות מרמה שלילית של 0.5% לרמה חיובית של 0.75%, ובסוף אוקטובר 2022 העלה את הריבית לרמה של 1.5%. באירופה עליית האינפלציה והריבית אף העלו את פרמיית הסיכון של מדינות שאופייניות בחוב ציבורי גבוה. המלחמה באוקראינה נמשכת ואף החרפה עם סיפוח שטחים באוקראינה על-ידי רוסיה, דבר שהעצים את ההשפעות השליליות על אספקת הגז הטבעי לאירופה. בחזית אחרת, מתגברת המתיחות בין ארצות-הברית לסין, עם הודעת ארצות-הברית על איסור יצוא של שבבים מתקדמים לסין.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

הצמיחה ברבעון השלישי של השנה הואטה לשיעור שנתי של 2.1%, שמהווים ירידה של 0.2% בתוצר לנפש. עליות המחירים במשק, עליית ריבית, וירידה במחירי המניות בעולם פגעו בכושר הקנייה של משקי הבית, וניכרת האטה בצריכה הפרטית המקומית. ההוצאה לצריכה פרטית ירדה ברבעון זה בשיעור שנתי של 1.7%, ובעיקר ירדה הצריכה של מוצרי בני-קיימא. מנגד ההשקעות בבנייה למגורים והשקעות אחרות המשיכו לגדול. בשוק הנדל"ן מסתמנת ירידה חדה ברכישת דירות חדשות, זאת כנראה בהשפעת עליית הריביות. רמת המכירות דומה עתה לזו ששררה במהלך שנת 2019, טרם הקורונה, אך כיוון שהתחלות הבנייה עלו במהלך שנים אלו, מלאי הדירות הלא מכורות נמצא במגמת עלייה. נתוני הלמ"ס מצביעים בינתיים על המשך עלייה במחירי הדירות.

מצבו היחסי של המשק הישראלי טוב ביחס למדינות מפותחות אחרות, זאת לאור היציבות היחסית במחירי האנרגיה, ועודף תקציבי שהוא ייחודי לישראל בתקופה זו. יחד עם זאת, הסיכונים הגלובליים עלו, ובשילוב עם מדיניות מוניטרית מרסנת יותר, ההשפעות על המשק כבר מורגשות. שיעור האבטלה החל לעלות מעט והגיע לרמה של 4.1% בחודש אוקטובר. מספר המשרות הפנויות ירד באוקטובר בשלושת אלפים איש, אך הוא עדיין גבוה ועמד על 147 אלף משרות פנויות, והשכר במגזר הפרטי נמצא במגמת עלייה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה נצטבר עודף תקציבי של 33.3 מיליארד ש"ח זאת לעומת גירעון של 51.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העודף התקציבי ב-12 החודשים האחרונים שמסתיים בספטמבר 2022 הגיע לשיעור של 0.9% מהתוצר. ההסבר העיקרי לירידת הגירעון הוא גידול בשיעור חד של כ-20% בהכנסות המדינה ממסים שמקורו בצמיחה, בריבוי עסקות נדל"ן ובעליית מחירי הנכסים. ההוצאות גדלו בשיעור מתון יחסית של 5.0% (ללא סיוע כלכלי של תקופת הקורונה). בראשון לחודש נובמבר 2022 התקיימו בחירות כלליות לכנסת. בעת כתיבת סקירה זו מתקיימים דיונים להרכבת ממשלה.

העלייה באינפלציה בעולם הביאה להאצה של קצב עליות הריבית ברוב המדינות המפותחות, זאת בכדי להתאים כמה שיותר מהר את רמת הריבית לסביבת האינפלציה, ולמנוע מצב בו האינפלציה מתבססת ברמה גבוהה. ריבית בנק ישראל עלתה ברבעון השני של השנה מרמה של 0.75% לרמה של 2.0%. באוקטובר עלתה הריבית לרמה של 2.75%, ובנובמבר ל-3.25%. שוקי הכספים מגלים עליות ריבית נוספות עד לרמה של כ-3.75% בחצי השנה הקרובה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון השלישי של שנת 2022 בשיעור גבוה של 1.2%. מדד המחירים בגין חודש ספטמבר 2022 עלה בשיעור של 0.2%, והוא גבוה ב-4.6% לעומת המדד בספטמבר אשתקד. מרבית סעיפי המדד המרכזיים נמצאים ברמה שגבוהה מהגבול העליון של יעד האינפלציה, ובחודשים האחרונים עליות המחירים בלטו בענפי השירותים, ובעיקר במחירי הדיור (שכר-דירה). בשנה האחרונה התייקר סעיף הדיור בשיעור של 5.6%. מחירי ההובלה בעולם רשמו ירידה חדה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022, וירידה נרשמה גם בחלק גדול ממחירי הסחורות. יחד עם זאת, שוק העבודה הדוק והשכר במגזר הפרטי נמצא במגמת עלייה, ואילו מהווים גורמי סיכון שעשויים לעכב את הירידה באינפלציה. שוק ההון צופה בשנה הקרובה, נכון לחודש נובמבר 2022, אינפלציה שנמצאת בתוך היעד (2.6%) ורמה דומה בשנים הקרובות.

השקל פוחת במהלך הרבעון השלישי של השנה בשיעור של 1.2% מול הדולר האמריקאי, ומול סל המטבעות הוא יוסף ב-3.2%. תנודות שערי החליפין ברבעון זה שיקפו בעיקר את התחזקות הדולר בשוקי המטבע בעולם. בנק ישראל לא רכש מטבע-חוץ במהלך תקופה זו, ויתרות מטבע-חוץ ירדו לרמה של 186 מיליארד דולר בעיקר כתוצאה משערוכים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

שוקי הכספים והון

השוקים הפיננסיים הושפעו מסביבת האינפלציה הגבוהה, עליות הריבית החדות והתגברות החששות מפגיעה בפעילות הכלכלית. במרבית מדדי המניות בעולם נמשכו הירידות שהחלו כבר ברבעון הראשון של השנה. בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2022 מדד ה-S&P500 בארצות-הברית ירד בשיעור של 5.3% והשלים ירידה מצטברת של 24.8% מתחילת השנה, מדד המניות האירופי היורוסטוקס 50 ירד ב-4.0% והשלים ירידה מצטברת של 22.8% ומדד ת"א 125 נותר ברבעון השלישי בקירוב ללא שינוי, אך ירד מתחילת השנה ב-8.4% (במונחי מטבע מקומי).

מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים בבורסה בתל-אביב ירדו ברבעון השלישי של 2022 לרמה של 2.2 מיליארד שקל לעומת רמה של 2.4 מיליארד שקל ברבעון השני ו-2.6 מיליארד שקל ברבעון הראשון של שנת 2022.

ברבעון השלישי של שנת 2022 נמשכה העלייה החדה בתשואות אגרות-החוב לטווחים הארוכים בארצות-הברית ובישראל. בארצות-הברית תשואת איגרת-החוב הממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה מרמה של 3.0% בסוף הרבעון השני של 2022 לרמה של 3.8% בסוף הרבעון השלישי. גם בישראל נרשמה עלייה בתשואות, ותשואת איגרת ממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה בתקופה זו מרמה של 2.7% ל-3.4%. החשש הגובר ממיתון בעולם, וצפי להמשך עלייה בריביות הביא להיפוך של העקום בארצות-הברית ולהשתטחות העקום בישראל בחודשים אוקטובר ומחצית נובמבר.

בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2022 מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של כ-2.8% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות ירד בכ-2.5%, ובשניהם נרשמו ירידות ממוצעות של כ-9.5% מתחילת השנה.

מדד אגרות-החוב הקונצרניות ירד ברבעון השלישי ב-1.6% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות עלו לרמה של כ-2.2% לעומת 1.6% בסוף 2021. לאחר התמתנות במחצית הראשונה של השנה, גיוסי ההון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב שבו לגדול והסתכמו בכ-17.1 מיליארד שקל ברבעון השלישי של 2022. יותר מ-60% מהגיוסים היו של חברות נדל"ן.

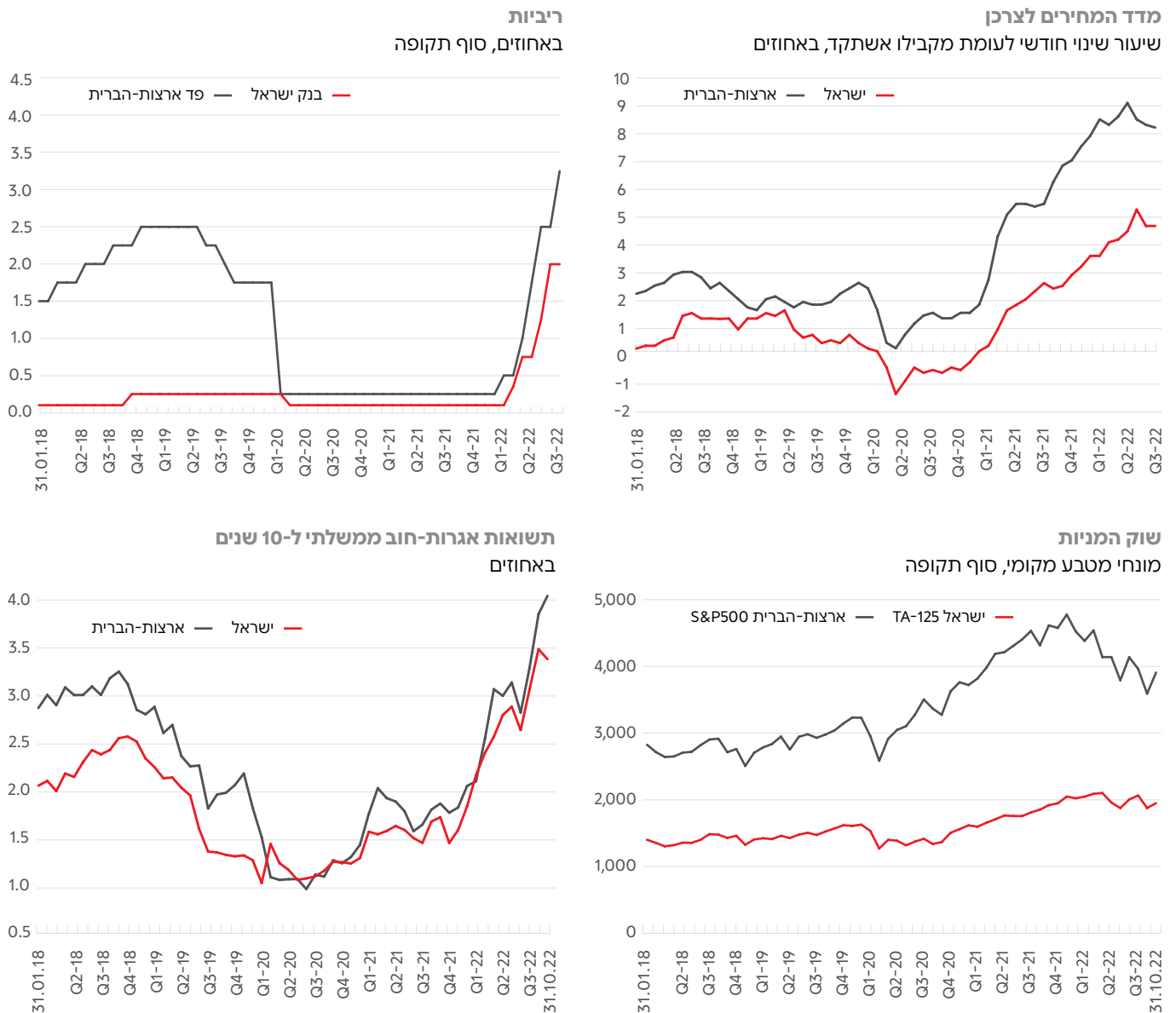
טבלה 1-2: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין

לשנת 2021	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	
2.4%	2.2%	4.4%	0.8%	1.2%	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"דוע"
(3.3%)	0.4%	13.9%	(1.0%)	1.2%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
(10.8%)	(5.3%)	(1.0%)	(3.6%)	(4.1%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(6.7%)	(5.6%)	6.6%	(2.4%)	(0.6%)	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
(46.1%)	(15.9%)	(18.0%)	(2.8%)	(9.0%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

30.09.2021	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022	
0.10%	0.10%	0.10%	0.75%	2.00%	שיעור הריבית בסוף התקופה

תרשים 1-2: תשואות אגרות-חוב ממשלתי, מדד המחירים לצרכן, ריביות ושוק המניות

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה בפרק סקירת הסיכונים, בהמשכו של דוח זה.

הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.

הבנק מעריך כי שילוב של גורמים כלכליים ופוליטיים-מדיניים הגבירו בחודשים האחרונים משמעותית את הסיכונים בכלכלה העולמית כאשר השפעתם של אלו על הכלכלה הישראלית והבנק עשויה להיות משמעותית. הכלכלה העולמית מתמודדת עם השפעות מאוחרות של תקופת מגפת הקורונה והמדיניות הפיסקאלית והמוניטרית המרחיבות שנלוו לה. שיעורי האינפלציה בעולם רשמו זינוק חד, בתחילה כתגובה לעליית מחירי האנרגיה והסחורות והשפעות הפוליטיות, מדיניות וכלכליות של המלחמה באוקראינה, אך ככל שנקף הזמן עליות המחירים הפכו לרוחביות. מרבית הבנקים המרכזיים בעולם, ובכלל זה בנק ישראל, החלו בתהליך של צמצום מוניטרי והעלאת ריבית. תהליך העלאת הריבית הביא להתאמה כלפי מטה של מחירי נכסים פיננסיים, ובכלל זה מניות ואגרות-חוב, לתנודתיות בשווקים ולחששות מפני מיתון אפשרי כתוצאה מהמשך העלאות הריבית, מיתון שניצני נראים כבר בחלק מהמדינות. בעוד שלעליית הריביות של הבנקים המרכזיים בארץ ובארצות-הברית פוטנציאל להעלאת רווחי הבנק, הבנק ולקוחותיו חשופים למחירי הנכסים הפיננסיים, ואלו גם בעלי השפעה על ההון העצמי של הבנק. ככל שהמאבק בהפחתת האינפלציה יהיה ארוך יותר ויכלול העלאות ריבית אגרסיביות יותר, עלולים לעלות גם הסיכונים למיתון ועימם סיכויי האשראי אליהם חשוף הבנק. לפרטים ראה [פרק סקירה כלכלית ופיננסית לעיל וסעיף בינוי ונדל"ן](#) בפרק סיכון האשראי להלן.

- **סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפניית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי בקרה אלו מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית. יצוין כי מעבר עובדים לעבודה מרחוק ושינויים נוספים באופן פעילות הבנק, במקביל לגידול באיומים ובניסיונות תקיפה מעצימים את הסיכון, הבנק פועל במטרה לצמצם את הסיכון.

- **הסביבה הרגולטורית בארץ ובחו"ל:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובחו"ל. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות והבנקאות הפתוחה עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית ובכלל זה על הבנק. בשלב זה מוקדם להעריך את ההשפעות של שינויים אלה על הבנק. כמו-כן, ייתכן כי השפעות אלו לא יהיו מיידיות, אלא השפעות איטיות ומתמשכות לאורך זמן, שתגזרנה מתהליכי השינוי ההדרגתי הן בסביבת הבנק (לקוחותיו, שחקנים בשוק וכדומה), לצד היערכות הדרגתית של הבנק להתאמות הדרושות בפעילותו.

- **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, אמזון ועוד), חברות פינטק ובנקים דיגיטליים, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי, עלולים להשפיע משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית, בדגש על מהלכים להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה, כמו גם תחרות במגזר העסקי, העלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק ובכלל זה על מרווחי האשראי שלו. לאחרונה הבנק מגבש תכנית אסטרטגית מקיפה עד לשנת 2026 הכוללת, בין היתר, ביצוע צעדים בתחומי הליבה של הבנק, חדשנות, טכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה למכלול האיומים.

- **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות סנקציות בינלאומיות), מתן ייעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות, או הוראות בעלות אופי דומה. התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות.

- **סיכון סביבתי:** בשנים האחרונות גברה ההבנה בעולם, כי אפשרות של התממשות סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים תפגע בכלכלה ובמקרים קיצוניים עלולה להביא לפגיעה משמעותית בבנקים ובמערכת הפיננסית כתוצאה מהתממשות סיכונים פיננסיים ולא-פיננסיים בטווח הארוך. השפעות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי גם במסגרת הסיכונים האחרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בפעילותו, כמו סיכון אשראי (דרך ההשפעה על החוסן הפיננסי של לווים ושווי ביטחונות), סיכון שוק והשקעה, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. לסיכונים אלו, בדגש על סיכונים האקלים והשפעת תהליכי המעבר לכלכלה מעוטת פליטת גזי חממה, יש מאפיינים ייחודיים של חוסר ודאות. בשלב זה מוקדם להעריך את פוטנציאל ההשפעות ארוכות הטווח של שינויים אלו על הבנק.

לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

2.1.3. רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון זיו האפט (BDO) וסומך חייקין (KPMG) משמשים כרואי החשבון המשותפים של הבנק. לעיתים, מוצא לנכון רואי החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד של חוות הדעת על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. לעניין זה, רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב. (ב) בתמצית הדוחות הכספיים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-4,782 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 3,980 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נבעה בעיקר מגידול בשיעור של כ-17.9% בסך הכנסות הבנק שקוזזה בחלקה מקיטון בהכנסות מהפסדי אשראי.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-14.6%, בהשוואה ל-12.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2021	30.09.2022		30.09.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
44.8%	8,871	12,846	67.3%	3,071	5,139	הכנסות ריבית
111.3%	(1,565)	(3,307)	197.0%	(506)	(1,503)	הוצאות ריבית
30.6%	7,306	9,539	41.8%	2,565	3,636	הכנסות ריבית, נטו
(71.7%)	862	244	(45.8%)	212	115	הכנסות מימון שאינן מריבית
19.8%	8,168	9,783	35.1%	2,777	3,751	רווח מימוני, נטו*
(67.0%)	(1,407)	(464)	(117.9%)	(252)	45	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7.0%	9,575	10,247	22.4%	3,029	3,706	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
12.2%	2,590	2,906	15.6%	867	1,002	עמלות והכנסות אחרות*
0.5%	5,898	5,926	(1.4%)	1,999	1,972	הוצאות תפעוליות ואחרות
15.3%	6,267	7,227	44.2%	1,897	2,736	רווח לפני מסים
8.5%	2,334	2,533	37.2%	705	967	הפרשה למסים על הרווח
19.3%	3,933	4,694	48.4%	1,192	1,769	רווח לאחר מסים
128.2%	39	89	33.3%	12	16	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
						רווח נקי:
20.4%	3,972	4,783	48.3%	1,204	1,785	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(112.5%)	8	(1)	(100.0%)	3	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
20.2%	3,980	4,782	47.9%	1,207	1,785	המיוחס לבעלי מניות הבנק
13.3%	12.9%	14.6%	39.9%	11.3%	15.9%	תשואת הרווח הנקי**

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

** בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שונתה החל משנת 2022 שיטת המרת התשואה הרבעונית למונחים שנתיים מחישוב מעריכי לחישוב ליניארי. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

הרווח מפעילות מימון כולל בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי בשערי חליפין ובמדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות מטבע-חוץ ומדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו

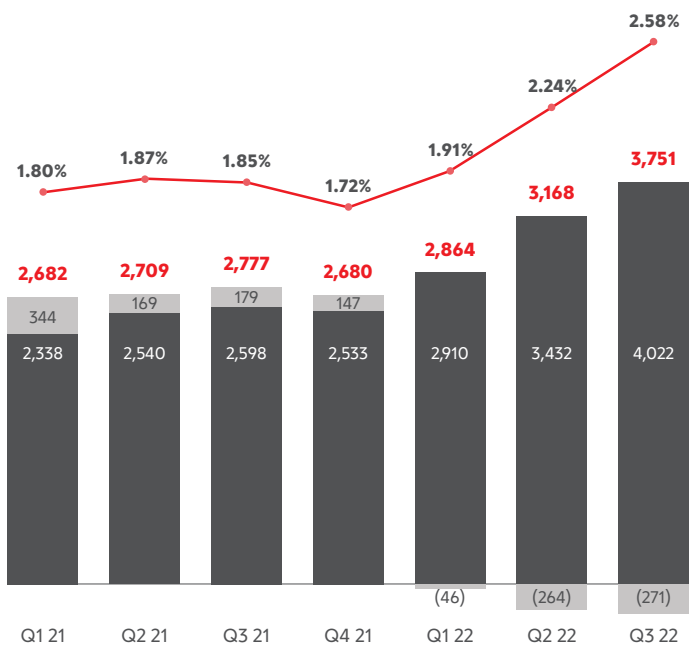
השינוי	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2021	30.09.2022		30.09.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
44.8%	8,871	12,846	67.3%	3,071	5,139	הכנסות ריבית
111.3%	(1,565)	(3,307)	197.0%	(506)	(1,503)	הוצאות ריבית
30.6%	7,306	9,539	41.8%	2,565	3,636	הכנסות ריבית, נטו
(71.7%)	862	244	(45.8%)	212	115	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
19.8%	8,168	9,783	35.1%	2,777	3,751	סך הרווח המימוני המדווח
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:						
(78.2%)	165	36	(93.0%)	57	4	הכנסות (הוצאות) ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
(143.4%)	505	(219)	(149.2%)	120	(59)	רווח (הפסד) מהשקעות במניות
	1	(349)	847.6%	(21)	(199)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(333.3%)	21	(49)	(173.9%)	23	(17)	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים, ואחרים ⁽²⁾
(184.0%)	692	(581)	(251.4%)	179	(271)	סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
38.6%	7,476	10,364	54.8%	2,598	4,022	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾

- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 - כולל השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 - רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- מזה: בגין השפעות שינויים במדד, הכנסה בסך 330 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של שנת 2022 בהשוואה להכנסה בסך 159 בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסה בסך 1,147 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה להכנסה בסך 361 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

תרשים 2-2: רווח מימוני נטו

● סך הרווח המימוני המדווח • השפעות שאינן מפעילות שוטפת
 ● הכנסות מימון מפעילות שוטפת ← מרווח מימוני מפעילות שוטפת

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם בסך של 10,364 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 7,476 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מהשפעת הגידול בהיקפי האשראי, מגידול בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות ומהשפעות עליית שיעורי הריבית השקלית והדולרית.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 9,783 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 8,168 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-19.8%. העלייה נבעה מגידול ברווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל. מנגד, חל קיטון ברווחים מאגרות-חוב והפסד מהשקעה במניות ומשינוי בפרטים בין השוויון ההוגן של גזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, זאת בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
30.09.2021		30.09.2022		30.09.2021		30.09.2022		
שיעור הכנסה (הוצאה)*	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)*	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
2.28%	8,871	2.96%	12,846	2.28%	3,071	3.53%	5,139	הכנסות ריבית
(0.72%)	(1,565)	(1.33%)	(3,307)	(0.67%)	(506)	(1.75%)	(1,503)	הוצאות ריבית
1.56%	7,306	1.63%	9,539	1.61%	2,565	1.78%	3,636	הכנסות ריבית, נטו
1.88%		2.20%		1.91%		2.50%		יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

* בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שונתה החל משנת 2022 שיטת החישוב של שיעורי הכנסה (הוצאה), באופן עיקרי עם שינוי שיטת חישוב התשואה הרבעונית. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בהיקף הנכסים וההתחייבויות, מגידול בהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, ומעלייה בשיעורי הריבית השקלית והדולרית. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 חלה עלייה ביחס בין הכנסות ריבית, נטו לבין יתרת נכסים נושאי ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.32%. מחד, חלה עלייה הנובעת מגידול בהכנסות ריבית, נטו, בעיקר עקב עלייה בהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, ועלייה בשיעורי הריבית השקלית והדולרית. מנגד, חלה ירידה הנובעת מגידול ביתרה הממוצעת של הנכסים נושאי ריבית. לפרטים נוספים ראה [פרק שיעורי הכנסות והוצאות ריבית](#) בדוח ממשל תאגידי.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהכנסה בסך של כ-464 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 1,407 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסה הפרטנית, נטו הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהכנסה בסך של כ-709 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של כ-492 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נבע מקיטון בהפרשה הפרטנית נטו בתקופה, שהושפע בעיקרו ממספר מצומצם של לוויים.

ההוצאה הקבוצתית, נטו, הסתכמה להוצאה בסך של כ-245 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022, בהשוואה להכנסה בסך של כ-915 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה בתקופה המקבילה אשתקד נבעה בעיקר מהשיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים ובתחזיות הכלכליות, בין היתר, בהשפעת הסרת מרבית ממגבלות הקורונה וכן מהירידה הניכרת בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים. ההוצאה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הושפעה בעיקר מהמשך הגידול בתיק האשראי ומגידול בהתאמות בגין השפעות מאקרו כלכליות חזויות, עליית אי-הודאות בתנאים הכלכליים ועליית ההסתברות למשבר. מנגד השיפור שחל במדדי הסיכון בתיק, קיזז השפעה זו. למידע נוסף בדבר היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים, ולגבי התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן [וביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 2-5: ההוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	
במיליוני ש"ח				
330	315	112	45	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(822)	(1,024)	(300)	(196)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(492)	(709)	(188)	(151)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
(915)	245	(64)	196	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
(1,407)	(464)	(252)	45	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:				
(759)	(532)	(253)	(22)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(231)	34	9	(4)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדירור
(417)	7	(8)	69	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	27	-	2	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
(1,407)	(464)	(252)	45	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי

ב-%

שיעור ההוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור: ⁽¹⁾				
0.14%	0.11%	0.13%	0.05%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
(0.24%)	0.20%	0.06%	0.25%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
(0.58%)	(0.18%)	(0.30%)	0.05%	שיעור ההוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
(0.10%)	(0.03%)	(0.21%)	(0.03%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
(6.60%)	(1.98%)	(13.70%)	(1.85%)	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-2,906 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,590 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, כמפורט להלן.

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-2,776 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,457 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע ממרבית תחומי הפעילות בדגש על עלייה בעמלות ניהול חשבון, עמלות כרטיסי אשראי, עמלות הפרשי המרה ועמלות מעסקי מימון, זאת בהשפעת הסרת מרבית ממגבלות הקורונה והצמיחה בפעילות העסקית. הגידול בעמלות כרטיסי אשראי הושפע גם מעדכון הסכם התפעול עם ישראלכרט שבתוקף מיום 1 באפריל 2022 והם כללו סך של כ-95 מיליון ש"ח בגין הרבעון השני והשלישי של שנת 2022. לפרטים ראה **ביאור 10(א)6** בתמצית דוחות הכספיים.

ההכנסות האחרות שנובעות בעיקרן מרווחים ממכירת נדל"ן הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-130 מיליון ש"ח בהשוואה ל-133 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2021	30.09.2022		30.09.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
עמלות						
דמי ניהול חשבונות	576	652	13.2%	197	223	
פעילות בניירות-ערך	601	588	(0.5%)	186	185	
כרטיסי אשראי, נטו	200	339	136.0%	75	177	
טיפול באשראי	161	168	15.1%	53	61	
עמלות מעסקי מימון	447	498	1.2%	161	163	
הפרשי המרה	205	244	21.4%	70	85	
עמלות אחרות	267	287	(6.3%)	96	90	
סך-הכל עמלות תפעוליות	2,457	2,776	17.4%	838	984	
סך-הכל אחרות	133	130	(37.9%)	29	18	
סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות אחרות	2,590	2,906	15.6%	867	1,002	

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-5,926 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,898 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	30.09.2021	30.09.2022		30.09.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שכר						
אחזקה ופחת בניינים וציוד	985	1,077	15.1%	332	382	
הוצאות אחרות	1,499	1,544	-	514	514	
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	5,898	5,926	(1.4%)	1,999	1,972	

הוצאות השכר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-3,305 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,414 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.2%. הקיטון בהוצאות השכר נבע בעיקר מקיטון בהוצאה למענק בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בשל מענק מיוחד לרגל שנת ה-100 של הבנק בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, גידול בהוצאות השכר השוטפות קיזז חלקית קיטון זה.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-1,077 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-985 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-9.3% שנבעה בעיקרה מגידול בהוצאות הפחת בגין תוכנות. מנגד חלה ירידה בהוצאות האחזקה עקב צמצום שטחים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

הוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-1,544 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,499 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מהוצאות שיווק ופרסום והוצאות בגין עמלות. גידול זה קוזז מקיטון בהוצאות המשפטיות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים וכן מירידה בהוצאות בגין צמצום הפעילות הבינלאומית.

הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 2,533 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,334 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקרו מעלייה ברווחיות השוטפת שקוזזה בחלקה בירידה בהוצאות לא מוכרות.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ברווח של 89 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהשקעות שבוצעו באמצעות פועלים אקוויטי (חברה בת בבעלות מלאה). לפרטים נוספים ראה **פרק חברות עיקריות** להלן.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ברווח בסך של 1 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 4,782 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 3,980 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה, המיוחס לבעלי מניות הבנק, בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-3.58 ש"ח, בהשוואה ל-2.98 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 8-2: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	
במיליוני ש"ח				
3,972	4,783	1,204	1,785	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(8)	1	(3)	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,980	4,782	1,207	1,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:				
(610)	(3,257)	(111)	(971)	התאמות נטו, בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
(193)	742	(173)	175	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(803)	(2,515)	(284)	(796)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
271	822	93	261	השפעת המס המתייחס
(532)	(1,693)	(191)	(535)	(הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	(2)	-	-	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(532)	(1,691)	(191)	(535)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
3,440	3,090	1,013	1,250	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(8)	(1)	(3)	-	הרווח (הפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,448	3,091	1,016	1,250	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 3,091 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 3,448 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הושפע מירידה בסך של כ-3.3 מיליארד ש"ח בהתאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הנובעת מעלייה של כ-3.0% בריבית השקלית ועלייה של למעלה מ-3.0% בריבית הדולרית לטווח הביניים. מנגד, הגידול ברווח הנקי ועלייה בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים, בשל עלייה בריבית השקלית הצמודה, קיזזו חלקית ירידה זו.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם ב-658.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-638.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח		
3.1%	638,781	658,336	סך-כל הנכסים
8.2%	352,623	381,582	אשראי לציבור, נטו
(23.2%)	189,283	145,423	מזומנים ופיקדונות בבנקים
26.7%	71,105	90,078	ניירות-ערך
0.5%	525,072	527,699	פיקדונות הציבור
2.7%	25,582	26,263	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.5%	42,735	45,068	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

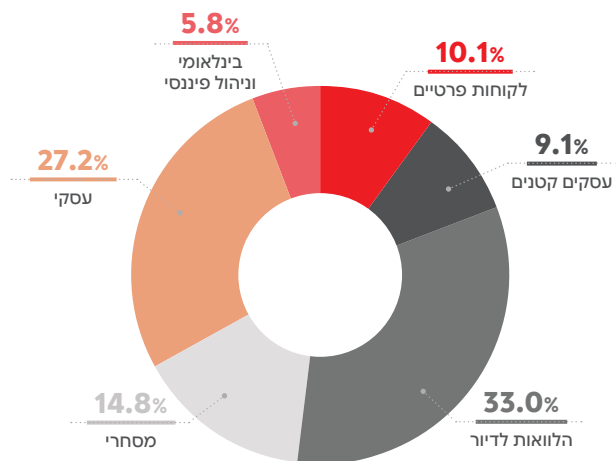
2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח		
(1.5%)	39,139	38,535	לקוחות פרטיים
2.6%	33,899	34,770	עסקים קטנים
9.7%	114,633	125,769	הלוואות לדיר
7.0%	52,758	56,470	מסחרי
7.5%	96,335	103,604	עסקי
22.1%	13,946	17,030	פעילות בינלאומית
182.5%	1,913	5,404	ניהול פיננסי
8.2%	352,623	381,582	סך-הכל

תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 30 בספטמבר 2022

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

חביונות בעייתיות

טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾⁽²⁾

31.12.2021		⁽¹⁾ 31.12.2021 פרופורמה				30.09.2022			
חוף-מאזני סך-הכל	מאזני	חוף-מאזני סך-הכל	מאזני	חוף-מאזני סך-הכל	מאזני	חוף-מאזני סך-הכל	מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח									
4,447	812	3,635	4,785	812	3,973	3,849	815	3,034	סיכון אשראי לא צובר ⁽³⁾
1,518	152	1,366	1,115	152	963	611	21	590	סיכון אשראי נחות
3,806	658	3,148	3,871	658	3,213	3,372	497	2,875	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
9,771	1,622	8,149	9,771	1,622	8,149	7,832	1,333	6,499	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,926	1,458	6,468	7,796	1,433	6,363	6,723	1,151	5,572	סיכון אשראי בעייתי, נטו
679	-	679	84	-	84	76	-	76	* מזה חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾

(1) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. במסגרת זו, בין היתר, שונו סיווגי החובות הבעייתיים - בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי וסיכון אשראי לא צובר וכן הלוואות לדיור בפיגור של 90 יום או יותר סווגו כאשראי לא צובר. בטבלה זו מוצגים נתוני 31 בדצמבר 2021 טרם יישום ההוראות החדשות וכן נתוני פרופורמה להשפעת שינוי בסיווגים והשינוי בהפרשה להפסדי אשראי בעקבות יישום ההוראה כאמור. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ליום 31 בדצמבר 2021 פגום.

(4) ליום 31 בדצמבר 2021 חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום או יותר.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוף-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ברבעון השלישי המשיכה מגמת הירידה בהיקף החובות הבעייתיים, בכל סיווגי הבעייתיות, וזאת בשל פירעון אשראי ושיפור מצב הלווים. למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי, לרבות תרחישים וניתוחי רגישות שנבחנו, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

אשראי חוץ-מאזני

טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	30.09.2022	
במיליוני ש"ח			
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים			
			אשראי תעודות
(17.8%)	1,996	1,641	
			ערביות והתחייבויות אחרות*
17.3%	69,533	81,567	
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
5.5%	11,333	11,958	
(7.5%)	41,534	38,438	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו*
(10.7%)	97,741	87,263	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 חל קיטון במכשירים הפיננסיים החוץ-מאזניים. הקיטון נבע בעיקרו מניצול מסגרות אשראי וקיטון בהיקף המסגרות המחייבות. מנגד חל גידול בערבויות, בעיקר לרוכשי דירות אשר קיזז חלקית קיטון זה. בגין חלק מהערבויות כאמור נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות (בעיקר זרות) ושאינן סחירות בפיזור נרחב. היקף ההשקעות בניירות הערך הסתכם ביום 30 בספטמבר 2022 בכ-90.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, עלייה בשיעור של כ-26.7% שנבעה בעיקר מגידול בהיקף אגרות-החוב הממשלתיות. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 חל קיטון בהיקף הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב ואלה הסתכמו בסך של כ-36 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-165 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לאור עליית עקומי הריבית השקלית והדולרית אשר התגברה בשנת 2022, נרשמה ירידה בסך של כ-3.2 מיליארד ש"ח (לפני מס) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בגין שינויים בשוויין של אגרות-החוב בתיק הזמין למכירה, בהשוואה לירידה בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח (לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתשעת החודשים הראשונים של השנה נבעה מעליית הריבית הדולרית בשיעור של למעלה מ-3% וכן עלייה בריבית השקלית בשיעור של כ-3% לטווח הביניים. השינויים בשוויין של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה נזקפו לקרן הון. כחלק מניהול ההון של הבנק, הבנק מיתן את הירידה המצטברת שחלה בקרנות ההון וצמצם את החשיפה בגין השפעת עליית התשואות, המשפיעה על התנודתיות בקרן ההון, באמצעות הגדלת רכישות אגרות-חוב בתיק לפדיון וכן על-ידי העברה של תיק אגרות-חוב (של ממשלת ישראל ושל ממשלת ארצות-הברית) בסך של כ-3.5 מיליארד ש"ח מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. העברה זו בוצעה ביום 24 במרץ 2022 לנוכח השפעות ריבית חריגות ונדירות, זאת בשילוב עם המלחמה באוקראינה המשפיעה גם היא על סביבת האינפלציה והריבית בעולם ואשר העצימה את ההשפעות. קרן ההון בגין אגרות-החוב שהועברו לתיק המוחזק לפדיון הסתכמה ליום המעבר ליתרה שלילית בסך של כ-388 מיליון ש"ח. יתרה זו מוצגת בהון העצמי ומופחתת לרווח והפסד על פני משך החיים הנותרים של איגרת החוב כהתאמת תשואה. לעניין רגישות קרן ההון לשינויים בשיעורי ריבית, ראה [פרק הלימות הון להלן](#).

תיק המניות הכולל של קבוצת הבנק הסתכם לסך של כ-4.0 מיליארד ש"ח, המשקף המשך מגמת גידול בהשקעות שחלה בשנת 2021. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם בגין תיק המניות של קבוצת הבנק הפסד בסך של כ-219 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-505 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מהפסדים בגין ירידות שערים של מניות סחירות ביחס לעליות משערוך מניות בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 13-2: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		תיק למסחר		זמין למכירה		מוחזק לפדיון		
מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	מסך % ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 30 בספטמבר 2022								
58.8%	52,946	7.0%	6,421	46.1%	41,503	5.6%	5,022	אגרות-חוב ממשלת ישראל
23.4%	21,111	0.3%	237	21.2%	19,072	2.0%	1,802	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.8%	1,659	-	-	1.8%	1,659	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
84.1%	75,716	7.3%	6,658	69.1%	62,234	7.6%	6,824	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.3%	300	-	-	-	-	0.3%	300	אגרות-חוב קונצרני - בישראל
11.2%	10,057	1.8%	1,605	9.4%	8,452	-	-	אגרות-חוב קונצרני - מדינות זרות
11.5%	10,357	1.8%	1,605	9.4%	8,452	0.3%	300	סך-הכל אגרות-חוב קונצרני
4.4%	4,005	-	-	4.4%	4,005	-	-	מניות*
100.0%	90,078	9.1%	8,263	82.9%	74,691	7.9%	7,124	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2021								
55.3%	39,328	6.7%	4,774	48.3%	34,358	0.3%	196	אגרות-חוב ממשלת ישראל
28.5%	20,286	4.4%	3,161	24.1%	17,125	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.6%	1,159	0.0%	2	1.6%	1,157	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
85.5%	60,773	11.2%	7,937	74.0%	52,640	0.3%	196	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.4%	312	-	-	-	-	0.4%	312	אגרות-חוב קונצרני - בישראל
9.0%	6,370	1.4%	1,002	7.5%	5,368	-	-	אגרות-חוב קונצרני - מדינות זרות
9.4%	6,682	1.4%	1,002	7.5%	5,368	0.4%	312	סך-הכל אגרות-חוב קונצרני
5.1%	3,650	-	-	5.1%	3,650	-	-	מניות*
100.0%	71,105	12.6%	8,939	86.7%	61,658	0.7%	508	סך-הכל ניירות-ערך

* מניות שאינן למסחר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 14-2: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

		יתרה ליום		
		31.12.2021	30.09.2022	
	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח
כרייה וחציבה	6.7%	447	3.3%	340
תעשייה	15.7%	1,050	12.6%	1,302
אספקת חשמל ומים	5.4%	359	2.7%	279
מידע ותקשורת	3.3%	222	3.2%	331
בנקים ומוסדות פיננסיים	57.5%	3,843	68.4%	7,093
מסחר	0.6%	41	3.4%	355
תחבורה ואחסנה	4.8%	318	2.1%	213
ענפים אחרים	6.0%	402	4.3%	444
סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות	100.0%	6,682	100.0%	10,357

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב.](#) בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות-חוב זמינות למכירה ואגרות-חוב זמינות למכירה שהועברו לתיק המוחזק לפדיון, ראה [ביאור 5](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 15-2: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח		
פיקדונות הציבור	0.5%	525,072	527,699
פיקדונות מבנקים	(15.7%)	11,601	9,779
פיקדונות הממשלה	(35.4%)	752	486
סך-הכל	0.1%	537,425	537,964

יתרת הפיקדונות ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה בסך של כ-538.0 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה בסוף שנת 2021. בשל עליית שיעורי הריבית, חלה עלייה בפיקדונות לזמן קצוב כנגד ירידה בפיקדונות שאינם נושאים ריבית ופיקדונות לפי דרישה.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 16-2: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	30.09.2022	
	במיליוני ש"ח		
ניירות-ערך ⁽¹⁾	(6.5%)	872,710	815,878

(1) לזכות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת ושירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

הקטון בהיקף ניירות-ערך של לקוחות קבוצת הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הושפע בעיקרו מהירידות של מחירי נכסים פיננסיים בשווקים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-26.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של כ-2.7%. הגידול נבע בעיקר מהנפקת כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב.

בחודש מרץ 2022, הנפיק הבנק לציבור אגרות-חוב בהיקף של כ-2 מיליארד ש"ח וכן כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים בדרך של המרה כפויה למניות רגילות של הבנק, בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח.

ביום 11 במאי 2022, קיבל הבנק את אישור רשות ניירות-ערך להארכת תשקיף המדף של הבנק מחודש מאי 2020 בשנה נוספת, עד ליום 17 במאי 2023. בתחילת חודש נובמבר 2022 ביצע הבנק פדיון מוקדם מלא של שטרי ההון הנדחים (סדרה ג') בהיקף של כ-1.7 מיליארד ש"ח. שטרי ההון הנדחים (סדרה ג') אינם מוכרים בהון הפיקוחי החל מחודש ינואר 2022.

הבנק בוחן הנפקה לפי דוח הצעת מדף של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים ושל אגרות-חוב סמוך לאחר פרסום דוחות אלה. ובהקשר זה פרסם במהלך חודש נובמבר 2022 טיוטות שטרי נאמנות של סדרות כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב. לפרטים נוספים ראה [פרק הלימות הון](#) להלן.

טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 30 בספטמבר 2022		
הערך במאזן	מזה: סחיר*	הערך במאזן	מזה: סחיר*	
במיליוני ש"ח				
9,580	11,211	9,459	11,555	כתבי התחייבות נדחים
14,371	14,371	14,708	14,708	אגרות-חוב
23,951	25,582	24,167	26,263	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

* כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים הנסחרים ברצף המוסדי.

טבלה 2-18: מכשירים נגזרים

31.12.2021			30.09.2022			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
401,309	4,566	4,075	857,422	11,476	11,701	חוזי ריבית
356,848	7,263	6,282	400,812	9,380	11,655	חוזי מטבע
157,552	2,558	2,624	183,188	5,178	5,184	חוזים בגין מניות
198	3	3	186	7	7	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
915,907	*14,390	12,984	1,441,608	*26,041	*28,547	סך-הכל

* מזה: שווי הוגן נטו של נכסים והתחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 66 ו-15 מיליוני ש"ח, בהתאמה (31.12.2021: התחייבויות בסך של 40 מיליוני ש"ח) אשר נכללו במאזן בסעיף פיקדונות הציבור.

יתרות השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים ליום 30 בספטמבר 2022 עלו בהיקפים משמעותיים במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה באותו תאריך, בעיקר לנוכח השינויים החדים בשערי מטבע-חוץ ובשיעורי הריבית ובמדדי מניות בתקופה. כמו-כן, יתרות הערך הנקוב עלו כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי המטבע ובשל גידול בהיקפי הפעילות. הבנק פועל לרוב עם הצדדים הנגדיים במסגרת הסכמי קיזוז וביטחונות שמטרתם לצמצם את חשיפת האשראי הנובעת מהפעילות במכשירים נגזרים של צדדים אלה.

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 הינו 1,336,837,006 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 540,105 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר").
לפרטים בדבר ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה, ראה פרק "עניינים אחרים" בדוח ממשל תאגידי להלן.

דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגית הצמיחה של הבנק.

במועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2021 ואלה של הרבעון הראשון לשנת 2022 החליט הדירקטוריון לשמר עודפי הון שנצברו ולא להכריז על חלוקת דיבידנד על רקע תעדוף המשך יישומה של אסטרטגיית צמיחה.

דירקטוריון הבנק החליט ברבעון שני 2022 על חזרה למתווה של חלוקות דיבידנד שוטפות לצד המשך שמירה על צמיחה מאוזנת. החלוקות תהיינה בכפוף לתוצאות הבנק, התפתחויות בשווקים ובתנאים המאקרו כלכליים, השפעת יישום הוראות רגולטוריות ובהתאם למבחנים על-פי דין.

בתאריך 14 באוגוסט 2022 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 403 מיליון ש"ח, המהווה כ-30% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השני 2022 ואשר שולם ביום 7 בספטמבר 2022.

במועד אישור דוחות כספיים אלה הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 536 מיליון ש"ח, המהווה כ-30% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השלישי 2022 ואשר ישולם ביום 11 בדצמבר 2022.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
22.11.2022	11.12.2022	באגורות	במיליוני ש"ח
		40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30.146	403.0
15.11.2021	08.12.2021	64.499	862.0
01.08.2021	18.08.2021	46.152	616.8

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות אלה מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שמבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2022 מכשירים אלו אינם נכללים עוד בהון הפיקוחי.

יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס הון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 30 בספטמבר 2022, הינם 10.23%-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון יחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים וביעד הפנימי, תוך שמירה על שולי ביטחון.

הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.

רגישות קרן ההון בגין אגרות-חוב זמינות למכירה נטו, לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בריבית חסרת סיכון ובמרווח סיכון האשראי נאמדת בקיטון בסך של כ-0.6 מיליארד ש"ח וכ-0.4 מיליארד ש"ח בהתאמה. מנגד, רגישות קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, נטו לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בריבית ההיוון נאמדת בגידול בסך של כ-0.2 מיליארד ש"ח.

שינויים מהותיים בהון

הנפקה של כתבי התחייבות עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש מרץ 2022, הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים (סדרה ו') בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות כוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן בדרך של המרה כפויה למניות רגילות של הבנק במקרה של ירידת יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק מ-5.0%. כתבי התחייבות נכללים בהון רובד 2 של הבנק בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. כתבי התחייבות הינם לתקופה של 11 שנים כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם מלא החל מ-6 שנים ממועד הנפקתם, בכפוף לקיומם של תנאים מסוימים. כתבי התחייבות צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית קבועה בשיעור של 0.84%. ככל שכתבי התחייבות לא יפרעו בפירעון מוקדם לאחר 6 שנים אז הריבית תעודכן בהתאם לתשואה השנתית על אגרות-חוב מדינת ישראל צמודה בתוספת מרווח.

בתחילת חודש נובמבר 2022 ביצע הבנק פדיון מוקדם מלא של שטרי ההון הנדחים (סדרה ג') בהיקף של כ-1.7 מיליארד ש"ח. שטרי ההון הנדחים (סדרה ג') אינם מוכרים בהון הפיקוחי החל מחודש ינואר 2022.

הבנק בוחן הנפקה לפי דוח הצעת מדף של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים ושל אגרות-חוב סמוך לאחר פרסום דוחות אלה. ובהקשר זה פרסם במהלך חודש נובמבר 2022 טיוטות שטרי נאמנות של סדרות כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב.

לפרטים נוספים בדבר התאמות פיקוחיות וניכויים ובדבר השפעות נוספות על הון והלימות הון, לרבות בגין הוראות שטרם הגיע מועד יישומן, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) ראה [ביאור 1.1 ג.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר העברת אגרות-חוב מהתיק הזמין לתיק המוחזק לפדיון, ראה [סעיף נירות-ערך](#) לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
42,772	42,803	45,262	הון עצמי רובד 1
244	244	-	הון רובד 1 נוסף
43,016	43,047	45,262	סך-הכל הון רובד 1
12,490	9,391	13,252	הון רובד 2
55,506	52,438	58,514	סך-הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
363,588	356,739	378,342	סיכון אשראי
4,097	3,605	5,658	סיכונים שוק
22,595	22,634	23,914	סיכון תפעולי
390,280	382,978	407,914	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.96%	11.18%	11.10%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
11.02%	11.24%	11.10%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.22%	13.69%	14.34%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.21%	9.20%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
12.50%	12.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן:

- הקלות בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.04% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022 (0.06% ליום 31 בדצמבר 2021 ו-0.08% ליום 30 בספטמבר 2021).
- השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.08% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022.
- הקלות בגין יישום חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, אשר נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023, ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.03% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022.

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרשו בתקופת הוראת השעה ועד לתום תוקף הוראת השעה ביום 31 בדצמבר 2021 הינם 9.0% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה.

הגידול ביחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022 בהשוואה ליחס ליום 31 בדצמבר 2021, נובע בעיקר מהרווח הנקי לתקופה, מירידה ביתרות האשראי החוץ-מאזני ועלייה בהיקף ביטוח האשראי והערבויות. גידול זה קוזז בעיקר מהירידה בקרנות ההון עקב עליית עקומי הריבית ומהגידול בנכסי הסיכון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2023 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

טבלה 2-1: יחס מינוף

31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	
			במיליוני ש"ח
			בנתוני המאוחד
43,016	43,047	45,262	הון רובד *1
713,511	680,634	732,928	סך החשיפות*
			באחוזים
6.03%	6.32%	6.18%	יחס מינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [ביאור 9.ט](#), בתמצית הדוחות הכספיים). השפעת ההקלות בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022, המוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.02% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 (ראה [ביאור 9.א](#), בתמצית הדוחות הכספיים). השפעת ההקלות בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 30 בספטמבר 2022 מוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.04%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח											
3,751	199	3,552	-	620	101	521	280	784	92	1,154	רווח מימוני, נטו
1,002	9	993	34	29	23	162	75	261	34	375	עמלות והכנסות אחרות
4,753	208	4,545	34	649	124	683	355	1,045	126	1,529	סך הכנסות
45	33	12	-	25	-	(51)	(97)	70	1	64	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,972	123	1,849	6	104	48	176	104	458	50	903	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,736	52	2,684	28	520	76	558	348	517	75	562	רווח (הפסד) לפני מסים
967	21	946	10	186	25	200	130	178	26	191	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,785	31	1,754	18	350	51	358	218	339	49	371	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
386,775	19,035	367,740	-	-	2,196	104,582	38,107	61,397	830	160,628	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
527,699	23,370	504,329	-	-	91,821	79,035	34,155	98,780	36,346	164,192	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 22.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 2-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח											
2,777	139	2,638	-	800	26	353	207	510	12	730	רווח מימוני, נטו
867	8	859	42	30	24	129	74	220	38	302	עמלות והכנסות אחרות
3,644	147	3,497	42	830	50	482	281	730	50	1,032	סך הכנסות
(252)	9	(261)	-	-	-	(148)	(83)	(31)	-	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,999	121	1,878	22	113	32	157	104	479	47	924	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,897	17	1,880	20	717	18	473	260	282	3	107	רווח (הפסד) לפני מסים
705	29	676	7	264	6	174	94	99	2	30	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,207	(12)	1,219	13	468	12	299	166	183	1	77	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
340,347	16,015	324,332	-	-	3,477	85,342	35,539	56,060	701	143,213	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
505,483	20,141	485,342	-	-	95,137	74,123	33,777	90,714	33,708	157,883	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 19.7 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 2-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח											
9,783	504	9,279	-	2,233	191	1,289	734	1,924	144	2,764	רווח מימוני, נטו
2,906	28	2,878	181	101	74	442	241	737	113	989	עמלות והכנסות אחרות
12,689	532	12,157	181	2,334	265	1,731	975	2,661	257	3,753	סך הכנסות
(464)	84	(548)	-	25	3	(529)	(200)	112	1	40	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,926	340	5,586	47	310	126	490	316	1,415	148	2,734	הוצאות תפעוליות ואחרות
7,227	108	7,119	134	1,999	136	1,770	859	1,134	108	979	רווח (הפסד) לפני מסים
2,533	54	2,479	50	682	46	633	309	388	37	334	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
4,782	53	4,729	84	1,406	90	1,137	550	746	71	645	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
386,775	19,035	367,740	-	-	2,196	104,582	38,107	61,397	830	160,628	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
527,699	23,370	504,329	-	-	91,821	79,035	34,155	98,780	36,346	164,192	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 22.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

טבלה 2-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח											
8,168	376	7,792	-	2,453	77	966	608	1,504	34	2,150	רווח מימוני, נטו
2,590	29	2,561	178	84	73	363	212	651	113	887	עמלות והכנסות אחרות
10,758	405	10,353	178	2,537	150	1,329	820	2,155	147	3,037	סך הכנסות
(1,407)	13	(1,420)	-	-	-	(559)	(179)	(34)	-	(648)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,898	377	5,521	71	314	103	451	313	1,416	139	2,714	הוצאות תפעוליות ואחרות
6,267	15	6,252	107	2,223	47	1,437	686	773	8	971	רווח (הפסד) לפני מסים
2,334	65	2,269	39	758	17	551	262	284	3	355	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
3,980	(50)	4,030	68	1,512	30	886	424	489	5	616	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
340,347	16,015	324,332	-	-	3,477	85,342	35,539	56,060	701	143,213	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
505,483	20,141	485,342	-	-	95,137	74,123	33,777	90,714	33,708	157,883	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 19.7 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס למגזר משקי בית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-645 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-616 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומעלייה בעמלות והכנסות אחרות שקוזזה מעלייה בהוצאות בגין מהפסדי אשראי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-2,764 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,150 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית וכן מגידול בהיקפי האשראי לדיור.

העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-989 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-887 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול נבע בעיקרו מעלייה מעמלות בכרטיסי אשראי ומדמי ניהול חשבונות אשר קוזזו בחלקן על-ידי ירידה בעמלות מפעילות בשוק ההון.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-40 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של כ-648 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע ברובו מהכנסות שנרשמו בתקופה המקבילה כנגד הקיטון בהפרשה הקבוצתית, לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-2,734 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,714 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-160.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-149.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. גידול ביתרות האשראי נובע בעיקרו מעלייה ביתרות האשראי לדיור.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-164.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-156.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הגידול נובע מעליית הריביות השקלית והדולרית ומעבר לקוחות לאפיקים סולידיים עקב ירידות השערים בשוקים.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הבנקאות הפרטית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-71 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-144 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-148 מיליון ש"ח בהשוואה ל-139 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-0.8 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-36.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הגידול נובע מעליית הריביות השקלית והדולרית ומעבר לקוחות לאפיקים סולידיים עקב ירידות השערים בשווקים.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים קטנים וזעירים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-746 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-489 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע ברובו מעלייה ברווח המימוני, נטו בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד ומעלייה בעמלות ובהכנסות האחרות. גידול זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הרווח המימוני, נטו הסתכם ב-1,924 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,504 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול בהיקפי האשראי והפיקדונות וכן מעליית הריביות השקלית והדולרית. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-737 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-651 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מכרטיסי אשראי, נטו, דמי ניהול חשבונות והפרשי המרה. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הוצאות להפסדי אשראי בסך של 112 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 34 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע ברובו מגידול בהפרשה הקבוצתית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-1,415 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,416 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-61.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-60.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-98.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-94.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הגידול נובע בעיקרו מעליית הריביות השקלית והדולרית ומעבר לקוחות לאפיקים סולידיים עקב ירידות השערים בשווקים.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים בינוניים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-550 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-424 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד וכן מגידול בהכנסות מהפסדי אשראי ומעלייה בעמלות והכנסות אחרות. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-734 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-608 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות וכן מעליית הריביות השקלית והדולרית. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-241 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-212 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות טיפול באשראי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של כ-200 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-179 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו בכ-316 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-313 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-38.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-34.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-33.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים גדולים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,137 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-886 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו ומעלייה בעמלות והכנסות האחרות. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,289 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-966 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול בהיקפי האשראי והפיקדונות וכן מעליית הריביות השקלית והדולרית. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-442 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-363 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון ומעלייה בעמלות משוק ההון. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של כ-529 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-559 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. התקופה המקבילה אשתקד הושפעה בעיקר משיפור הפרמטרים הכלכליים בעיקר בעקבות הסרת מגבלות הקורונה. ההכנסה בתקופת הדוח נובעת בעיקר מהכנסה בגין ירידה בהפרשה הפרטנית ופירעון של חובות בעייתיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו בכ-490 מיליון ש"ח בהשוואה ל-451 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר בשל עלייה בהוצאות השכר השוטפות במגזר. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-104.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-89.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-79.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-84.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הירידה נבעה בעיקר מהקטנת יתרות מפקידים גדולים.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס למגזר גופים מוסדיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-90 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-191 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקר מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית. האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-2.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-4.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הקיטון נבע בעיקר מקיטון ביתרות המשמשות לתיחום חשיפה בנגזרים. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-91.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-101.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הירידה נבעה בעיקר מהקטנת יתרות מפקידים גדולים.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס למגזר ניהול פיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,406 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,512 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-2,233 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,453 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מרישום הפסדים מהשקעה במניות ומשינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים, שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, אשר קיזזה חלקית ירידה זו. העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-101 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס למגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם בסך של 84 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 68 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מקיטון בהוצאות התפעוליות. העמלות וההכנסות אחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-181 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-178 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו בכ-47 מיליון ש"ח בהשוואה ל-71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות בקשר עם יישום ההסדר בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

מגזר הפעילות הבינלאומית

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-53 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 50 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-123 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה לרווח נקי של כ-88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו לאור הגידול ביתרות האשראי. עלייה זו קוזזה בחלקה מגידול בהוצאות להפסדי אשראי לנוכח התאמות מאקרו כלכליות.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-45 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה להפסד בסך של כ-115 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע מירידה בהוצאות בקשר עם צמצום הפעילות ויישום ההסדר בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-19.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-18.9 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-15.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. עיקר האשראי מקורו בפעילות ה-Middle-Market.
- האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2022 בבנק פוזיטיב בתורכיה הסתכם בכ-0.2 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2021.

סך פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-23.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, מרביתם מקורם בסניף ניו-יורק.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות ושיוכם ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור א28 בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
התאמות (4) סך-הכל	ניהול פיננסי (3)	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			רווח מימוני, נטו
			עסקי (1)	מסחרי	עסקי (1)	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
במיליוני ש"ח									
3,751	-	659	203	569	417	348	529	1,026	רווח מימוני, נטו
1,002	39	33	6	171	119	14	171	449	עמלות והכנסות אחרות
4,753	39	692	209	740	536	362	700	1,475	סך ההכנסות
45	-	28	33	(68)	(11)	(4)	20	47	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,972	11	123	119	196	147	111	327	938	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,736	28	541	57	612	400	255	353	490	רווח (הפסד) לפני מסים
967	6	195	22	220	145	86	122	171	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,785	22	362	35	392	255	169	231	319	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
381,582	-	5,404	17,030	103,604	56,470	125,769	34,770	38,535	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
527,699	-	67,971	23,314	81,638	50,554	-	69,182	235,040	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									
התאמות (4) סך-הכל	ניהול פיננסי (3)	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			רווח מימוני, נטו
			עסקי (2)	מסחרי	עסקי (2)	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
במיליוני ש"ח									
2,777	-	799	126	423	315	299	324	491	רווח מימוני, נטו
867	42	37	6	151	113	19	139	360	עמלות והכנסות אחרות
3,644	42	836	132	574	428	318	463	851	סך ההכנסות
(252)	-	(1)	9	(233)	6	9	(40)	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,999	22	129	115	181	148	106	341	957	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,897	20	708	8	626	274	203	162	(104)	רווח (הפסד) לפני מסים
705	3	265	23	230	100	68	56	(40)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,207	17	456	(13)	396	174	135	106	(64)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
335,297	-	2,057	14,405	89,915	49,568	109,462	32,003	37,887	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
505,483	-	73,061	19,981	77,134	46,597	-	63,198	225,512	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,837 מיליוני ש"ח.
- (2) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-6,848 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022										
התאמות ⁽⁴⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים	רווח מימוני, נטו
			מסחרי	עסקי ⁽¹⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	הלוואות לדיור			
במיליוני ש"ח										
9,783	-	2,317	475	1,470	1,107	1,010	1,252	2,152	רווח מימוני, נטו	
2,906	183	118	21	495	371	36	474	1,208	עמלות והכנסות אחרות	
12,689	183	2,435	496	1,965	1,478	1,046	1,726	3,360	סך ההכנסות	
(464)	-	45	84	(617)	(77)	34	74	(7)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
5,926	45	354	320	590	439	337	997	2,844	הוצאות תפעוליות ואחרות	
7,227	138	2,036	92	1,992	1,116	675	655	523	רווח (הפסד) לפני מסים	
2,533	47	677	49	716	402	233	227	182	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	
4,782	91	1,448	42	1,276	714	442	428	341	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
381,582	-	5,404	17,030	103,604	56,470	125,769	34,770	38,535	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח	
527,699	-	67,971	23,314	81,638	50,554	-	69,182	235,040	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021										
התאמות ⁽⁴⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			לקוחות פרטיים	רווח מימוני, נטו
			מסחרי	עסקי ⁽²⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	הלוואות לדיור			
במיליוני ש"ח										
8,168	-	2,454	342	1,190	896	845	962	1,479	רווח מימוני, נטו	
2,590	171	100	24	434	324	43	416	1,078	עמלות והכנסות אחרות	
10,758	171	2,554	366	1,624	1,220	888	1,378	2,557	סך ההכנסות	
(1,407)	-	-	13	(622)	(62)	(231)	(108)	(397)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
5,898	64	373	356	536	436	299	998	2,836	הוצאות תפעוליות ואחרות	
6,267	107	2,181	(3)	1,710	846	820	488	118	רווח (הפסד) לפני מסים	
2,334	38	750	59	647	321	298	178	43	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	
3,980	69	1,473	(57)	1,063	525	522	310	75	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
335,297	-	2,057	14,405	89,915	49,568	109,462	32,003	37,887	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח	
505,483	-	73,061	19,981	77,134	46,597	-	63,198	225,512	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,837 מיליוני ש"ח.
- (2) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-6,848 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצות הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

2.6 חברות עיקריות

2.6.1 חברות בישראל

קבוצת פועלים אקוויטי

קבוצת פועלים אקוויטי, המהווה את זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים: השקעות ישירות בחברות בהן ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות ופעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל. בנוסף, פועלים אקוויטי מחזיקה בכ-24.9% בפועלים אי.בי.אי. העוסקת בשירותי ייעוץ, חיתום וניהול גיוסי הון. בחודש נובמבר 2022 דרשו הבנק ופועלים אקוויטי מפועלים אי.בי.אי. לפעול לשינוי שמה של פועלים אי.בי.אי. ולחדול משימוש בשם "פועלים". הבנק שוקל חלופות לפעילות בתחום החיתום לרבות אפשרות להקמת פעילות חיתום עצמאית.

יתרת ההשקעות של פועלים אקוויטי ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה בסך של כ-3.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-2.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021. בנוסף, קיימת התחייבות להשקעה בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2022, בהשוואה לסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הגידול בהיקף ההשקעות מהווה המשך ישום אסטרטגית הבנק לגידול היקף ההשקעות המבוצעות בפועלים אקוויטי, בכפוף לתנאי השוק, במסגרת מתווה השקעות רב שנתי עד לשנת 2025 אשר אושר בדירקטוריון הבנק.

תרומת פועלים אקוויטי לתוצאות הפעילות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמה ברווח בסך של כ-94 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-268 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתרומה נובעת בעיקר מהשפעת ירידות שוויין של מניות סחירות במהלך התקופה השוטפת לעומת רווחים שנרשמו משיעור מניות בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעת הבנק בפועלים אקוויטי (בהון ובאמצעים אחרים) הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 ב-3.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-3.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

2.6.2 חברות מחוץ לישראל

Hapoalim Ltd. (Switzerland) (להלן: "הפועלים שוויץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשוויץ, שעסקה בעבר בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שוויץ. למועד הנוכחי לא נותרו חשבונות לקוחות בשלוחה. הבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי.

ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 של הפועלים שוויץ הסתכם בסך של 13 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה להפסד בסך של 29 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד. תוצאות הפעילות בשוויץ משקפות את הקיטון שחל בהוצאות הנובעות מהליכי הסגירה ובהוצאות המשפטיות בקשר עם סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק מחזיקה בתורכיה את בנק פוזיטיף שעוסק בתחום הבנקאות העסקית.

בהתאם לאסטרטגיית הבנק, פועל הבנק למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. על רקע טענות של מי שהיה בעל מניות המיעוט בפוזיטיף ופתיחת הליכים משפטיים במטרה לבטל החלטות שקיבלה האסיפה הכללית של פוזיטיף, חתם הבנק ביום 31 בינואר 2022 הסכם עם בעל מניות המיעוט לפיו ירכוש הבנק את החזקות בעל מניות המיעוט (30.17%) בתמורה לסך של 5 מיליון דולר, כך שהבנק יחזיק 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף והצדדים יוותרו הדדית על טענות הצד האחד כלפי האחר. בעל מניות המיעוט הגיש בקשה לבית המשפט למשיכת תביעתו (אשר תיבחן במסגרת השימוע שנקבע לכלל התביעות להמשך השנה). בתאריך 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק במלוא החזקה בבנק פוזיטיף.

להערכת הבנק העסקה תסייע לממש את מהלך היציאה מפעילות בתורכיה ותתרום להמשך ניהולו התקין של בנק פוזיטיף.

לפרטים בדבר הנחיות בנק ישראל להגדלת שיעורי השקלול של נכסי הסיכון וניכוי קו האשראי שהעמיד הבנק לבנק פוזיטיף מההון הפיקוחי, ראה [ביאור 9.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

יתרת האשראי לציבור, נטו של בנק פוזיטיף ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמה ב-724 מיליון לירות תורכיות (כ-137 מיליון ש"ח), בהשוואה ליתרה בסך של 967 מיליון לירות תורכיות (כ-225 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2021.

סך השקעת הבנק בבנק פוזיטיף ליום 30 בספטמבר 2022 בהון ובאמצעים אחרים, לאחר הכרה בהפסד מירידת-ערך, הסתכמה ב-85 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-91 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021.

למידע נוסף בנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית](#) בפרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בדוח ממשל תאגידי.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022 להלן "דוח על הסיכונים".

3.1 תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בדיקה מקיפה להערכת הסיכונים להם הוא חשוף ובחינת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציות. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים).

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה כולה, תוך זיהוי וכימות הסיכונים, הגדרת אחריות על הסיכונים (Risk Ownership) ומקסום התועלת העסקית בהתייחס לעלות במונחי סיכון על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. ניהול הסיכונים בבנק מתבצע במתודולוגיה אחידה ובראיה כוללת תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בנטילת סיכונים באופן מושכל על מנת להשיא את רווחיות הקבוצה ברמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים על בסיס האסטרטגיה והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטות על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות הפיקוח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. מנהלת הסיכונים הראשית (CRO) וחברת הנהלה האחראית על החטיבה לניהול סיכונים החל מה-1 ליוני 2022 הינה הגברת מ. בן שושן כהן.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית (עד יום 19 ביולי 2022 מר צ. כהן וממועד זה - מר א. פורמן), והממונה על החטיבה הקמעונאית גברת ד. רביב.

חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורכת-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי גברת א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות דירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול סיכונים ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 30 בספטמבר 2022](#).

3.2 סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבותיו לבנק על-פי הסכם האשראי.

תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
- **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים](#).

סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גורמי הסיכון השונים. לדוגמה: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשוף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. במסגרת זו בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי לא צובר. בהתאם לכך, חובות צוברים שסווגו בעבר כחובות פגומים לא מוצגים במסגרת החובות שאינם צוברים וכן הלוואות לדיור בפיגור של 90 יום או יותר שסווגו בעבר במסגרת החובות הצוברים, מסווגים כחובות לא צוברים. לפרטים נוספים לגבי יישום ההוראה והשפעתה ראה [ביאור 1.ג.](#), [ביאור 6](#) ו**ביאור 13** בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 1-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021				יתרה ליום 30 בספטמבר 2022				
סך-הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך-הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח								
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾
346,599	31,624	111,739	203,236	385,271	32,091	124,933	228,247	סיכון אשראי מאזני
179,552	17,583	10,594	151,375	174,463	18,257	8,149	148,057	סיכון אשראי חוץ-מאזני
526,151	49,207	122,333	354,611	559,734	50,348	133,082	376,304	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
12,642	2,468	2,793	7,381	8,495	2,476	689	5,330	א. לא בעייתי - מאזני
8,149	718	595	6,836	6,499	665	545	5,289	ב. סך-הכל בעייתי ⁽²⁾
4,176	246	-	3,930	3,465	439	-	3,026	בעייתי צובר*
3,973	472	595	2,906	3,034	226	545	2,263	בעייתי לא צובר*
20,791	3,186	3,388	14,217	14,994	3,141	1,234	10,619	סך-הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
3,658	165	39	3,454	2,990	140	9	2,841	סיכון אשראי חוץ-מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
24,449	3,351	3,427	17,671	17,984	3,281	1,243	13,460	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
84	44	-	40	76	40	-	36	מזה: חובות שצוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר*
550,600	52,558	125,760	372,282	577,718	53,629	134,325	389,764	סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים
3,955	472	595	2,888	3,033	226	545	2,262	א. חובות לא צוברים*
31	-	-	31	2	-	-	2	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
*3,986	*472	*595	*2,919	3,035	226	545	2,264	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

* החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. בטבלה זו מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש לצרכי נוחות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ג.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. החל מיום 1 בינואר 2022, עם יישום הוראות בנק ישראל בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL), הסיווג של סיכון אשראי בהתאם לדירוג האשראי מבוצע באופן עקבי עם הדירוגים המשמשים בסיס לחישוב הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 חלה עלייה בהיקף סיכון האשראי בדירוג ביצוע אשראי וכן בשיעורו מסך סיכון האשראי בסך הבנק ובכל אחד מהמגזרים. עלייה זו הושפעה בין היתר מירידה באשראי הבעייתי בכל אחד מהמגזרים.

טבלה 2-3: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר⁽¹⁾

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
2,970	647	3,617
(82)	420	338
361	563	924
(212)	(615)	(827)
(173)	(70)	(243)
(602)	(174)	(776)
2,262	771	3,033

תנועה באשראי לציבור לא צובר

יתרת חובות פגומים לתחילת השנה

התאמת יתרת פתיחה אשראי לא צובר בשל השפעת היישום לראשונה של CECL⁽¹⁾

חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה

חובות שחזרו לציבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות שנמחקו חשבונאית

חובות שנפרעו

יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש לא צובר

1,529	623	2,152
(80)	(171)	(251)
96	172	268
(71)	(65)	(136)
(176)	(266)	(442)
(187)	(73)	(260)
1,111	220	1,331

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה

התאמת יתרת פתיחה אשראי לא צובר בארגון מחדש בשל השפעת היישום לראשונה של CECL⁽¹⁾

ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנמחקו

חובות בארגון מחדש שחזרו לציבור הכנסות ריבית במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנפרעו

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לא צובר לסוף התקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		

תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור

3,221	739	3,960
709	147	856
(177)	(5)	(182)
(194)	(85)	(279)
(724)	(140)	(864)
2,835	656	3,491

יתרת חובות פגומים לתחילת השנה

חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה

חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום

חובות פגומים שנמחקו

חובות פגומים שנפרעו

יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש

2,012	698	2,710
121	135	256
(80)	(73)	(153)
(463)	(134)	(597)
1,590	626	2,216

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה

ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה

חובות בארגון מחדש שנמחקו

חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג שאינו פגום או שנפרעו

יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה

* לרבות הלוואות לדיור.

(1) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. הנתונים המתייחסים לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 מתייחסים לאשראי פגום ולא הוצגו מחדש. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.g](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 3-3: מדדי סיכון אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) מכאן ולהבא. יחד עם זאת, בטבלה זו לצורך ניתוח השינויים בסיכון האשראי הוצגו מחדש הנתונים המתייחסים ליום 31 בדצמבר 2021 באופן המשקף את יתרת הפרשה ואת השינוי בסיווגים בעקבות יישום ההוראה. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

ליום							
31.12.2021				30.09.2022			
סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי
ניתוח איכות האשראי לציבור							
1.11%	1.36%	0.52%	1.39%	0.78%	0.64%	0.43%	1.00%
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור							
1.13%	1.48%	0.52%	1.41%	0.80%	0.76%	0.43%	1.02%
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור							
2.26%	2.06%	0.52%	3.26%	1.68%	1.89%	0.43%	2.34%
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור							
5.84%	9.15%	2.94%	6.89%	3.87%	8.92%	0.98%	4.71%
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור							
ניתוח הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח							
(0.37%)	(1.24%)	(0.21%)	(0.30%)	(0.18%)	0.03%	0.04%	(0.33%)
שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
0.06%	0.07%	-	0.09%	0.03%	(0.03%)	-	0.05%
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור							
1.80%	2.62%	0.39%	2.44%	1.56%	2.58%	0.38%	2.06%
שיעור יתרת הפרשה הכוללת להפסדי אשראי* מתוך האשראי לציבור							
1.51%	2.49%	0.36%	1.99%	1.34%	2.44%	0.36%	1.72%
שיעור הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור							
137.02%	183.90%	68.91%	143.39%	171.18%	380.53%	82.94%	171.53%
שיעור הפרשה להפסדי אשראי, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
134.17%	168.22%	68.91%	141.43%	167.00%	323.31%	82.94%	168.84%
יחס הפרשה להפסדי אשראי למחיקות חשבונאיות, נטו							
27.4	34.7	410.0	24.1	50.6	(80.6)	(339.0)	33.8

* לרבות הפרשה בגין יתרות חוץ-מאזניות.

הערה:

אשראי לציבור - לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ניתוח איכות התיק

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמה ירידה (שיפור) במדדי סיכון האשראי הבאים לעומת סוף שנת 2021:

- שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור, עבור סך הבנק וכל אחד מהסגמנטים.
- שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור, עבור סך הבנק וכל אחד מהסגמנטים.
- שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור, עבור סך הבנק וכל אחד מהסגמנטים.
- שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור, עבור סך הבנק וכל אחד מהסגמנטים.
- שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור סך הבנק וכל אחד מהסגמנטים.
- בשיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור נרשמה ירידה בהשפעת שיפור במדדי איכות התיק ובגין הכנסות מגבייה עבור סך הבנק. שיפור נרשם גם בכל אחד מהסגמנטים פרט לאנשים פרטיים - הלוואות לדיור בו נרשמה יציבות. יצוין כי ביתרת ההפרשה הקבוצתית נרשם גידול למרות השיפור במדדי האיכות של התיק. גידול זה משקף את עליית אי-הוודאות בתנאים הכלכליים ועליית ההסתברות למשבר, בפרט בתחום הבינוי והנדל"ן.

במדד שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור לסך הבנק נרשמה הכנסה בדומה לנתוני שנת 2021, אך במידה פחותה.

להערכת הבנק איכות תיק האשראי טובה כפי שמתבטא במדדים לעיל. יחד עם זאת השינויים בסביבה הכלכלית מעידים על עלייה בהסתברות להרעה בתנאים המאקרו כלכליים ובהתאם לכך לעלייה ברמת סיכון האשראי של הלווים.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה בוצעו שינויים בתנאי חובות שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים. נכון ליום 30 בספטמבר 2022 עיקר החובות שנמצאים בדחיית תשלומים הן הלוואות לדיור בסך של כ-438 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 617 מיליון ש"ח).

אשראי בערבות מדינה

על רקע התפרצות נגיף הקורונה בתחילת 2020 החליטה המדינה על הקמת קרן הלוואות ייעודית שעיקרה סיוע ללקוחות עסקיים שנקלעו לקשיי תזרים כתוצאה מהתפרצות הנגיף. תנאי הלוואות נקבעו על-ידי משרד האוצר והינם אחידים לכל סוגי הלווים: הלוואות הינן לתקופה של עד 10 שנים בריבית פריים +1.5% וכוללות הקלות מסוימות שאושרו במסגרת המתווה במסגרתן ניתן לדחות תשלומי הלוואות. ליום 30 בספטמבר 2022 יתרת הלוואות בערבות מדינה הינה 3,721 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 5,009 מיליון ש"ח), שעיקרן ניתנו ללקוחות עסקיים קטנים וזעירים.

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 30 בספטמבר 2022						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתית ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁷⁾
במיליוני ש"ח						
תעשייה	32,773	31,821	469	139	53	(21)
בינוי ונדל"ן - בינוי	99,724	97,369	968	627	(114)	(54)
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	35,026	34,160	91	71	105	(55)
מסחר	40,495	38,730	593	238	(29)	2
שירותים פיננסיים	58,917	58,634	25	22	(130)	(4)
שירותים עסקיים אחרים	17,618	16,492	183	31	60	9
שירותים ציבוריים וקהילתיים	9,215	8,531	405	23	(15)	5
ענפים אחרים	51,640	47,949	2,418	1,260	(565)	11
סך-הכל מסחרי	345,408	333,686	5,152	2,411	(635)	(107)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	133,705	132,489	531	531	34	1
אנשים פרטיים - אחר	53,439	50,161	667	227	7	7
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	532,552	516,336	6,350	3,169	(594)	(99)
סך-הכל בנקים בישראל וממשלת ישראל	56,197	56,197	-	-	1	-
סך-הכל פעילות בישראל	588,749	572,533	6,350	3,169	(593)	(99)
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	45,166	43,398	1,482	678	103	22
בנקים וממשלות בחו"ל	48,986	48,889	-	-	26	-
סך-הכל פעילות בחו"ל	94,152	92,287	1,482	678	129	22
סך-הכל פעילות בישראל ובחו"ל	682,901	664,820	7,832	3,847	(464)	(77)

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 1,028; 86,086; 402,721; 10,039 ו-183,027 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (7) מרכיב ההפרשה הקבוצתית בגין התאמות איכותיות הנובעות מקצב הגידול ביתרות האשראי לבינוי ונדל"ן והקלות בחיתום, נכלל החל מיום 30 ביוני 2022, כחלק מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בענפי הבינוי והנדל"ן, בדומה לאופן הכללתה טרם יישום הוראות בנק ישראל בדבר הפסדי אשראי צפויים (CECL).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
תעשייה	33,608	32,596	597	212	(18)	310
בינוי ונדל"ן - בינוי	90,549	89,010	668	434	(6)	677
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	34,520	32,541	356	135	(202)	446
מסחר	40,255	38,301	872	273	(172)	789
שירותים פיננסיים	46,733	46,431	159	6	(20)	223
שירותים עסקיים אחרים	15,978	14,683	184	92	(21)	184
שירותים ציבוריים וקהילתיים	9,003	8,499	72	39	(15)	67
ענפים אחרים	48,243	43,789	3,491	1,570	(290)	1,428
סך-הכל מסחרי	318,889	305,850	6,399	2,761	(744)	4,124
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	116,295	113,677	608	-	(231)	520
אנשים פרטיים - אחר	52,493	49,438	733	657	(417)	622
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	487,677	468,965	7,740	3,418	(1,392)	5,266
בנקים בישראל	2,084	2,084	-	-	-	-
ממשלת ישראל	45,075	45,075	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	534,836	516,124	7,740	3,418	(1,392)	5,266
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	36,625	32,484	2,697	751	(15)	503
בנקים וממשלות בחו"ל	47,163	47,005	-	-	-	5
סך-הכל פעילות בחו"ל	83,788	79,489	2,697	751	(15)	508
סך-הכל פעילות בישראל ובחו"ל	618,624	595,613	10,437	4,169	(1,407)	5,774

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 358,529; 66,740; 1,219; 10,084 ו-182,052 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 4-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	מזה: סיכון אשראי בעיית ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות, נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
במיליוני ש"ח						
280	52	(28)	178	539	33,516	34,554
798	(124)	103	557	873	93,465	95,350
469	(77)	(182)	127	212	34,927	35,698
755	(19)	(219)	265	689	39,627	41,705
253	(2)	9	6	154	50,283	50,636
189	28	(11)	87	171	14,743	16,228
70	1	(12)	41	73	8,727	9,284
1,413	19	(226)	1,567	3,266	46,196	50,960
4,227	(122)	(566)	2,828	5,977	321,484	334,415
527	(1)	(226)	1	570	121,811	125,207
625	(25)	(424)	649	720	49,033	52,381
5,379	(148)	(1,216)	3,478	7,267	492,328	512,003
-	-	-	-	-	6,511	6,511
-	-	-	-	-	41,758	41,758
5,379	(148)	(1,216)	3,478	7,267	540,597	560,272
524	(50)	(5)	943	2,504	33,823	38,597
6	-	1	-	-	50,247	50,251
530	(50)	(4)	943	2,504	84,070	88,848
5,909	(198)	(1,220)	4,421	9,771	624,667	649,120

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 1,253; 67,455; 373,314; 12,985 ו-194,113 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.3. בינוי ונדל"ן

הפעילות בענפי הבינוי והנדל"ן עלתה בשנה האחרונה באופן ניכר, הן בבנייה למגורים והן בזו שלא למגורים. קצב התחלות הבנייה למגורים עומד עתה על קרוב ל-75 אלף יחידות לשנה. בד בבד מגמות השוק מצביעות על ירידה ניכרת ברכישת דירות חדשות, אך זאת ביחס לרמה גבוהה שאפיינה את שנת 2021. קצב המכירות החודשי דומה עתה לזה של טרום הקורונה ב-2019, אם כי כאמור התחלות הבנייה עלו, ולכן מלאי הדירות הלא מכורות עלה אף הוא. העלאות הריבית צמצמו את יכולת משקי הבית לרכוש דירה, וכן הקטינו רכישות של משקיעים. נתוני הלמ"ס מצביעים עד כה על המשך עלייה במחירי הדירות, שהשלימו עלייה של 19% בשנה האחרונה. במדינות רבות בעולם רואים שינוי מגמה חד בענף הבנייה, ומעבר לירידות מחירים. כתוצאה מהצמיחה בענף גדל הביקוש לאשראי עסקי בענפי הבינוי והנדל"ן כך שהבנק הגדיל במהלך שנת 2021 את פעילות המימון לענפי הנדל"ן ופרויקטי הנדל"ן, תוך התאמות והקלות מסוימות, תוך עלייה מתונה בשיעורי המימון במקביל לשחיקה מסוימת של מרווחי האשראי (לפרטים ראה [ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים](#) בתמצית הדוחות הכספיים), בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הואט קצב הגידול בתיק באופן משמעותי. הבנק פועל בהתאם למסגרת ניהול סיכון האשראי תוך בחינה של רווחיות מותאמת סיכון.

בהמשך להנחית הפיקוח על הבנקים נקבעו קריטריונים לחיתום אשראי הנחשבים כסיכון מוגבר, הבנק מנטר את הביצועים בהתאם לכך החל מהרבעון השני של 2021. להערכת הבנק ההתאמות וההקלות שבוצעו בתנאי החיתום אינן מביאות לשינוי מהותי ברמת הסיכון בהתחשב בגורמים מפצים באשראים אלה. כמו-כן, הבנק הביא לידי ביטוי גורמים אלו בקביעת ההפרשה הקבוצתית הנאותה לענף הבינוי והנדל"ן כמפורט בהמשך. הבנק בוחן את ההשלכות האפשריות של השינויים בסביבה הכלכלית ובמידת הצורך מבצע התאמות נדרשות.

טבלה 5-3: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
סיכון אשראי מלא	השפעת מקדמים והפחתות	סיכון אשראי לפני השפעת מקדמים והפחתות	אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾		סיכון אשראי מאזני הלואות ⁽²⁾
			ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
במיליוני ש"ח					
5,148	(967)	6,115	1,098	1,541	3,476
402	-	402	48	20	334
65,986	(48,543)	114,529	52,691 ⁽²⁾	35,356	26,482
29,824	(157)	29,981	797	4,377	24,807
22,074	(3,068)	25,142	6,711	8,718	9,713
123,434	(52,735)	176,169	61,345	50,012	64,812
11,316	(1)	11,317	720	1,779	8,818
134,750	(52,736)	187,486	62,065	51,791	73,630

חטיבה עסקית

בנייה למסחר ושירותים	3,476
בנייה לתעשייה	334
בנייה לדיור	26,482
נכסים מניבים	24,807
אחר	9,713
סך-הכל חטיבה עסקית	64,812
חטיבה קמעונאית	8,818
סך-הכל - פעילות בישראל	73,630

(1) יתרת חוזים, לפני השפעת מקדמי ערבויות חוץ מכר.

(2) כולל סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח בעיקר מחברות ביטוח זרות לתיק אשראי מקרקעין, לפרטים נוספים ראה [דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022](#).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-3: פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021*					
סיכון אשראי כולל	השפעת מקדמים והפחתות	סיכון אשראי לפני השפעת מקדמים והפחתות	אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾		סיכון אשראי מאזני הלוואות ⁽²⁾
			ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
במיליוני ש"ח					
5,198	(603)	5,801	755	1,375	3,671
409	-	409	38	54	317
61,699	(41,808)	103,507	41,917 ⁽²⁾	36,949	24,641
30,848	(799)	31,647	1,052	7,270	23,325
21,233	(3,014)	24,247	6,887	8,199	9,161
119,387	(46,224)	165,611	50,649	53,847	61,115
11,646	-	11,646	692	2,145	8,809
131,033	(46,224)	177,257	51,341	55,992	69,924

חטיבה עסקית

בנייה למסחר ושירותים	5,198	(603)	5,801	755	1,375	3,671
בנייה לתעשייה	409	-	409	38	54	317
בנייה לדירור	61,699	(41,808)	103,507	41,917 ⁽²⁾	36,949	24,641
נכסים מניבים	30,848	(799)	31,647	1,052	7,270	23,325
אחר	21,233	(3,014)	24,247	6,887	8,199	9,161
סך-הכל חטיבה עסקית	119,387	(46,224)	165,611	50,649	53,847	61,115
חטיבה קמעונאית	11,646	-	11,646	692	2,145	8,809
סך-הכל - פעילות בישראל	131,033	(46,224)	177,257	51,341	55,992	69,924

* סווג מחדש.

(1) יתרת חוזים, לפני השפעת מקדמי ערבויות חוק מכר.

(2) כולל סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח לתיק אשראי מקרקעין, לפרטים נוספים ראה [דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022](#).

ליום 30 בספטמבר 2022 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם בכ-135 מיליארד ש"ח. סך סיכון האשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בישראל עלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בכ-2.8% (ב-5.8% לפני השפעת מקדמים והפחתות). מרבית החשיפה הינה בחטיבה העסקית (לקוחות בינוניים וגדולים), כ-92% מסך סיכון האשראי בענפי בינוי ונדל"ן בישראל. החשיפה לחברות שעיקר פעילותן בענף הבינוי והנדל"ן עיקר המימונים לחברות בענף כוללים מימוני קרקעות למגורים וליווי פרויקטי בנייה למגורים ברחבי הארץ. החשיפה לחברות הפועלות בענפים של הקמת מבנים למסחר, שירותים ותעשייה וכן נכסים מניבים להשכרה בחטיבה העסקית מהווה כ-29% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן.

טבלה 6-3: ניתוח איכות האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן

השינוי	יתרה ליום	
	31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2022
במיליוני ש"ח		
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי		
5.1%	137,438	144,442
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי		
(5.9%)	524	493
(7.6%)	1,368	1,264
(23.6%)	3,081	2,355
(17.3%)	4,973	4,112
4.3%	142,411	148,554

סך סיכון האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי ירד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-17.3%. שיעור סך-הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מתוך כל סיכון האשראי ירד מ-3.5% ל-2.8% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022. להערכת הבנק איכות תיק האשראי לבינוי ונדל"ן טובה כפי שמתבטא במדדים כגון שיעור החוב הבעייתי, הלא צובר ושיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי. יחד עם זאת השינויים בסביבה הכלכלית מעידים על עלייה בהסתברות להרעה בענפים אלו ובהתאם לכך לעלייה ברמת סיכון האשראי של הלווים. כצעד שמרני הגדיל הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין תיק זה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾

יתרה ליום 30 בספטמבר 2022					
סך-הכל	אחר	נכסים שבנייתם הושלמה	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	קרקעות	
במיליוני ש"ח					
שיעור מימון⁽³⁾					
6,520	-	4,442	-	2,078	עד 45%
12,414	-	6,418	-	5,996	מעל 45% ועד 65%
21,852	-	6,394	-	15,458	מעל 65% ועד 85%
816	-	432	-	384	מעל 85%
כושר ספיגה⁽⁴⁾					
902	-	-	902	-	עד 25%
12,621	-	-	12,621	-	מעל 25% ועד 50%
14,717	-	-	14,717	-	מעל 50% ועד 75%
60,950	-	-	60,950	-	מעל 75%
16,698	-	-	16,698	-	פרויקטים שטרם החלו
אחר⁽⁵⁾					
28,679	28,679	-	-	-	סך-הכל סיכון אשראי לפני מקדמים והפחתות - חטיבה עסקית
176,169	28,679	17,686	105,888	23,916	השפעת מקדמים והפחתות
(52,735)	-	-	-	-	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית
123,434	-	-	-	-	

- הפילוח לסגמנטים ולשיעורי המימון נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו. הנתונים ליום 30 בספטמבר 2022 מוצגים לאחר טיוב החלוקה לסגמנטים של תיק האשראי אשר כלל הסטת יתרות בגין נדל"ן בתהליכי בנייה שנכללו עד למועד הדיווח תחת "אשראי אחר".
- "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים (כושר ספיגה הוצג בהתאם לכושר הספיגה המינימלי בהתבסס על תנאי הליווי שאושרו) ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- שיעור מימון הינו היחס בין סיכון האשראי לתאריך המאזן לפני השפעת מקדמים והפחתות לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 7-3: סיכון אשראי בענף הנדל"ן בחטיבה העסקית בישראל לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾ (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021*					
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	נכסים שבנייתם הושלמה	אחר	סך-הכל	
במיליוני ש"ח					
שיעור מימון⁽³⁾					
עד 45%	3,373	2,993	-	6,366	
מעל 45% ועד 65%	6,638	7,176	-	13,814	
מעל 65% ועד 85%	14,335	7,008	-	21,343	
מעל 85%	501	633	-	1,134	
כושר ספיגה⁽⁴⁾					
עד 25%	-	-	1,704	1,704	
מעל 25% ועד 50%	-	-	-	18,187	
מעל 50% ועד 75%	-	-	-	17,005	
מעל 75%	-	-	-	45,258	
פרויקטים שטרם החלו	-	-	-	9,159	
אחר⁽⁵⁾					
-	-	-	31,641	31,641	
סך-הכל סיכון אשראי לפני מקדמים והפחתות - חטיבה עסקית	24,847	17,810	31,641	165,611	
השפעת מקדמים והפחתות	-	-	-	(46,224)	
סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית	-	-	-	119,387	

- * סווג מחדש, בעיקר לצורך הצגה בנפרד של פרויקטים שטרם החלו, מסך הנדל"ן בתהליכי בנייה.
- (1) הפילוח לסגמנטים ולשיעורי המימון נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו. הנתונים ליום 30 בספטמבר 2022 מוצגים לאחר טיוב החלוקה לסגמנטים של תיק האשראי אשר כלל הסטת יתרות בגין נדל"ן בתהליכי בנייה שנכללו עד למועד הדיווח תחת "אשראי אחר".
 - (2) "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים (כושר ספיגה הוצג בהתאם לכושר הספיגה המינימלי בהתבסס על תנאי הליווי שאושרו) ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
 - (3) שיעור מימון הינו היחס בין סיכון האשראי לתאריך המאזן לפני השפעת מקדמים והפחתות לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
 - (4) כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימאלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט. כושר הספיגה הינו על-פי הדיווח האחרון הידוע למועד הדיווח ואינו משקלל את גידור הסיכון של יתרות האשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
 - (5) "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

שיעור האשראי במימון מעל 85% מהווה כ-2.0% מסך היתרה של נכסים שבנייתם הושלמה וקרקעות בחטיבה העסקית בספטמבר 2022 לעומת 2.7% בדצמבר 2021. שיעור האשראי בכושר ספיגה עד 25% לנדל"ן בתהליכי בנייה מהווה כ-1% מסך היתרה של נדל"ן בתהליכי בנייה בחטיבה העסקית בספטמבר 2022 לעומת 2.1% בדצמבר 2021.

יצוין כי ביום 22 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון הוראה 203 לפיו לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% יתווספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד ולמעט הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף משק בינוי ונדל"ן על-פי המימון הענפי בהוראה 831 בנושא דיווח על ענפי משק. בהקשר זה יצוין כי במספר נושאים מתקיימים דיונים עם בנק ישראל לגבי אופן יישום ההוראה, וככל שתתקבלנה הבהרות נוספות הן עשויות להשפיע על אופן היישום ולהגדיל את היקף ההשפעה.

ניהול סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן

החשיפה לתחום הבינוי והנדל"ן מהווה חלק משמעותי מתיק האשראי. הבנק מבצע מעקב אחר התפתחות האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכונים אשראי לנדל"ן נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים בנוסף למגבלה הרגולטורית המוגדרת על-ידי בנק ישראל. ביום 7 בינואר 2021 פרסם בנק ישראל התאמות נוספות להוראת ניהול בנקאי תקין 250 (הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה) - במסגרתו ניתנה התייחסות גם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 - מגבלת חבות ענפית. במסגרת העדכון, הוגדר כי מגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות תעלה משיעור של 20% ל-22% מסך-כל חבויות הציבור ומגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן תעלה משיעור של 24% ל-26% מסך-כל חבויות הציבור. תוקף ההקלה הוארך עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שהשיעור לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או שיעור המגבלה הענפית כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 315, הגבוה מביניהם. כחלק מניהול החשיפה הענפית והעמידה במגבלה בענף, הבנק משתמש בכלים כגון סינדיקציה, ורכישת ביטוח מחברות ביטוח מדורגות המוכרות להפחתת חבות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. במהלך המחצית השנייה של שנת 2021 וברבעון הראשון של שנת 2022 הרחיב הבנק את היקף הביטוח לתיק ערבבויות חוק מכר וביצע לראשונה ביטוח לתיק ההלוואות המובטחות בשעבוד קרקע. ביטוחים אלו איפשרו לבנק, עם השלמתם, להקטין את החשיפה לענף הבינוי והנדל"ן (לפרטים נוספים ראה [ביאור 10א\(4\)](#) בתמצית הדוחות הכספיים [והערות שוליים בטבלה "טבלת פילוח סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים"](#) לעיל). הבנק עשוי לנקוט בצעדים נוספים בעתיד להמשך ניהול המגבלה והחשיפה לענף זה.

תהליך החיתום לאשראי חדש בענף נעשה תוך שימוש במדיניות אשראי סדורה לסוגי המימון השונים בענף כדוגמת מימון קרקעות, מימון בנייה למגורים, מימון בנייה והנבה של נכסים מניבים. המדיניות כוללת קריטריונים איכותיים וכמותיים כגון שיעור הון עצמי, LTV מקסימלי, יחס כיסוי מינימלי ורגישות לירידת מחיר. קריטריונים אלו מותאמים לסוג הנכס הממומן ומגדרים את תיאבון הסיכון בענף. חיתום אשראי חדש נעשה תוך קביעת רווחיות מתואמת סיכון.

במסגרת ניטור התיק נבחנים שינויים ומגמות במדדי סיכון שונים גם בהשוואה לנתונים המתפרסמים ביחס לכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיו. הבנק ממשיך לבחון את ההתפתחויות במשק ובוחן התאמות בהתאם. הבנק עושה שימוש במודל המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על האשראי לבינוי ונדל"ן.

החל משנת 2021 הבנק הביא לידי ביטוי בחישובי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שינויים ומגמות באיכות התיק. במהלך 2021 בוצעו התאמות במקדם הפרשה הקבוצתית בענף הבינוי והנדל"ן וזאת לאור הגידול המהיר באשראי בענף ובגין הקלות בחיתום האשראי. התוספת במקדם הפרשה מעודכנת מדי רבעון בהתאם למתודולוגיה שנקבעה.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין ענפי הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכמה בסך של כ-1,432 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2022 בהשוואה לסך של כ-1,267 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, שיעור סך הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור בענף בינוי ונדל"ן בישראל ליום 30 בספטמבר 2022 הינו 1.94% בהשוואה ל-1.81% ליום 31 בדצמבר 2021. חישוב הפרשה כולל בתוכו הפרשה בגין הגידול המהיר ביתרות במהלך 2021 וכן ביטוי לגידול אפשרי בסיכון. כדי לבטא את הסיכון הפוטנציאלי, הגדיל הבנק את הפרשה להפסדי אשראי בגין ענפי הבינוי והנדל"ן בישראל באמצעות התאמה איכותנית. בהתאם לכך, יתרת הפרשה להפסדי אשראי וכן שיעורה מתוך האשראי לציבור בענף בינוי ונדל"ן בישראל גבוהים מאשר בדצמבר 2021 וכן בשני הרבעונים הקודמים למרות שיפור במדדי הסיכון של תיק זה.

3.2.4. חשיפת אשראי למדינות זרות

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 8-3: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 30 בספטמבר 2022			
חשיפה					
מאזנית	חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך-הכל	מאזנית	חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך-הכל
במיליוני ש"ח					
המדינה					
ארצות-הברית	34,100	9,437	43,537	33,895	8,596
שוויץ	4,241	1,704	5,945	3,230	946
אנגליה	9,227	5,945	15,172	8,265	6,203
גרמניה	1,706	5,710	7,416	1,622	1,434
צרפת	1,966	801	2,767	1,854	1,127
אחרות	18,660	4,256	22,916	12,348	3,146
סך-כל החשיפות למדינות זרות	69,900	27,853	97,753	61,214	21,452
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiGS:	185	53	238	170	58
פורטוגל, איטליה, יוון וספרד					
מזה: סך החשיפות למדינות LDC	1,250	59	1,309	774	61
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות*	232	28	260	234	54

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* רשימת המדינות עם בעיות נזילות מבוססת על מספר קריטריונים שנקבעו על-ידי הבנק. התפשטות נגיף הקורונה העלתה את פרמיות הסיכון בשווקים הפיננסיים, וזו בלטה בשווקים המתעוררים. יודגש כי הוספה של מדינות לרשימה לא בהכרח מייצגת הרעה שייחודית למדינה זו, וכמו-כן שיפור באותם אינדיקטורים יוביל בהתאם לעדכון הרשימה.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

הגידול בחשיפה למדינות זרות נובע בעיקרו מהגידול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, עקב השינויים בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, וכן כתוצאה מרכישת ביטוח בגין ערבויות חוץ מוכר ומהגדלת ביטוחי אשראי מחברות ביטוח זרות כמפורט להלן.

בחודש פברואר 2022 פרצה מלחמה בין רוסיה ואוקראינה. הבנק בחן וניתח את השפעות האירוע על החשיפות השונות וממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות והשלכותיהן. נכון ליום 30 בספטמבר 2022 לא קיימת לבנק חשיפה מהותית ללקוחות שמדינת התושבות שלהם היא רוסיה או אוקראינה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים טבלה 9-3: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 30 בספטמבר 2022			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁴⁾						
4,615	2,792	1,823	13,769	9,501	4,268	AA- עד AAA
18,500	6,296	12,204	21,296	10,934	10,362	A- עד A+
661	161	500	254	84	170	BBB- עד BBB+
19	16	3	26	-	26	B- עד BB+
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B
198	57	141	273	83	190	ללא דירוג
23,993	9,322	14,671	35,618	20,602	15,016	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו, אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, וסיכון מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי.
- (4) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P ו-Moody's.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2022 בכ-35.6 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-11.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-24.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021. עלייה זו נבעה בעיקר מעלייה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-11.3 מיליארד ש"ח הנובעת בעיקר מרכישת ביטוח אשראי מחברות ביטוח זרות. כ-98.4% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-42.7% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 57% בחברות ביטוח ו-0.3% מוסד פיננסי אחר. החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (73.4%), בארצות-הברית (22.2%) ובמדינות דרום ומזרח אסיה (4.4%).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.6. סיכונים בתיק הלוואות לדיור טבלה 10-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום		
31.12.21	30.09.21	30.09.22
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
115,166	109,989	126,221
961	983	911
229	216	266
116,356	111,188	127,398
<p>הלואות מכספי הבנק</p> <p>הלואות מכספי האוצר*</p> <p>מענקים מכספי האוצר*</p> <p>סך-הכל</p>		
יתרה ליום		
31.12.21	30.09.21	30.09.22
במיליוני ש"ח		
ביצוע		
28,683	19,890	20,239
<p>סך-הכל הלוואות מכספי הבנק</p> <p>הלוואות מכספי האוצר</p> <p>הלואות</p> <p>מענקים</p> <p>סך-הכל מכספי האוצר</p> <p>סך-הכל הלוואות חדשות</p> <p>הלואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק</p> <p>סך-הכל הלוואות שניתנו</p>		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 11-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שעור חוב בעייתי	חוב בעייתי*	שעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור*	הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור*	שעור הסכום בפיגור	הסכום בפיגור של 90 יום או יותר מתוך סך החובות הבעייתיים	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח/באחוזים						
0.43%	546	0.38%	484	0.08%	95	126,221
0.52%	595	0.46%	533	0.09%	101	115,166
0.68%	676	0.76%	758	0.12%	122	99,495

* החל מיום 1 בינואר 2022 בעקבות יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים, הלוואות לדיור אשר הקרן או הריבית בגינן מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, מסווגות כחובות לא צוברים הכנסות ריבית. ראה גם [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 שיעור הפיגור, שיעור החוב הבעייתי ושיעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור ירדו לעומת סוף 2021 ונמוכים גם בהשוואה לסוף 2020. יצוין כי הירידה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי ביחס ליתרה ליום 31 בדצמבר 2021 הושפעה מיישום הוראות התקנה החשבונאית בדבר הפסדי אשראי צפויים (CECL).

ככלל רמת סיכון האשראי בתיק האשראי לדיור נמוכה כפי שמתבטאת במדדים שצוינו לעיל. יצוין כי מגמת עליית הריבית ובמידה פחותה עליית מדד המחירים מביאים לעלייה בתשלום החודשי של לווים רבים. עלייה זו טרם באה לידי ביטוי במדדי האיכות של התיק.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-12: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד				30.09.2022	
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב- %	יתרה במיליוני ש"ח		
9.6%	126,221	0.1%	132	23.8%	30,094	11.0%	13,828	39.8%	50,238	25.3%	31,929	30.09.2022
15.8%	115,166	0.1%	147	24.4%	28,137	11.8%	13,610	39.6%	45,600	24.0%	27,672	31.12.2021
10.8%	99,495	0.2%	200	25.7%	25,573	13.7%	13,619	38.8%	38,623	21.6%	21,480	31.12.2020

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף פרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור. דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהלת החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על תיק המשכנתאות. כמו-כן קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-13: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים

2021		2022			רבעון שלישי	רבעון לטוף תקופה
רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון שלישי		
109,989	115,166	119,744	123,498	126,221	126,221	
4.3%	4.7%	4.0%	3.1%	2.2%	2.2%	
7,752	8,829	7,937	6,709	5,659	5,659	

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים

טבלה 3-14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
30.09.2021	31.12.2021	31.03.2022	30.06.2022	30.09.2022
40.0%	41.0%	42.2%	41.8%	42.0%
0.1%	-	0.1%	0.2%	0.3%
60.4%	60.1%	59.6%	60.8%	60.3%
4.5%	3.8%	2.7%	2.6%	3.0%
11.1%	11.8%	11.2%	9.8%	9.8%
8.1%	8.2%	8.0%	9.2%	9.7%
24.6	24.6	24.6	25.1	25.4

מאפיינים

שיעור מימון מעל 60%	42.0%
שיעור החרג מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)	0.3%
שיעור בריבית משתנה	60.3%
שיעור הלוואות לכל מטרה	3.0%
שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות	9.8%
קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)	9.7%
תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)	25.4

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

ברבעון השלישי של שנת 2022 קיימת עלייה ביתרות הלוואות לדיור של 2.2% לעומת רבעון קודם, שיעור הנמוך מהגידול ברבעונים קודמים, ההתמתנות בקצב הגידול ביתרות הושפעה מהעלאות הריבית אשר צמצמו את יכולת משקי הבית לרכוש דירה, וכן הקטינו רכישות של משקיעים. במדדי איכות התיק נרשמה עלייה (החמרה) ברבעון שלישי של שנת 2022, בשיעור מימון מעל 60% (עלייה קלה), במדד שיעור החזר מהכנסה מעל 40% אך השיעור עדיין נמוך מאוד, בשיעור הלוואות לכל מטרה, בהלוואות בהן הקרן מתוכננת להיפרע מעל גיל 67, ובתקופה הפירעון הממוצעת לרכישה. ירידה מינורית נרשמה ברבעון השלישי של שנת 2022 בשיעור ביצועי הלוואות בריבית משתנה, בשיעור הלוואות למטרת השקעה נרשמה יציבות. חלק ממדדים אלה הושפעו ממגמת עליית המחירים החדה בשנה האחרונה וכן מעליית הריבית.

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות האשראי ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת החזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל. ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום ההלוואה המירבי אותו יכול הלקוח לקבל ותנאי ההלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבונותיו. פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות פרטיים מתבצעת לאוכלוסייה מוגדרת לאחר הפעלת סננים רלוונטיים. מתן האשראי מותאם לצרכי הלקוח ויכולת החזר שלו, ולאחר שניתן לו גילוי נאות מלא על נתוני ההלוואה. תכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת החזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון. החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים האשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים האשראי.

טבלה 15-3: יתרת האשראי לאנשים פרטיים

השינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
	31.12.2021	30.09.2022		
				מאזני
1.2%	31	2,522	2,553	עו"ש חובה
0.8%	199	24,073	24,272	הלוואות ⁽¹⁾
25.6%	11	43	54	מזה: הלוואות בולט ובלון
(1.0%)	(35)	3,376	3,341	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
4.7%	226	4,838	5,064	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.2%	421	34,809	35,230	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
				חוץ-מאזני
3.7%	650	17,743	18,393	סיכון אשראי חוץ-מאזני
2.0%	1,071	52,552	53,623	סך-הכל סיכון אשראי כולל

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.

(2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 עלתה יתרת הלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של כ-0.6% לעומת 31 בדצמבר 2021. סך סיכון האשראי המאזני גדל בתקופה זו בכ-1.2%. סיכון האשראי החוץ-מאזני גדל בכ-3.7%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 3-16: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2021				ליום 30 בספטמבר 2022				
סך-הכל	הכנסה לחשבון			סך-הכל	הכנסה לחשבון			
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	
במיליוני ש"ח								
אשראי ללווה באלפי ש"ח								
3,615	1,137	1,023	1,455	3,658	1,213	1,060	1,385	עד 20
3,185	1,041	835	1,309	3,157	1,131	837	1,189	מ-20 עד 40
7,069	1,968	2,261	2,840	6,794	2,090	2,204	2,500	מ-40 עד 80
10,458	3,711	4,001	2,746	10,186	3,875	3,836	2,475	מ-80 עד 150
8,622	5,345	2,478	799	9,356	6,028	2,495	833	מ-150 עד 300
1,860	1,548	159	153	2,079	1,755	176	148	מעל 300
34,809	14,750	10,757	9,302	35,230	16,092	10,608	8,530	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

טבלה 3-17: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 30 בספטמבר 2022	
סיכון אשראי מאזני		
במיליוני ש"ח		
גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח		
18,216	18,532	עד 10
6,424	6,566	מ-10 עד 50
5,276	5,392	מ-50 עד 200
2,358	2,373	מ-200 עד 500
2,535	2,367	מעל 500
34,809	35,230	סך-הכל

טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 30 בספטמבר 2022			
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
	במיליוני ש"ח					
תקופה לפירעון						
8,217	5,235	2,982	8,573	5,488	3,085	עד שנה
6,794	89	6,705	6,260	62	6,198	משנה עד 3 שנים
11,615	88	11,527	11,435	83	11,352	מ-3 עד 5 שנים
8,183	89	8,094	8,962	81	8,881	מעל 5 שנים
34,809	5,501	29,308	35,230	5,714	29,516	סך-הכל

לפרטים בדבר חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.8 מימון ממונף

טבלה 19-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה*

ליום 30 בספטמבר 2022			
מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
2	1,142	266	1,408
1	240	-	240
3	459	294	753
1	350	-	350
1	651	-	651
1	423	-	423
9	3,265	560	3,825
ענף המשק של הלווה			
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
בתי מלון שירותי הארחה ואוכל			
כרייה וחציבה			
מסחר			
שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח			
תעשייה			
סך-הכל			
1	3	326	329
2	889	497	1,386
1	240	-	240
2	600	-	600
1	641	-	641
1	425	-	425
8	2,798	823	3,621
ענף המשק של הלווה			
בינוי ונדל"ן - בינוי			
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
בתי מלון שירותי הארחה ואוכל			
מסחר			
שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח			
תעשייה			
סך-הכל			

* בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי המחושבות על בסיס פרטני, ככל שקיימות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 20-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרתם חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2022				
סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח				
				ענף משק
2,171	1,159	1,012	1	אספקת חשמל
6,626	3,032	3,594	4	בינוי ונדל"ן - בינוי
3,675	2,702	973	2	בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית
1,341	394	947	1	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
1,385	192	1,193	1	מידע ותקשורת
27,662	11,084	16,578	14	שירותים פיננסיים
4,934	3,687	1,247	2	תעשייה
1,297	1,297	-	1	מים, שירותי ביוב, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור
49,091	23,547	25,544	26	סך-הכל

31 בדצמבר 2021				
סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח				
				ענף משק
3,384	1,227	2,157	1	אספקת חשמל
8,147	4,624	3,523	5	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,915	1,133	782	1	בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית
1,403	103	1,300	1	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
1,394	496	898	1	מידע ותקשורת
1,464	1,306	158	1	מים, שירותי ביוב, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור
21,137	10,950	10,187	10	שירותים פיננסיים
4,862	3,768	1,094	2	תעשייה
43,706	23,607	20,099	22	סך-הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 קיימת קבוצת לווים אחת אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: "הוראה 313"), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות.

טבלה 21-3: יתרות סיכון האשראי⁽¹⁾ לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 בספטמבר 2022

30 בספטמבר 2022						
שיעור מההון הרגולטורי	חבות נטו ⁽¹⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח						
18.7%	8,295	1,992	10,287	4,361	5,206	4,569
קבוצת לווים א'						

- הנתונים המוצגים להלן מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313. נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.
- סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.

חבות הקבוצה המצוינת בטבלה לעיל הושפעה במידה רבה מיישום רגולציה למדידת החבות בגין נגזרים (SA-CCR) החל מרבעון זה.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

3.3.1. סיכון ריבית

- סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים. הסיכון כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:
- סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית הקבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית המשתנה);
 - סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בשיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות שיבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
 - סיכון מרווח (Basis risk)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים;
 - סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות הגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמה הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);
 - חשיפת הערך** - אומדן השינוי הצפוי בערך הכלכלי (ו/או בהון הפיננסי) כתוצאה משינויי הריבית;
 - חשיפת ההכנסה החשבונאית** - השינוי הצפוי בהכנסה החשבונאית בשנה הקרובה כתוצאה משינויי הריבית.

טבלה 22-3: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
שקל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ
במיליוני ש"ח				
39,383	331	39,052	44,561	1,675
38,980	155	38,825	44,612	1,674
שווי הוגן נטו מותאם*				
מזה: תיק בנקאי				

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15](#). בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 23-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2021			30 בספטמבר 2022			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
669	227	442	(188)	111	(299)	עלייה במקביל של 1%
647	233	414	(126)	145	(271)	מזה: תיק בנקאי
(604)	(154)	(450)	264	(121)	385	ירידה במקביל של 1%
(587)	(157)	(430)	205	(159)	364	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(288)	(42)	(246)	(50)	173	(223)	התללה ⁽¹⁾
503	67	436	74	(167)	241	השטחה ⁽²⁾
632	96	536	(63)	(133)	70	עליית ריבית בטווח הקצר
(639)	(93)	(546)	56	132	(76)	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
 (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
 (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. השינוי ברגישות הערך הכלכלי במגזר השקלי בשלושת הרבעונים של שנת 2022 נובע בעיקר מעדכון בפרמטרים של פירעונות מוקדמים במשכנתאות שנגרם כתוצאה מעליית הריבית במשך פעילות של מתן משכנתאות ואשראי, רכישת אגרות-חוב, התקצרות הנפקות וגידול בפעילות בנגזרי ריבית, בקיזוז חלקי כתוצאה מהנפקת אגרות-חוב וגידול בפיקדונות.

טבלה 24-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 30 בספטמבר 2022			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
1,379	(12)	1,391	774	(354)	1,128	עלייה במקביל של 1%
1,354	(37)	1,391	836	(292)	1,128	מזה: תיק בנקאי
(773)	(57)	(716)	(1,757)	332	(2,089)	ירידה במקביל של 1%
(757)	(41)	(716)	(1,813)	276	(2,089)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-ידי שינוי עקומי הריבית תוך שימוש בהנחות לגבי שינויים במרווחי פיקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות במקרה של עליית ריבית לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת ריבית ובהנחה של רצפות ריבית כך שעקומי הריבית השונים יכולים לרדת עד לאפס. במגזר מטבע-החוץ עקום הריבית יכול לרדת עד לאפס או לריבית השלילית המפורסמת על-ידי הבנק המרכזי, הנמוך מביניהם. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM. העלייה ברגישות ההכנסה נובעת מהמשך הגידול ביתרות עו"ש זכות ועליית הריבית שגרמה להתרחקות מרצפת הריבית. במהלך הרבעון השלישי של השנה הבנק ביצע פעילות בנגזרי ריבית במטרה למתן את רגישות השינויים בריבית על הכנסות הבנק. רגישות ההכנסה הינה אומדן תיאורטי ביחס להכנסה היציבה בסביבת הריבית הנוכחית, לאור עליית הריבית הבנק בוחן את ההנחות ההתנהגותיות שבבסיס האומדן.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 המשיכו העלויות בעקומי הריביות, ובפרט עלויות בריביות הבנקים המרכזיים בישראל ובארצות-הברית, כאשר קיימות ציפיות להמשך תהליך העלאת ריביות הבנקים המרכזיים. עליית עקומי הריבית יוצרת השפעה על הערך הכלכלי כמפורט בלוח רגישות הערך הכלכלי לעיל. עליית הריביות לטווח קצר ובפרט ריביות הבנקים המרכזיים יוצרת השפעה חיובית על הכנסות הבנק לאורך זמן, כמפורט בלוח רגישות ההכנסה לעיל. עם זאת, לעליית עקומי הריבית השפעה שלילית על ההון העצמי של הבנק, עקב ירידת שווי של תיק אגרות-החוב הזמין למכירה (בקיזוז שינוי שווי התחייבויות בגין זכויות עובדים), שכן בניגוד לרגישות הערך הכלכלי, המתחשבת בכל המכשירים הפיננסיים במאזן הבנק, ההון העצמי מושפע רק מחלקם. לפירוט ראה [פרק הלימות ההון לעיל](#). על מנת למתן השפעת שינוי ריבית עתידיים על ההון העצמי של הבנק, הועברו במהלך הרבעון הראשון אגרות-חוב בסך של כ-3.5 מיליארד ש"ח (בשקלים ובמטבע-חוץ) מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון, כאשר במהלך הרבעון השני והשלישי המשך הבנק את פעילותו גם בתיק לפדיון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2022

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוני המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיסי הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 3-25: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
במיליוני ש"ח				
225	74	287	(302)	דולר ארצות-הברית
*40	*27	59	(36)	אירו

ירידה 3%	עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
(548)	529	(590)	581	מדד המחירים לצרכן

* הוצג מחדש.

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערן של כל המכשירים המאזניים והחוץ-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערן של כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוער התיק מחדש בשער חליפין המשקף עלייה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבוני הצפוי.

לפירוט והרחבה בנושא סיכוני השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים](#).

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 3-26: יחס כיסוי הנזילות (LCR) *

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
124%	127%	126%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
124%	126%	125%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע בתצפיות היומיות.

לימים	לימים	
לימים	לימים	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
*2021	2022	
באחוזים		
בנתוני המאוחד		
136%	127%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* הוצג מחדש.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. יחס כיסוי הנזילות הממוצע של הרבעון השלישי של שנת 2022 נותר ללא שינוי לעומת יחס כיסוי הנזילות ברבעון השני של שנת 2022. לאור התנודתיות בשווקים, ובפרט בשוקי המניות בארצות-הברית ובישראל, ובשוק ה-SWAP שקל-מטבע-חוץ, הבנק שומר על רמות נזילות גבוהות. יחס המימון היציב נטו לסוף הרבעון השלישי של שנת 2022 עומד על 127% במאוחד, כאשר הדרישה המזערית היא 100%. יחס המימון היציב נטו ירד בהשוואה ליחס ליום 31 בדצמבר 2021 על רקע ירידה במימון סיטונאי וגידול באשראי וצרכי מימון בגין מכשירים נגזרים.

3.5 סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308. במסגרת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות החקיקה בישראל ליישום ה-FATCA וה-CRS והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. תחת סיכון הציות כלול גם הסיכון להפרת סנקציות בינלאומיות ורשימות מוכרזים. הטיפול בסיכון כרוך במעקב, ניתוח ויישום הסנקציות הבינלאומיות ורשימות המוכרזים, במעקב אחר העברות כספים בינלאומיות ובמעקב אחר פתיחת חשבונות ללקוחות ופעילות בנקאית בהם. הבנק מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה.

סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות. במסגרת סיכון הציות נכלל גם הסיכון בקשר עם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינית. בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים לבנקים הפלסטיניים ברצונו להפסיק מתן שירותים קורספונדנטים לבנקים אלה.

בחודש ינואר 2018 קיבל הבנק כתבי חסינות ושיפוי חתומים מהיועץ המשפטי לממשלה ומשרד האוצר. כתב החסינות מגן על הבנק, נושאי משרה בו ועובדיו מפני הגשת כתב אישום בישראל בגין עבירות מסוימות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור ביחס לשירותים שהבנק העניק או יעניק לבנקים פלסטיניים מיום 28 במרץ 2016 ועד ליום 31 במאי 2019 ("תקופת החסינות והשיפוי"). בהמשך לכתב החסינות, קיבל הבנק בינואר 2018 מכתב מהמפקחת על הבנקים ובו הודעתה כי לא יינקטו צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנק בקשר למתן שירותי קורספונדנציה שעליהם חל כתב החסינות.

בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק בסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין והוצאות משפט) בהן יישא הבנק במסגרת הליכים אזרחיים או הליכים פליליים שלא הסתיימו בהרשעה אשר ננקטו כנגד הבנק, נושא משרה בו או עובד בקשר עם מתן השירותים הקורספונדנטים בתקופת החסינות והשיפוי. התחייבויות החסינות והשיפוי הניתנות לבנק, כאמור כפופות לסייגים שנקבעו בהן ולתנאים בהם על הבנק לעמוד.

לאור בקשת המדינה לדחות את מועד סיום מתן השירותים הקורספונדנטים עד ליישום של פתרון ארוך טווח למתן השירותים הקורספונדנטים, באמצעות הקמת חברה ממשלתית אשר תספק לבנקים פלסטיניים שירותים אלה - ניתן ביום 30 ביוני 2019 כתב שיפוי מעודכן. בהתאם לכתב השיפוי המעודכן, עודכן סכום השיפוי בו התחייבה המדינה כלפי הבנק כמפורט לעיל, לסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין כל הליך (ולא באופן מצטבר). בחודש יולי 2022 נמסר לבנק כתב שיפוי מעודכן בתוקף עד ליום 31 במרץ 2023. כתב החסינות והוארך אף הוא עד ליום 31 במרץ 2023.

למידע נוסף בנושא סיכון ציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#). לפרטים נוספים אודות ההסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פיפ"א ראה [ביאור 1.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

3.6. סיכונים אחרים

לפירוט והרחבה בנושא סיכונים תפעוליים (ובכלל זה סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי, סיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים) וסיכון מודל ראה [דוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022 והדוח על הסיכונים גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#).

4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

אומדני הנהלה וההנחות העיקריות ששימשו, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט האומדנים וההנחות בקשר עם היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL, ASC 326). לפרטים נוספים ראה [גם ביאור 1.g](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

ברבעון השני של שנת 2022 עודכן אומדן עלות תכנית הפרישה שהביא לגידול בהתחייבות הבנק בגין זכויות עובדים בסך של כ-170 מיליון ש"ח, לפני השפעת מס, שנזקפו לרווח כולל אחר. לפרטים נוספים ראה [ביאור 8](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326). עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: הפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן הפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שמשקף תחזיות סבירות ונתמכות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. השפעת יישום התקן הסתכמה בגידול בסך של כ-546 מיליון ש"ח ביתרת הפרשה להפסדי אשראי, אשר נזקפו לאחר השפעת המס ישירות ליתרת העודפים.

הפרשה להפסדי אשראי מחושבת עבור הלוואות וחיפוט אשראי חוץ-מאזניות וכן בגין אגרות-חוב מוחזקות לפדיון ונכסים פיננסיים אחרים הנמדדים לפי עלות מופחתת.

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בהתאם לשיטה מתקדמת המבוססת על אומדן כלכלי של תוחלת ההפסד הצפויה לאורך חיי האשראי (Life Time Expected Loss) באמצעות אומדן של רכיבי הפסד האשראי: ההסתברות לכשל (PD) וההפסד בהינתן כשל (LGD) ויתרת האשראי, המביאה בחשבון פירעונות וניצולים עתידיים של מסגרות חוץ-מאזניות (EAD), כולל התאמות מאקרו כלכליות והתאמות בגין גורמים איכותיים. נתוני השיטה מבוססים בעיקרם על מידע פנימי הקיים בבנק, במקרים בהם קיימות מגבלות של מידע שולבו הערכות מומחה. ההתאמות המאקרו כלכליות מבוססות על תחזיות הבנק בקשר לפרמטרים מאקרו כלכליים, לרבות: שיעורי אבטלה, מדד המחירים לצרכן, מדד מחירי הדיו, תוצר לאומי גולמי, צריכה פרטית ושכר ממוצע במשק.

ההתאמות למודל בגין גורמים איכותיים מתייחסות, בין השאר, למאפיינים פוליטיים וסביבתיים, צמיחה מהירה באשראי, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק, לרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום וגורמים נוספים.

4.2. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותייעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (רשות ניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO 2013). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2022 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתייעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של ניהול הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, מבוצעת במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2022 את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 לא אירע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. לעניין הפרדת חשבות הבנק מהחטיבה הפיננסית והכפפת החשבונאי הראשי ישירות למנכ"ל הבנק, ראה [סעיף 5.1](#) בדוח ממשל תאגידי.

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 22 בנובמבר 2022

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 30 בספטמבר 2022

הצהרת המנכ"ל

אני, דב קוטלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

דב קוטלר
המנהל הכללי

תל-אביב, 22 בנובמבר 2022

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 30 בספטמבר 2022

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, גיא כליף, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

גיא כליף

חבר הנהלה, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 22 בנובמבר 2022

Q3
2022

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

תוכן העניינים

110	ביאור 7 פיקדונות הציבור	78	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
111	ביאור 8 זכויות עובדים	79	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
116	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	80	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
123	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	81	תמצית מאזן מאוחד
	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	82	תמצית דוח על השינויים בהון
128		85	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
136	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים	87	ביאורים לדוחות הכספיים
156	ביאור 12א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה	87	ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית
	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	92	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
161		93	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
180	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	95	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
183	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	99	ביאור 5 ניירות-ערך
197	ביאור 16 יוזמות רגולטוריות	105	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2022 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה ישראל (2410) של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום ניהול סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט

רואי חשבון
משרד האפט את האפט אשר התמזג
למשרד זיו האפט בשנת 2000
החל לכהן כרואי החשבון המבקרים של הבנק
משנת 1921

סומך חייקין

מכהנים כרואי החשבון המבקרים
של הבנק משנת 1998

תל-אביב, 22 בנובמבר 2022

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור	
	2021	2022	2021	2022		
מבוקר		בלתי מבוקר				
11,684	8,871	12,846	3,071	5,139	2	הכנסות ריבית
(1,917)	(1,565)	(3,307)	(506)	(1,503)	2	הוצאות ריבית
9,767	7,306	9,539	2,565	3,636		הכנסות ריבית, נטו
(1,220)	(1,407)	(464)	(252)	45	13, 6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
10,987	8,713	10,003	2,817	3,591		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
1,081	862	244	212	115	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
3,355	2,457	2,776	838	984		עמלות
189	133	130	29	18		הכנסות אחרות
4,625	3,452	3,150	1,079	1,117		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
4,333	3,414	3,305	1,153	1,076		משכורות והוצאות נלוות
1,333	985	1,077	332	382		אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,137	1,499	1,544	514	514		הוצאות אחרות
7,803	5,898	5,926	1,999	1,972		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,809	6,267	7,227	1,897	2,736		רווח לפני מסים
2,958	2,334	2,533	705	967		הפרשה למסים על הרווח
4,851	3,933	4,694	1,192	1,769		רווח לאחר מסים
49	39	89	12	16		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי						
4,900	3,972	4,783	1,204	1,785		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	8	(1)	3	-		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	3,980	4,782	1,207	1,785		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים						
רווח בסיסי						
3.68	2.98	3.58	0.90	1.34		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל						
3.68	2.98	3.58	0.90	1.34		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

גיא כליף
חבר הנהלה,
חשבונאי ראשי

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 22 בנובמבר 2022

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר			בלתי מבוקר		
4,900	3,972	4,783	1,204	1,785	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	8	(1)	3	-	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	3,980	4,782	1,207	1,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים: 4
(575)	(610)	(3,257)	(111)	(971)	התאמות נטו, בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
(314)	(193)	742	(173)	175	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(889)	(803)	(2,515)	(284)	(796)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
300	271	822	93	261	השפעת המס המתייחס
(589)	(532)	(1,693)	(191)	(535)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	(2)	-	-	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(589)	(532)	(1,691)	(191)	(535)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
4,311	3,440	3,090	1,013	1,250	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	8	1	3	-	ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,325	3,448	3,091	1,016	1,250	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לטוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 2022

31 בדצמבר	30 בספטמבר			
2021	2021	2022		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
189,283	175,765	145,423		מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,105	70,383	90,078	5	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
1,253	1,219	1,028		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
357,729	340,347	386,775		אשראי לציבור
(5,106)	(5,050)	(5,193)		הפרשה להפסדי אשראי
352,623	335,297	381,582	13,6	אשראי לציבור, נטו
1,969	2,017	1,910		אשראי לממשלות
853	781	1,188		השקעות בחברות כלולות
3,555	3,425	3,439		בנינים וציוד
12,984	10,084	28,481	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,156	5,353	5,207		נכסים אחרים ⁽¹⁾
638,781	604,324	658,336		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
525,072	505,483	527,699	7	פיקדונות הציבור
11,601	10,448	9,779		פיקדונות מבנקים
752	543	486		פיקדונות הממשלה
3,426	922	9,081		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,582	18,761	26,263		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,350	10,851	26,026	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,251	14,581	13,933		התחייבויות אחרות (מזה: 838; 719; 797 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
596,034	561,589	613,267		סך-כל ההתחייבויות
42,735	42,717	45,068	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
12	18	1		זכויות שאינן מקונות שליטה
42,747	42,735	45,069		סך-כל ההון
638,781	604,324	658,336		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב](#).

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון

לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון	
8,212	9	8,221	(2,754)	38,750	44,217	1	44,218
-	-	-	-	1,785	1,785	-	1,785
-	-	-	-	(403)	(403)	-	(403)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	4	4	-	-	4	-	4
-	-	-	(535)	-	(535)	-	(535)
8,212	13	8,225	(3,289)	40,132	45,068	1	45,069

* בניכוי 540,105 יתרת מניות באוצר.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון	
8,199	10	8,209	(1,350)	35,455	42,314	21	42,335
-	-	-	-	1,207	1,207	(3)	1,204
-	-	-	-	(617)	(617)	-	(617)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	4	4	-	-	4	-	4
1	(1)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(191)	-	(191)	-	(191)
8,200	13	8,213	(1,541)	36,045	42,717	18	42,735

* בניכוי 924,138 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון

לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,200	16	8,216	(1,598)	36,117	42,735	12	42,747
-	-	-	-	(364)	(364)	-	(364)
8,200	16	8,216	(1,598)	35,753	42,371	12	42,383
-	-	-	-	4,782	4,782	1	4,783
-	-	-	-	(403)	(403)	-	(403)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	9	9	-	-	9	-	9
12	(12)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(1,691)	-	(1,691)	(2)	(1,693)
-	-	-	-	-	-	(10)	(10)
8,212	13	8,225	(3,289)	40,132	45,068	1	45,069

* בניכוי 540,105 יתרת מניות באוצר.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016-13). לפירוט ראה [ביאור 1.1](#) להלן.

(2) לפירוט ראה [ביאור 9.1](#) להלן.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,183	17	8,200	(1,009)	32,682	39,873	26	39,899
-	-	-	-	3,980	3,980	(8)	3,972
-	-	-	-	(617)	(617)	-	(617)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	13	13	-	-	13	-	13
17	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(532)	-	(532)	-	(532)
8,200	13	8,213	(1,541)	36,045	42,717	18	42,735

* בניכוי 924,138 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון

לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,183	17	8,200	(1,009)	32,682	39,873	26	39,899
-	-	-	-	4,914	4,914	(14)	4,900
-	-	-	-	(1,479)	(1,479)	-	(1,479)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	16	16	-	-	16	-	16
17	(17)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(589)	-	(589)	-	(589)
8,200	16	8,216	(1,598)	36,117	42,735	12	42,747

* בניכוי 924,138 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר			בלתי מבוקר		
					תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת
	4,900	3,972	4,783	1,204	1,785
					רווח נקי לתקופה
					התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת
	(49)	(39)	(89)	(12)	(16)
					חלקו של הבנק בהפסדים (ברווחים) של חברות כלולות
	602	435	539	153	192
					פחת על בניינים וציוד
	15	11	4	4	-
					הפחתות
	(1,220)	(1,407)	(464)	(252)	45
					הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
	(256)	(222)	(52)	(68)	6
					הפסד (רווח) ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
	54	57	16	11	(10)
					הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר
	(566)	(483)	251	(109)	72
					הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
	(13)	(15)	(16)	(3)	3
					התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת
	(92)	(83)	(16)	(10)	-
					רווח ממימוש בניינים וציוד
	(6)	(8)	(12)	2	-
					שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
	(11)	(27)	17	9	22
					שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
	684	647	(42)	146	(4)
					מסים נדחים, נטו
	-	-	6	-	(1)
					הפסד (רווח) ממכירות תיקי אשראי
	34	29	60	3	6
					דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
	588	(15)	(1,489)	110	154
					התאמות בגין הפרשי שער
	732	357	(4,160)	397	(1,058)
					הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
					שינוי נטו בנכסים שוטפים
	1,906	4,805	(15,497)	7	(6,125)
					נכסים בגין מכשירים נגזרים
	1,854	993	3,789	(2,859)	886
					ניירות-ערך למסחר
	214	(31)	(134)	(378)	65
					נכסים אחרים
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
	(2,454)	(5,953)	11,676	281	6,315
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	(1,738)	(1,934)	448	(3,265)	(230)
					התחייבויות אחרות
	5,178	1,089	(382)	(4,629)	2,107
					מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2022 נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אילו מבוססות בעיקרן על כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 22 בנובמבר 2022.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט האומדנים וההנחות בקשר עם היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326), כמפורט להלן ועדכון אומדן עלות תכנית הפרישה כמפורט בביאור 8 בתמצית הדוחות הכספיים.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף, שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה עודכנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326).

(1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL), כפי שפורסמו במסגרת עדכון תקינה 13-2016 ASU. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגידים הבנקאיים. זאת באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר:

- ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה;
 - באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שמשקף תחזיות סבירות ונתמכות לגבי אירועים כלכליים עתידיים;
 - הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי;
 - השתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה.
- הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי (לרבות הלוואות לדיוור), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ובמדינות אחרות בעולם.

במסגרת קובץ שאלות ותשובות, שפרסם הפיקוח על הבנקים בדבר יישום הכללים החדשים, נכללו, בין היתר, הבהרות לגבי אופן הסינוג והחזרת חובות בארגון מחדש למסלול צובר.

בנוסף, כחלק מאימוץ הכללים החדשים בוטלה, בין היתר, הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדיוור, ובוטלה הדרישה לחשב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור. כמו-כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "ההון הפיקוחי", לפיו תאגידים בנקאיים נדרשים לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיוור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, בהתאם לאופן החישוב שנקבע במסגרת נספח ח' להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202.

כתוצאה מיישום התקן שינה הבנק תהליכים מסוימים בקשר לסינוג ובחינת האשראי הבעייתי, הגדרת אשראי כלא צובר הכנסות ריבית, כללי מחיקה ושיטות למדידת ההפרשה. כמו-כן, דרישות הגילוי הותאמו לדרישות התקינה החשבונאית בארצות-הברית, כפי שאומצו על-ידי הפיקוח על הבנקים במסגרת הוראות הדיווח לציבור, והכל כמפורט להלן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

התקן החדש יישם החל מיום 1 בינואר 2022, תוך התאמת יתרת העודפים ליום 1 בינואר 2022 בגין ההשפעה המצטברת של שינוי השיטה. לעניין ההון הפיקוחי, נכללה הקלה (המיושמת על-ידי הבנק) לפיה, במועד היישום הראשונה תאגיד בנקאי רשאי להוסיף בחזרה להון עצמי רובד 1, את הקיטון שנרשם במועד היישום הראשונה על פני שלוש שנים (ב-1 לינואר לשנת היישום הראשונה - 75%, השנייה - 50% והשלישית - 25%). עיקר ההשפעה, כפי שמוצגת בטבלה להלן, נבעה מעדכון שיטות המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי, עדכון של יתרות המסים הנדחים המתחייבות וכן, השפעות על ההון הרגולטורי כתוצאה מניכוי מההון בגין הלוואות לדיור שנמצאות באופן ממושך בסטאטוס לא צובר זקיפת הגידול בהפרשה להפסדי אשראי תוך פריסה בהתאם להוראות המעבר שנקבעו כאמור לעיל.

1 בינואר 2022	השפעה יישום CECL	31 בדצמבר 2021	
			מבוקר
			בלתי מבוקר
			במיליוני ש"ח
מאזן			
6,455	546	5,909	הפרשה להפסדי אשראי (לרבות בגין יתרות חוץ-מאזניות)
5,080	336	4,744	מזה: תיק מסחרי
450	(83)	533	הלוואות לדיור
911	285	626	אנשים פרטיים אחר
14	8	6	אחר
הון עצמי			
35,753	(364)	36,117	עודפים (לאחר השפעת מס)
הלימות הון ומינוף*			
10.93%	(0.03%)	10.96%	יחס הון עצמי רובד 1
14.19%	(0.03%)	14.22%	יחס הון כולל
6.01%	(0.02%)	6.03%	יחס מינוף

* לאחר יישום ההקלה כמפורט לעיל. לפרטים נוספים בדבר השפעת יישום התקן על הלימות הון ומינוף, ראה [ביאור 9](#) להלן.

(2) עדכון מדיניות חשבונאית בעקבות היישום הראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלף חוב פגום)

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות בין חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ-מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (expected) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של החוב. חובות (לרבות אגרות-חוב) נמצאים בפגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים.

1. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכוסף הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה, או ככל שהחוב עבר הליך ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר").

2. אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מתחת 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות אלה, אשר מצויים בפגור של 90 יום או יותר, מסווגים כחובות בסיווג נחות כאשר הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית, זאת למעט הלוואות לדיור אשר יסווגו כחובות לא צוברים הכנסות ריבית כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפגור של 90 ימים או יותר.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

3. חוב בעייתי בארגון מחדש

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על-ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים, ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. חובות שתנאיהם שווה בארגון מחדש של חוב בעייתי, יסווגו כחוב לא צובר.

4. החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועד פירעונם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו-כן, לגבי חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים, הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי ההחזר בהתאם לתנאים המעודכנים. ההערכה צריכה להיות מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים, כאשר הבנק רשאי להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. אחרת, חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי חייב להמשיך להיות מסווג כחוב לא צובר.

החל מיום 1 בינואר 2022 הוראות אלה לעניין טיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש חלות על הלוואות לדיו. בהתאם להנחיות שנקבעו במסגרת שאלות ותשובות ליישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, הבנק בחר לא ליישם הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים, ולא למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטה הנדרשת לפי כללים אלה לגבי חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, בגין שינויים בתנאים שבוצעו בהלוואות לדיו לפני יום 1 בינואר 2022.

(3) הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאגרות-חוב המוחזקות לפדיון ותיק אגרות-חוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים. התקופה החוזית בגין הארכות, חידושים ושינויים צפויים אינם מובאים בחשבון, אלא אם מתקיים אחד או יותר מהבאים: (א) במועד הדיווח קיימת לבנק ציפייה סבירה (reasonable expectation) שיבוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה; או (ב) אופציות הארכה או החידוש נכללות בחוזה המקורי או בחוזה המעודכן במועד הדיווח, והן אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על-ידי הבנק.

בעת חישוב אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק מביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים ברמת הלקוח והעסקה, בין היתר: (1) דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (2) היקף וסוגי הביטחונות המוקצים לעסקה; (3) משך חיי האשראי; (4) סוג הנכס הפיננסי. עבור אשראי לדיו מובא בחשבון גם משך הזמן ממועד הקמת העסקה.

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לשיטה מתקדמת המבוססת על אומדן כלכלי של תוחלת הפסד הצפויה לאורך חיי האשראי (Life Time Expected Loss). ההפסד החזוי בכל נקודת זמן עתידית עד למועד הפירעון החוזי של הלוואה, מתקבל באמצעות הכפלת רכיבי הסיכון המתייחסים לנקודת זמן עתידית זו: ההסתברות לכשל (Probability Of Default, "PD"), ההפסד בהינתן כשל (Loss Given Default, "LGD", להלן "LGD") ויתרת האשראי, המביאה בחשבון פירעונות וניצולים עתידיים של מסגרות חוץ-מאזניות (Exposure At Default, "EAD", להלן "EAD"). חישוב ההפסד הצפוי נערך ברמת החוב, עבור כל חודש מתאריך החתך ועד למועד הפירעון החוזי של החוב. ההפסד המצטבר לאורך כל חיי החוב, הינו יתרת ההפרשה בגינו. להערכת הבנק גישה זו צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון משתנים מאקרו כלכליים על בסיס תחזיות לכל אורך החיים של הנכס הפיננסי בשלושה תרחישים: בסיס, אופטימי ופסימי, המתורגמות לעדכון בערכי ה-PD החזוי, עבור כל תקופה עתידית עד לתום חיי האשראי. עדכונים בערך הביטחונות, המהווים רכיב עיקרי באומדן LGD, נערכים באמצעות הצמדה של סוגי נכסי ביטחונות עיקריים למדד מייצג או ירידת-ערך טבעית לאורך חיי האשראי.

כמו-כן, במסגרת רכיב ההתאמה האיכותנית מובאים בחשבון מאפיינים נוספים של הנכסים הפיננסיים שלא הובאו בחשבון בחישוב תוחלת הפסד, הרבות גורמים איכותניים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה, כגון: מאפיינים פוליטיים וסביבתיים, צמיחה מהירה באשראי, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק, הרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום ועוד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

אומדן הפרשה להפסדי אשראי כולל גם רכיב גבייה חזויה (Expected Recoveries) המבוסס על מידע היסטורי בקשר לעיתוי ושיעור גביית החובות הצפויים לאחר מחיקת החוב לפי משך הזמן ממועד המחיקה ומאפיינים רלוונטיים נוספים. עבור עסקות בתיק המסחרי מתבצע תהליך איכותני בו נערכת בחינה ברמת לקוח של צפי הגבייה. בנושאים בהם שוררת אי ודאות הנובעת מצורך בשיפור תהליכי החישוב והאומדנים, נוספו מקדמי שמרנות ברכיבי הסיכון: PD, LGD או EAD. נושאים אלו נבחנים באופן תקופתי, ורמת השמרנות מתעדכנת בהתאם לשיפורים המוטמעים בתהליך האומדן. בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנקלחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - אגרות-חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות-חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת-ערך שנובעת מהפסדי אשראי, נרשמת במסגרת הפרשה להפסדי אשראי. הבנק מחשב את הפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון. הפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסדי אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. הפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות-חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום הפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס פרטני

בהתאם להנחיות שנקבעו בתקן, כאשר הבנק זיהה כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, הבנק מעריך את הפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני. נכסים פיננסיים אלו כוללים בעיקר אשראי מסחרי לא צובר שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח. במקרים אלו הפרשה מחושבת על בסיס פרטני, תוך שימוש בשיטת היוון תזרימי מזומנים ו/או על בסיס שווי הביטחון עבור הלוואות שגבייתן מותנה בביטחון. האמור אינו מתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים קמעונאים קטנים, בעלי מאפייני סיכון דומים, אשר הפרשה בגינם מחושבת על בסיס קבוצתי.

(4) מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גבייה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת הפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הם הפוכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. לעניין זה יצוין כי אם החוב מובטח על-ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). לגבי הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים, הבנק מבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר ומבצע מחיקה חשבונאית לחלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי העדכני של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הפסקת פרסום ריבית הליבור

החל מסוף שנת 2021, הופסק פרסום ריביות הליבור בארבעה מטבעות (אירו, ליש"ט, יין ופר"ש). ריביות הליבור על הדולר האמריקאי ימשיכו להתפרסם עד יוני 2023. ריביות אלו היוו בסיס לצורך חישוב שיעור הריבית החל על מוצרים פיננסיים במטבעות חוץ עיקריים או צמודים למטבעות אלו בריבית משתנה. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, גובשו בעולם, על-ידי גופים כגון ISDA (International Swaps and Derivatives Association) וה-ARRC (Alternative Reference Rate Committee) חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. השינוי משפיע על כל תעשיית הבנקאות בעולם ובארץ. לפי המלצת הוועדות הבינלאומיות נקבעו בחודש מרץ 2021, בהתאם להחלטות ISDA, שיעורי תוספות הריבית לצורך המרת מכשירים פיננסיים שנסמכים על ריביות אלו.

הבנק נערך להחלפת בסיס הריבית במוצרים הפיננסיים שהוא מציע ללקוחות והתאים את המערכות הטכנולוגיות לריביות ולמנגנונים החדשים. מיום 1 בינואר 2022 הוחלפו ריביות הבסיס על מוצרי העו"ש והחח"ד לריביות הבסיס החדשות. בהלוואות המבוססות על ריביות הבסיס שפרסומם הופסק, הבנק פעל להחלפת ההסכמים המשפטיים מול הלקוחות. בנוסף הבנק ממשיך לפעול להמרת המוצרים, כחלק מהיערכות הבנק לשינוי בריביות הבסיס.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ויפעל להקטין את הסיכונים שנובעים מתהליך החלפת הריביות. ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB הקלות יישום בטיפול החשבונאי בהחלפת חוזים מבוססי ליבור לעוגני ריביות חלופיות. הקלות אלו מתייחסות בעיקר לטיפול בשינוי תנאי חוב וחשבונאות גידור, אשר נועדו לאפשר רציפות בטיפול החשבונאי במצב של החלפת ריבית הליבור בעוגני ריביות חלופיות. הבנק יישם את ההקלות ביחס לחוזים הרלוונטיים שיוחלפו בעוגני ריביות חלופיות. בחודש אוקטובר 2021 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מעבר מריבית הליבור". ההוראה כוללת, בין היתר, התייחסות לתהליכים בבנק בבחירת הריביות האלטרנטיביות, התייחסות בנוגע לחוזים קיימים (ניהול המעבר), התייחסות לחוזים חדשים עד למועד הפסקת הפרסום וחוזים לאחר ה-31 בדצמבר 2021, התייחסות לפרסום מידע ללקוח וניהול הסיכונים הנובעים מהתהליך.

להלן פירוט יתרות החוזים המושפעים מריבית הליבור:

מזה: עסקות שיימשכו מעבר למועדי הפסקת פרסום הליבור		סך העסקות ליום 30 בספטמבר 2022		
מספר עסקות	סכום במיליוני ש"ח	מספר עסקות	סכום במיליוני ש"ח	
2,561	8,642	3,297	11,295	הלוואות
15	234	22	396	פיקדונות
865	65,189	1,091	103,917	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

בנוסף קיימות מסגרות לא מנוצלות אשר מרביתן לתקופה שאינה עולה על שנה.

(2) עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי

ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון"). העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על-ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו-כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. ההוראות של העדכון יחולו, בארצות-הברית, על ישויות אשר אימצו את עדכון התקינה 13-2016 (CECL) החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
א. הכנסות ריבית*				
8,382	11,307	2,914	4,230	מאשראי לציבור
34	43	13	14	מאשראי לממשלות
43	114	14	65	מפיקדונות בבנקים
97	620	34	434	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	3	-	3	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
314	759	96	394	מאגרות-חוב
1	-	-	(1)	מנכסים אחרים
8,871	12,846	3,071	5,139	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית*				
(782)	(1,985)	(259)	(1,086)	על פיקדונות הציבור
(3)	(4)	(1)	(1)	על פיקדונות הממשלה
-	1	-	1	על פיקדונות מבנק ישראל
(8)	(8)	(1)	(4)	על פיקדונות מבנקים
(2)	(69)	(2)	(49)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(765)	(1,227)	(240)	(357)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(5)	(15)	(3)	(7)	על התחייבויות אחרות
(1,565)	(3,307)	(506)	(1,503)	סך-כל הוצאות ריבית
7,306	9,539	2,565	3,636	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**				
(110)	(42)	(40)	13	הכנסות ריבית
7	5	-	5	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב				
11	43	4	23	מוחזקות לפדיון
285	590	86	310	זמינות למכירה
18	126	6	61	למסחר
314	759	96	394	סך-הכל כולו בהכנסות ריבית

* כולל השפעת יחסי גידור.

** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
1. מפעילות במכשירים נגזרים				
(47)	5,880	(606)	173	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2. מהשקעה באגרות-חוב				
303	111	68	8	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(81)	(59)	-	(14)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
222	52	68	(6)	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
3. הפרשי שער, נטו				
(114)	(5,824)	526	(100)	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות				
483	(251)	109	(72)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽³⁾⁽⁴⁾
22	32	11	13	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
15	16	3	(3)	התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת
520	(203)	123	(62)	סך-הכל מהשקעה במניות
5. אחר				
-	(74)	-	(23)	
581	(169)	111	(18)	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-11 ו-11 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, בהתאמה (לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021: כ-2 וכ-2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (3) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-2 וכ-9 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, בהתאמה (לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021: כ-7 וכ-18 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (4) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
338	429	112	123	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(57)	(16)	(11)	10	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
281	413	101	133	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר**
862	244	212	115	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:				
45	(54)	19	1	חשיפת ריבית
217	445	76	128	חשיפת מטבע-חוץ
19	22	6	4	חשיפה למניות
281	413	101	133	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-18) וכ-48) מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021: כ-5 מיליוני ש"ח וכ-1) מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ו-2021

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
בלתי מבוקר				
(2,754)	-	(2,754)	(1,328)	(1,426)
(535)	-	(535)	115	(650)
(3,289)	-	(3,289)	(1,213)	(2,076)
(1,350)	2	(1,348)	(1,507)	159
(191)	-	(191)	(113)	(78)
(1,541)	2	(1,539)	(1,620)	81

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ו-2021

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
בלתי מבוקר				
(1,598)	2	(1,596)	(1,701)	105
(1,691)	(2)	(1,693)	488	(2,181)
(3,289)	-	(3,289)	(1,213)	(2,076)
(1,009)	2	(1,007)	(1,496)	489
(532)	-	(532)	(124)	(408)
(1,541)	2	(1,539)	(1,620)	81

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2021

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
מבוקר				
(1,009)	2	(1,007)	(1,496)	489
(589)	-	(589)	(205)	(384)
(1,598)	2	(1,596)	(1,701)	105

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

- ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס**
- 1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר בשנת 2022 ובשנת 2021**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2021			30 בספטמבר 2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
(27)	16	(43)	(653)	324	(977)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(51)	17	(68)	3	(3)	6
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(78)	33	(111)	(650)	321	(971)
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
(139)	76	(215)	90	(48)	138
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*					
26	(16)	42	25	(12)	37
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
(113)	60	(173)	115	(60)	175
שינוי נטו במהלך התקופה					
(191)	93	(284)	(535)	261	(796)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	-
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(191)	93	(284)	(535)	261	(796)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

- ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
 2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 ו-2021

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2021			30 בספטמבר 2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
(253)	137	(390)	(2,143)	1,062	(3,205)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(155)	65	(220)	(38)	14	(52)
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(408)	202	(610)	(2,181)	1,076	(3,257)
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
(207)	114	(321)	406	(212)	618
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*					
83	(45)	128	82	(42)	124
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
(124)	69	(193)	488	(254)	742
שינוי נטו במהלך התקופה					
(532)	271	(803)	(1,693)	822	(2,515)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	(2)	-	(2)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(532)	271	(803)	(1,691)	822	(2,513)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
 (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

- ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
 3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2021

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(319)	115	(204)
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	(256)	76	(180)
שינוי נטו במהלך התקופה	(575)	191	(384)
הטבות לעובדים			
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*	(487)	168	(319)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	173	(59)	114
שינוי נטו במהלך התקופה	(314)	109	(205)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(889)	300	(589)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק			
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(889)	300	(589)

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
 (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 30 בספטמבר 2022

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי**	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	5,022	-	-	(375)	4,647
של ממשלות זרות	1,802	-	-	(217)	1,585
של מוסדות פיננסיים בישראל	313	(13)	26	-	326
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון	7,137	(13)	26	(592)	6,558

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	הפסדים	שווי הוגן*
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	42,811	-	165	(1,473)	41,503
של ממשלות זרות	21,899	-	10	(1,178)	20,731
של מוסדות פיננסיים זרים	5,764	-	8	(202)	5,570
של אחרים זרים	2,918	-	13	(49)	2,882
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	73,392	-	(1)196	(1)2,902	70,686

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
מניות שאינן למסחר	4,143	-	(2)210	(2)348	4,005
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾	2,251	-	-	-	2,251
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר	84,672	(13)	432	(3,842)	81,249

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

** כולל את השפעות היישום לראשונה של הוראות בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL). לפרטים נוספים ראה [ביאור 3.1](#). לעיל.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות

של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 3.15](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו-[ביאור 3](#).

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	6,421	-	-	(128)	6,421
של ממשלות זרות	237	-	-	(2)	237
של מוסדות פיננסיים זרים	1,223	-	4	(84)	1,223
של אחרים זרים	382	-	-	(58)	382
סך-כל ניירות הערך למסחר	8,531	-	(1) ⁽¹⁾ 4	(272) ⁽¹⁾	8,263
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	93,203	(13)	436	(4,114)	89,512

סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן	12 חודשים ומעלה	
	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	סך-הכל
	0-20%	20-40%		0-20%	20-40%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות							
של ממשלת ישראל	(1,473)	-	(1,473)	-	-	-	27,923
של ממשלות זרות	(429)	-	(429)	9,655	(749)	-	10,217
של מוסדות פיננסיים זרים	(200)	-	(200)	6	(2)	-	4,525
של אחרים זרים	(41)	-	(41)	142	(8)	-	1,754
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	(2,143)	-	(2,143)	9,803	(759)	-	44,419

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-19.6 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
 (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-1,879 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 30 בספטמבר 2021					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
					(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון
					אגרות-חוב ומלוות
194	(1)	-	195	195	של ממשלת ישראל
319	-	7	312	312	של מוסדות פיננסיים בישראל
513	(1)	7	507	507	סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון

שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת	הערך במאזן	
	הפסדים	רווחים			
					(2) אגרות-חוב זמינות למכירה
					אגרות-חוב ומלוות
38,250	(50)	178	38,122	38,250	של ממשלת ישראל
17,390	(191)	38	17,543	17,390	של ממשלות זרות
2,815	-	75	2,740	2,815	של מוסדות פיננסיים זרים
2,613	(1)	70	2,544	2,613	של אחרים זרים
61,068	(242) ⁽¹⁾	361 ⁽¹⁾	60,949	61,068	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה

שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
3,643	(24) ⁽²⁾	407 ⁽²⁾	3,260	3,643	מניות שאינן למסחר
2,101	-	-	2,101	2,101	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾
65,224	(267)	775	64,716	65,218	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) נזקפו לרווח והפסד.
 (3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת-ערך מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 15](#).

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) מומשו	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	4,321	7	(9)	4,319
של ממשלות זרות	358	-	-	358
של מוסדות פיננסיים זרים	260	5	(2)	263
של אחרים זרים	226	-	(1)	225
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	5,165	12	(12)	5,165
מניות				
סך-כל ניירות הערך למסחר	5,165	⁽¹⁾ 12	⁽¹⁾ (12)	5,165
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	69,881	787	(279)	70,389

פחות מ-12 חודשים			12 חודשים ומעלה		
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	סך-הכל	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	סך-הכל
	0-20%	20-40%		0-20%	20-40%
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	(50)	-	(50)	-	-
של ממשלות זרות	(33)	-	(33)	-	(158)
של אחרים זרים	(1)	-	(1)	-	-
סך-כל אגרות-חוב ומלוות	(84)	-	(84)	-	(158)
זמינים למכירה	14,170	-	14,170	-	14,170

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

- (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-8.0 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-33 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2021					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
197	-	1	196	196	של ממשלת ישראל
318	-	6	312	312	של מוסדות פיננסיים בישראל
515	-	7	508	508	סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
34,358	(22)	265	34,115	34,358	של ממשלת ישראל
18,282	(247)	33	18,496	18,282	של ממשלות זרות
2,809	-	50	2,759	2,809	של מוסדות פיננסיים זרים
2,559	(2)	76	2,485	2,559	של אחרים זרים
58,008	⁽¹⁾ (271)	⁽¹⁾ 424	57,855	58,008	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
3,650	⁽²⁾ (10)	⁽²⁾ 431	3,229	3,650	מניות שאינן למסחר
2,058	-	-	2,058	2,058	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾
62,173	(281)	862	61,592	62,166	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 15 ג](#).

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	4,774	4,722	55	(3)
של ממשלות זרות	3,163	3,163	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים	722	716	8	(2)
של אחרים זרים	280	283	-	(3)
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	8,939	8,884	63	(8)
מניות				
סך-כל ניירות הערך למסחר	8,939	8,884	⁽¹⁾ 63	⁽¹⁾ (8)
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	71,105	70,476	925	(289)

סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	20-40%	
סך-הכל	20-40%	0-20%		סך-הכל	20-40%	0-20%	

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות							
של ממשלת ישראל	1,584	(22)	-	(22)	-	-	-
של ממשלות זרות	11,534	(91)	-	(91)	-	3,357	(156)
של אחרים זרים	247	(2)	-	(2)	-	-	-
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	13,365	(115)	-	(115)	-	3,357	(156)

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 15 ג](#).
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-11.6 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך של כ-509 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

העברת אגרות-חוב מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון

ביום 24 למרץ 2022 החליט הבנק להעביר אגרות-חוב (של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית) בהיקף של כ-3.5 מיליארד ש"ח מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. העברת אגרות-חוב לתיק לפדיון בוצעה במטרה לצמצם את השפעת עליות תשואות אגרות-החוב על התנדוטיות בקרן ההון בגין ניירות-ערך זמינים למכירה, כחלק מניהול ההון של הבנק. ההעברה בוצעה לנוכח השפעות ריבית חריגות ונדירות, זאת בשילוב עם המלחמה באוקראינה המשפיעה גם היא על סביבת האינפלציה והריבית בעולם והעצימה את ההשפעות. קרן ההון בגין אגרות-החוב שהועברו לתיק המוחזק לפדיון הסתכמה ליום המעבר ליתרה שלילית בסך של כ-388 מיליון ש"ח. יתרה זו מוצגת בהון העצמי ומופחתת לרווח והפסד על פני משך החיים הנתורים של איגרת החוב כהתאמת תשואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.g](#). בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

1. חובות*, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
283,337	86,631	196,706	37	-	196,669	יתרת חוב רשומה
						חובות שנבדקו על בסיס פרטני
197,193	7,124	190,069	35,193	126,167	28,709	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
480,530	93,755	386,775	35,230	126,167	225,378	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,033	-	3,033	226	545	2,262	חובות לא צוברים
76	-	76	40	-	36	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,381	-	3,381	399	-	2,982	חובות בעייתיים אחרים
6,490	-	6,490	665	545	5,280	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
3,373	24	3,349	-	-	3,349	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,857	13	1,844	860	452	532	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,230	37	5,193	860	452	3,881	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
686	-	686	95	45	546	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
239	-	239	50	-	189	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלואות לדיור בסך של כ-53 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
187,998	18,182	169,816	907	-	168,909	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
170,531	-	170,531	33,023	109,940	27,568	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
109,989	-	109,989	-	109,940	49	(1) מזה: חובות שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
358,529	18,182	340,347	33,930	109,940	196,477	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
2,216	-	2,216	626	-	1,590	חובות בארגון מחדש
1,275	-	1,275	30	-	1,245	חובות פגומים אחרים
3,491	-	3,491	656	-	2,835	סך-הכל חובות פגומים
722	-	722	43	637	42	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,576	-	4,576	33	-	4,543	חובות בעייתיים אחרים
8,789	-	8,789	732	637	7,420	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3,604	5	3,599	91	-	3,508	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,451	-	1,451	499	527	425	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
5,055	5	5,050	590	527	3,933	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
527	-	527	-	527	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
1,272	-	1,272	87	-	1,185	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-49 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-385 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	
יתרת חוב רשומה					
194,660	15,585	179,075	934	-	178,141
חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
178,654	-	178,654	33,874	115,127	29,653
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
115,057	-	115,057	-	115,018	39
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
373,314	15,585	357,729	34,808	115,127	207,794
סך-הכל ⁽²⁾					
(2) מזה:					
2,152	-	2,152	623	-	1,529
חובות בארגון מחדש					
1,465	-	1,465	24	-	1,441
חובות פגומים אחרים					
3,617	-	3,617	647	-	2,970
סך-הכל חובות פגומים					
679	-	679	44	595	40
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
3,800	-	3,800	27	-	3,773
חובות בעייתיים אחרים					
8,096	-	8,096	718	595	6,783
סך-הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
3,638	6	3,632	91	-	3,541
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני					
1,474	-	1,474	504	533	437
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾					
5,112	6	5,106	595	533	3,978
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾					
533	-	533	-	533	-
(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***					
1,204	-	1,204	87	-	1,117
(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-39 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-403 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
5,999	39	5,960	841	487	4,632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022
45	2	43	69	(4)	(22)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(236)	-	(236)	(96)	(1)	(139)	מחיקות חשבונאיות
260	-	260	96	1	163	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
24	-	24	-	-	24	מחיקות חשבונאיות, נטו
6,068	41	6,027	910	483	4,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022 ⁽¹⁾
838	4	834	50	31	753	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
5,853	5	5,848	632	517	4,699	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2021
(252)	-	(252)	(8)	9	(253)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(157)	-	(157)	(83)	-	(74)	מחיקות חשבונאיות
330	-	330	84	1	245	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
173	-	173	1	1	171	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,774	5	5,769	625	527	4,617	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 ⁽²⁾
23	-	23	(1)	-	24	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
719	-	719	35	-	684	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(464)	27	(491)	7	34	(532)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(586)	-	(586)	(281)	(4)	(301)	מחיקות חשבונאיות
663	-	663	273	3	387	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
77	-	77	(8)	(1)	86	מחיקות חשבונאיות, נטו
6,068	41	6,027	910	483	4,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
838	4	834	50	31	753	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
6,931	5	6,926	1,026	758	5,142	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(1,407)	-	(1,407)	(417)	(231)	(759)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(542)	-	(542)	(248)	(3)	(291)	מחיקות חשבונאיות
792	-	792	264	3	525	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
250	-	250	16	-	234	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,774	5	5,769	625	527	4,617	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(62)	-	(62)	(46)	-	(16)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
719	-	719	35	-	684	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
233,518	224,814	214,972	אינם נושאים ריבית
145,743	142,412	130,320	נושאים ריבית
379,261	367,226	345,292	סך-הכל לפי דרישה
125,305	118,116	159,037	לזמן קצוב
504,566	485,342	504,329	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
1,527	1,141	1,777	אינם נושאים ריבית
8,368	8,647	6,145	נושאים ריבית
9,895	9,788	7,922	סך-הכל לפי דרישה
10,611	10,353	15,448	לזמן קצוב
20,506	20,141	23,370	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
525,072	505,483	527,699	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
190,674	191,591	200,538	פיקדונות של אנשים פרטיים
101,287	95,137	91,821	פיקדונות של גופים מוסדיים
212,605	198,614	211,970	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפקדון (במיליוני ש"ח)			
147,494	149,674	154,714	עד 1
114,756	114,195	120,982	מעל 1 עד 10
74,023	68,211	76,840	מעל 10 עד 100
51,346	48,648	53,739	מעל 100 עד 500
137,453	124,755	121,424	מעל 500
525,072	505,483	527,699	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. התחייבות בגין הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
8,167	8,092	7,480	סכום ההתחייבות
(4,073)	(4,094)	(3,901)	השווי ההוגן של נכסי התכנית
4,094	3,998	3,579	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
409	399	337	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
409	399	337	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
36	36	30	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
36	36	30	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
726	697	586	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
726	697	586	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
5,265	5,130	4,532	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
7	14	(19)	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו***

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר			
4,918	4,918	5,229	4,912	4,664	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
163	118	122	41	32	עלות שירות
70	54	55	17	26	עלות ריבית
(16)	(16)	(16)	(2)	(12)	הפקדות משתתפי התכנית
489	320	*** (622)	216	(137)	הפסד (רווח) אקטוארי
(2)	1	4	(1)	(1)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(393)	(301)	(270)	(89)	(70)	הטבות ששולמו
5,229	5,094	4,502	5,094	4,502	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,906	4,796	4,301	4,796	4,301	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.

** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (ד) להלן.

*** כולל גידול בהתחייבות בסך כ-170 מיליון ש"ח בשל עדכון אומדן עלות תכנית הפרישה שהוכרזה בתחילת שנת 2020.

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
5,229	5,094	4,502	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
2,579	2,458	1,837	הפסד אקטוארי נטו
2,579	2,458	1,837	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
9,302	9,188	8,403	מחויבות בגין הטבה חזויה
8,979	8,890	8,202	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(4,073)	(4,094)	(3,901)	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר			
163	118	122	41	32	עלות שירות
70	54	55	17	26	עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:					
173	128	124	42	37	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
173	128	124	42	37	סך-הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
406	300	301	100	95	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר		בלתי מבוקר			
489	320	*(622)	216	(137)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(173)	(128)	(124)	(42)	(37)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(2)	1	4	(1)	(1)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
314	193	(742)	173	(175)	סך-הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר
406	300	301	100	95	סך עלות ההטבה נטו
720	493	(441)	273	(80)	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר

* כולל גידול בהתחייבות בסך כ-170 מיליון ש"ח בשל עדכון אומדן עלות תכנית הפרישה שהוכרזה בתחילת שנת 2020.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022		
מבוקר	בלתי מבוקר			
(0.19%)	0.07%	1.67%		שיעור היוון
1.50%	1.50%	1.50%		שיעור עליית המדד
0.5%-7.6%	0.5%-7.6%	0.5%-7.6%		שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾

שיעורי עזיבה משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.6% לשנה.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2021	2021	2022	2021	2022	2021	2022
מבוקר	בלתי מבוקר						
0.07%	0.37%	(0.19%)	0.29%	0.39%	0.20%	1.21%	שיעור היוון
0.0%-7.6%	0.0%-7.5%	0.0%-7.6%	0.0%-7.5%	0.0%-7.6%	0.0%-7.5%	0.0%-7.6%	שיעור גידול בתגמול

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	2022	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח						
554	530	402	(464)	(445)	(340)	שיעור היוון
(291)	(266)	(202)	341	311	234	שיעור גידול בתגמול

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1.2% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

4. נכסי תכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששוויין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר			
3,876	3,882	3,715		התחייבות לפיצויים
(3,822)	(3,835)	(3,692)		יעודות לפיצויים
54	47	23		התחייבות נטו

ג. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	הפקדות בפועל		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית
	2021	2022	2021	2022	
מבוקר			בלתי מבוקר		
163	127	127	53	50	169

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2022.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	טבות
2022	499
2023	375
2024	355
2025	340
2026	324
2027-2031	1,365
2032 ואילך	2,181
סך-הכל	5,439

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. ביום 22 במאי 2022 אישר הדירקטוריון הענקת מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2022) למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, ומנהלים בכירים בבנק וכן מנהלים שפרשו מהבנק, בהיקף כולל של עד כ-0.03% מההון המונפק של הבנק וזאת במסגרת יישום תכניות התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים, כחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2021 אשר הוכר בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021 ולפי מתאר שפרסם הבנק ביום 26 באפריל 2021. בהתאם הוקצו למנהלים כאמור כ-351 אלף מניות חסומות ביום 23 במאי 2022.

ה. בהמשך לאמור בביאור 2.ג.22 לדוחות הכספיים לשנת 2021 בנוגע לתנאי כהונת יו"ר הדירקטוריון, בחודש אפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין ו-301A בנוגע לתפקידי יו"ר הדירקטוריון ותנאי כהונה של יושבי ראש הדירקטוריון בבנקים ללא גרעין שליטה. תנאי כהונה מעודכנים ליו"ר הדירקטוריון התואמים את הוראות הפיקוח המעודכנות אושרו על-ידי האסיפה הכללית ביום 11 באוגוסט 2022. תנאי כהונה העדכניים הינם בתוקף החל מתחילת שנת 2022 וכל עוד מר קרופיק מכהן בתפקידו כיו"ר ואלה עיקריהם: תפקידי יו"ר הדירקטוריון יוסיף להיות תפקיד במשרה מלאה (100%). בגין כהונה יהיה היו"ר זכאי לגמול שנתי בסך 2.94 מיליון ש"ח ("הגמול השנתי"). הגמול השנתי יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן (בכפוף לכך שהתגמול הכולל של היו"ר לא יעלה על התקרה לפי סעיף 2(ב) לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 ("חוק הגבלת התגמול"); מדד הבסיס - מאי 2022) לסכום זה יתווסף מע"מ כדון. הגמול השנתי עשוי להיות משולם בתשלומים חודשיים ובגין כהונה בחלק משנה ישולם החלק היחסי של הגמול השנתי. התמורה תשולם כנגד חשבונת היו"ר לא יהיה זכאי לתנאים נלווים לשכר (כגון הפקדות לפיצויים ולתגמולים והפרשות לקרן השתלמות). בנוסף לגמול השנתי היו"ר יהיה זכאי להחזר הוצאות סבירות בגין ביצוע תפקידיו, לרבות הוצאות נסיעה וטלפון (בכפוף למגבלות הכלולות בהוראה 301A ובכפוף לכך שהתגמול הכולל של היו"ר לא יעלה על התקרה לפי סעיף 2(ב) לחוק הגבלת התגמול). היו"ר ימשיך להיות מבוטח בפוליסת ביטוח אחריות של דירקטורים ונושאי משרה של הבנק. בנוסף, מחזיק היו"ר בכתב שיפוי ופטור, כפי שמוענק לנושאי משרה בבנק. תנאי כהונה העדכניים אינם כוללים הוראות בעניין תקופת הדעה מוקדמת, אי תחרות וצינון שנכללו בתנאי כהונה הקודמים של היו"ר.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, לרבות בהתחשב באסטרטגיית הצמיחה של הבנק.

במועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2021 ואלה של הרבעון הראשון לשנת 2022 החליט הדירקטוריון לשמר עודפי הון שנצברו ולא להכריז על חלוקת דיבידנד על רקע תעדוף המשך יישומה של אסטרטגיית צמיחה.

דירקטוריון הבנק החליט ברבעון שני 2022 על חזרה למתווה של חלוקות דיבידנד שוטפות לצד המשך שמירה על צמיחה מאוזנת. החלוקות תהיינה בכפוף לתוצאות הבנק, התפתחויות בשווקים ובתנאים המאקרו כלכליים, השפעת יישום הוראות רגולטוריות ובהתאם למבחנים על-פי דין.

בתאריך 14 באוגוסט 2022 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 403 מיליון ש"ח, המהווה כ-30% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השני 2022 ואשר שולם ביום 7 בספטמבר 2022.

במועד אישור דוחות כספיים אלה הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך 536 מיליון ש"ח, המהווה כ-30% מהרווח הנקי של הבנק לרבעון השלישי 2022 ואשר ישולם ביום 11 בדצמבר 2022.

ב. תשלום דיבידנד

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
22.11.2022	11.12.2022	40.095	536.0
14.08.2022	07.09.2022	30.146	403.0
15.11.2021	08.12.2021	64.499	862.0
01.08.2021	18.08.2021	46.152	616.8

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום היו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2022 מכשירים אלו אינם נכללים עוד בהון הפיקוחי.

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2021
הון עצמי רובד 1	42,803	45,262	42,772
הון רובד 1 נוסף	244	-	244
סך-הכל הון רובד 1	43,047	45,262	43,016
הון רובד 2	9,391	13,252	12,490
סך-הכל הון כולל	52,438	58,514	55,506

1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2021
סיכון אשראי	356,739	378,342	363,588
סיכונים שוק	3,605	5,658	4,097
סיכון תפעולי	22,634	23,914	22,595
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	382,978	407,914	390,280

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2021
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾	11.18%	11.10%	10.96%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	11.24%	11.10%	11.02%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.69%	14.34%	14.22%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾	9.20%	10.23%	9.21%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾	12.50%	13.50%	12.50%

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 וכוללים התאמות בגין הוראות רגולטוריות כדלקמן: 1. הקלות בגין תכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן ומוערכות בקיטון עתידי נוסף של כ-0.04% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022 (0.06% ליום 31 בדצמבר 2021 ו-0.08% ליום 30 בספטמבר 2021). 2. השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.08% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022. 3. הקלות בגין יישום חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, אשר נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023, ומוערכת בקיטון עתידי נוסף של כ-0.03% על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022.

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שנודרשו בתקופת הוראת השעה ועד לתום תוקף הוראת השעה ביום 31 בדצמבר 2021 (ראה סעיף ח. להלן) הינם 9.0% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיוור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיוור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2021	מבוקר
45,069	42,735	42,747	בלתי מבוקר
(1)	(9)	(4)	במיליוני ש"ח
45,068	42,726	42,743	מבוקר
הון עצמי רובד 1			
סך ההון	42,735	42,747	42,747
הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1	(9)	(4)	(4)
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	42,726	42,743	42,743
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
מסים נדחים לקבל	(20)	(28)	(28)
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1*	(170)	(154)	(154)
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכניות ההתייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1	(190)	(182)	(182)
סך התאמות בגין תכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1**	267	211	211
סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1***	-	-	-
סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	42,803	42,772	42,772
הון רובד 1 נוסף			
סך-הכל הון רובד 1 נוסף	244	244	244
סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	43,047	43,016	43,016
הון רובד 2			
הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים	4,984	7,945	7,945
הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים	4,407	4,545	4,545
סך-הכל הון רובד 2	9,391	12,490	12,490
סך-הכל הון כולל	52,438	55,506	58,514

* היתרה ליום 30 בספטמבר 2022 כוללת סך של 159 מיליוני ש"ח, היתרה ליום 31 בדצמבר 2021 כוללת סך של 140 מיליוני ש"ח והיתרה ליום 30 בספטמבר 2021 כוללת סך של 161 מיליוני ש"ח הנובע מניכוי קו אשראי לבנק פוזיטיב בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים ראה [סעיף 1. להלן](#).
 ** התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ט. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.
 *** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף יא. להלן](#)) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

א. השפעת התאמות בגין תכניות ההתייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1

30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2021	מבוקר
10.95%	11.10%	10.90%	באחוזים
0.04%	0.08%	0.06%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות
0.08%	-	-	השפעת ההתאמות בגין תכניות ההתייעלות*
0.03%	-	-	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים**
11.10%	11.18%	10.96%	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ט. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.
 ** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף יא. להלן](#)) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ז. רכיבי הון הנתונים לתנועתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2022:

השפעת קיטון	השפעת גידול	ב-100 מיליוני ש"ח	ב-1 מיליארד ש"ח
בהון עצמי רובד 1	בסך נכסי הסיכון		
באחוזים			
(0.02%)	(0.03%)		
יחס הון עצמי רובד 1			

ה. יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 30 בספטמבר 2022, הינם 10.23%-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האחידים האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור שלא יפחת מ-10.5%.

ט. התייעלות תפעולית

במסגרת חוזרי הפיקוח על הבנקים ניתנו הקלות לבנקים שיבצעו התייעלות בכח אדם והתייעלות בתחום הנדל"ן. היקף תכנית התייעלות בכח אדם בגינה חלות ההקלות הינו בסך של 352 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס. תכנית התייעלות משנת 2016 בהיקף של 762 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת המס, הוכרה במלואה בהון הפיקוחי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021. השפעת התכניות האמורות נזקפה להון, ולצרכי חישוב יחס הון ויחס מינוף מופחתת מההון הפיקוחי על פני 5 שנים, ממועד תחילת היישום של כל תכנית. יתרת השפעת ההקלות בגין תכניות התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 מוערכת בכ-0.04% ליום 30 בספטמבר 2022.

י. שלוחת הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. בהתאם לאסטרטגיית הבנק, פועל הבנק למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. לפרטים בדבר פעולות הבנק למכירת ההשקעה והסכם שנחתם עם מי שהיה בעל מניות המיעוט לרכישת החזקותיו, ראה [ביאור 10 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#). בנוגע להסכם לרכישת החזקות המיעוט בבנק פוזיטיף, ביום 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק בבנק פוזיטיף בבעלות מלאה.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים החל מינואר 2021 ועד מאי 2022 שוקללו נכסי הסיכון בגין השלוחה בשיעור של 600% (מינואר 2020 עד דצמבר 2020 נדרש שקלול ב-300%). בחודש מאי 2022 התקבל אישור מהפיקוח על הבנקים להקטין את שיעור השקלול ל-300%. ההקלה מיושמת החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2022 והביאה להגדלת יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק בכ-0.02%. כמו-כן, לבנק קו אשראי לבנק פוזיטיב בהיקף של כ-45 מיליון דולר מתוכו מנוצל סך של כ-24 מיליון דולר לסוף ספטמבר 2022. קו האשראי ניתן בשיעור ריבית נמוך מתנאי השוק בהתחשב בעמדת הרגולטור התורכי ביחס לתמחור הקו וכן המצב המתגבר של הכלכלה התורכית ובנק פוזיטיב. בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים בישראל, בשל התמחור האמור נכתה יתרת קו האשראי מההון הפיקוחי. קו האשראי חודש בדצמבר 2021 ל-12 חודשים או עד למועד בו יחדל הבנק מלהיות בעל מניות עיקרי בבנק פוזיטיב, המוקדם מביניהם. בחודש נובמבר 2022 קו האשראי חודש ל-12 חודשים נוספים בהיקף של כ-35 מיליון דולר. סך ההשפעות האמורות על יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 מסתכמות בהקטנה ב-0.04%.

יא. השפעת היישום של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים על ההון הפיקוחי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL). השפעת היישום גרמה לקיטון בהון עצמי רובד 1 של הבנק. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, הבנק יזקוף את השפעת יישום התקן בהדרגה על פני 3 שנים. השפעת ההקלות בגין יישום הכללים החדשים על יחס הון עצמי רובד 1 מוערכת בכ-0.08% ליום 30 בספטמבר 2022. לפרטים נוספים בדבר השפעת יישום הכללים החדשים על ההון הפיקוחי, ראה [ביאור ג.1. לעיל](#).

יב. הנפקה של כתבי התחייבות עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש מרץ 2022, הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים (סדרה ו') בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח. כתבי ההתחייבות כוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן בדרך של המרה כפויה למניות רגילות של הבנק במקרה של ירידת יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק מ-5.0%. כתבי ההתחייבות נכללים בהון רובד 2 של הבנק בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. כתבי ההתחייבות הינם לתקופה של 11 שנים כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם מלא החל מ-6 שנים ממועד הנפקתם, בכפוף לקיומם של תנאים מסוימים. כתבי ההתחייבות צמודים למדד המחירים לצרכן ונושאים ריבית קבועה בשיעור של 0.84%. ככל שכתבי ההתחייבות לא יפרעו בפירעון מוקדם לאחר 6 שנים אז הריבית תעודכן בהתאם לתשואה השנתית על אגרות-חוב מדינת ישראל צמודה בתוספת מרווח. בתחילת חודש נובמבר 2022 ביצע הבנק פדיון מוקדם מלא של שטרי ההון הנדחים (סדרה ג') בהיקף של כ-1.7 מיליארד ש"ח. שטרי ההון הנדחים (סדרה ג') אינם מוכרים בהון הפיקוחי החל מחודש ינואר 2022. הבנק בוחן הנפקה לפי דוח הצעת מדף של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים ושל אגרות-חוב סמוך לאחר פרסום דוחות אלה. ובהקשר זה פרסם במהלך חודש נובמבר 2022 טיוטות שטרי נאמנות של סדרות כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב.

יג. הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

בחודש מרץ 2014 פרסמה וועדת באזל לפיקוח הבנקאי ('BCBS') עדכונים להוראות באזל 3 (המוכרים גם כבאזל 4) וביניהם הוראה בדבר "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי - SA-CCR". בחודש דצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. החוזר נועד להתאים את הוראות ניהול בנקאי תקין למספר הוראות חדשות ועדכונים שפורסמו בשנים האחרונות על-ידי ועדת באזל ואשר קשורים לסיכון אשראי צד נגדי. בהתאם לחוזר נוספה הוראה 203A בנושא טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי. הוראה זו כוללת גישה חדשה, הגישה הסטנדרטית - SA-CCR, שמחליפה את הגישות הקיימות בהוראת ניהול בנקאי 203 (גישת החשיפה הנוכחית והגישה הסטנדרטית) לחישוב חשיפה לצד נגדי במקרה כשל (EAD). עיקרי העדכונים בגישה החדשה מתייחסים לטיפול שונה במערכי קיזוז הכוללים הסכמי התאמת מרווח אל מול מערכי קיזוז שאינם כוללים הסכמי התאמת מרווח, מקדמי סיכון פיקוחיים עדכניים וחלוקת חשיפות הנגזרים במערכי קיזוז למערכי גידור המאפשרים קיזוז החשיפות באופן מלא או חלקי. נדרש ליישם את ההוראה החל מיום 1 ביולי 2022. ביום 1 באוגוסט 2022 פורסם חוזר בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי. בהתאם לחוזר עודכנו משקלות הסיכון בחישוב הקצאת ההון בגין סיכון CVA לחשיפות של התאגידים הבנקאיים לחברות ביטוח, קופות-גמל וקרנות נאמנות. בהתאם לחוזר, בשל הסיכון הנמוך, החליט הפיקוח על הבנקים להפחית את משקל הסיכון המיוחס לחברות ביטוח, קופות-גמל וקרנות נאמנות ולהשוותו למשקל הסיכון המיוחס לתאגידים בנקאיים. יישום הכללים החדשים מביא להגדלה בדרישות ההון בגין מכשירים נגזרים, לקיטון ביחס המינוף וכן משפיע על חישוב מגבלת לווה בודד. השפעת יישום הדרישות החדשות, למועד יישומן לראשונה, הביאה לגידול בסך כ-2.6 מיליארד ש"ח בנכסי סיכון אשראי, וכן לקיטון של כ-0.07% ו-0.10% ביחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל, בהתאמה. כמו-כן, הדרישות החדשות מביאות לקיטון של כ-0.06% ביחס המינוף. בנוסף, בהתאם לחוזר מדצמבר 2021 נוספה הוראה 208A בנושא גישות חדשות להקצאת הון בגין סיכון CVA. ההוראה מציגה מספר גישות אפשריות לחישוב הקצאת הון בגין סיכון CVA בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 21 בפברואר 2022 נדרש ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2025.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. חוזר בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי

ביום 22 במאי 2022 פורסם חוזר בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי. בהתאם לחוזר, לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד. השפעת החוזר נפרסת בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 30 בספטמבר 2022 עד ליום 30 ביוני 2023. ביחס למלאי ההלוואות הקיים ליום 30 ביוני 2022 ביתרתו העדכנית לדוח 30 בספטמבר 2022, השפעת החוזר, ללא יישום הוראות המעבר, מביאה לקטון נוסף עתידי של כ-0.03% ו-0.03% ביחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל, בהתאמה. בהקשר זה יצוין כי במספר נושאים מתקיימים דיונים עם בנק ישראל לגבי אופן יישום ההוראה, וככל שתתקבלנה הבהרות נוספות הן עשויות להשפיע על אופן היישום ולהגדיל את היקף ההשפעה.

טו. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם כהוראת שעה חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2023 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0%).

31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	

א. בנתוני המאוחד

43,016	43,047	45,262	הון רובד 1*
713,511	680,634	732,928	סך החשיפות*

באחוזים			
6.03%	6.32%	6.18%	יחס מינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ט. לעיל](#)). השפעת ההקלות בגין תכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022, המוערכת בקטון עתידי נוסף של כ-0.02% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 (ראה [סעיף יא. לעיל](#)). השפעת ההקלות בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 30 בספטמבר 2022 מוערכת בקטון עתידי נוסף של כ-0.04%.

השפעת קטון	השפעת גידול
ב-100 מיליוני ש"ח בהון רובד 1	ב-1 מיליארד ש"ח בסך החשיפות
באחוזים	

ב. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2022:

(0.01%)	(0.01%)	יחס מינוף
---------	---------	-----------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

טז. יחס כיסוי הנזילות (LCR)

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצע ברבעון המדווח הינו 61.

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021	
בלתי מבוקר			מבוקר	
באחוזים				
א. בנתוני המאוחד				
יחס כיסוי נזילות	126%	127%	124%	
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	100%	100%	100%	
ב. בנתוני הבנק				
יחס כיסוי נזילות	125%	126%	124%	
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	100%	100%	100%	

זז. יחס מימון יציב נטו (NSFR)

מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על-ידי התאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

לימים 30 בספטמבר 2022		לימים 31 בדצמבר *2021	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
יחס מימון יציב נטו	127%	136%	
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים	100%	100%	

* הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
932	844	1,338	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
866	900	1,065	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם

3. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2021	2022	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר				
-	-	1,275	-	132	הערך בספרים של האשראי שנמכר
-	-	1,269	-	133	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	(6)	-	1	סך-הכל רווח (הפסד) נטו ממכירת אשראי

4. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 הרחיב הבנק את שיעור הכיסוי בפוליסת ביטוח האשראי ("פוליסת מקרקעין") שבוצעה בתום שנת 2021, המבטיחה את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמבוטחות בשעבוד קרקע, וזאת בגובה החלק המבוטח. בנוסף, רכש הבנק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, פוליסת ביטוח ערבויות חוק מכר ("פוליסת עח"מ") המבטיחה את הבנק מהפסדים בגין ערבויות חוק מכר אשר מונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק. זאת בנוסף לביטוחים דומים שנרכשו על-ידי הבנק בשנת 2021 ובשנים קודמות. ברבעון השלישי של שנת 2022 רכש הבנק פוליסת ביטוח הלוואות לדירור (המבוטחות במשכנתאות) המבטיחה את הבנק מהפסדים בגין הלוואות אלו אשר הועמדו ללקוחות החטיבה הקמעונאית.

5. בהמשך למסמך עקרונות מחדש מאי 2022 חתמו הבנק, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כאל"), אלקטרה קמעונאות בע"מ (חברה בת של אלקטרה מוצרי צריכה (1970) בע"מ, "אלקטרה") ותאגידים בשליטתם ביום 10 באוגוסט 2022 על הסכם מפורט לשיתוף פעולה משולש בקשר עם מועדון לקוחות מבוסס כרטיס אשראי חוץ בנקאי שיופק על-ידי כאל לבדה. הפניה להנפקת כרטיסי האשראי תבצע בין היתר, באמצעות כפתור ייעודי באפליקציית ביט אשר לחיצה עליו תפנה את הלקוחות להנפקת הכרטיס על-ידי כאל. כמו-כן, יוצג באפליקציית ביט, ללקוחות המועדון, מידע בקשר עם כרטיסי המועדון, ובכלל זה פירוט עסקות המבוצעות על-ידי הלקוחות בכרטיסי המועדון. אלקטרה (באמצעות תאגיד בשליטתה) תהא אחראית לניהול המועדון ותציע הצעות ערך ברכישה ברשתות קמעונאיות של קבוצת אלקטרה. על-פי ההסכם, הבנק ותאגידים מקבוצת אלקטרה יהיו זכאים לתשלומים מכאל ותיערך בין הצדדים התחשבוניות בגין הוצאות. הצדדים יתחייבו לתקופות בלעדיות מוגבלות והכל בתנאים שנקבעו בהסכם. בכוונת הצדדים להחיל את התנאים המסחריים שבהסכם על כרטיסי ביטקארד הקיימים ובכפוף לכל דין להסב למועדון החדש כרטיסים אלה. שיתוף הפעולה יהיה לתקופה של כ-12 שנים בכפוף לעילות סיום כמפורט בהסכם. ההסכם כפוף להתקיימותם של מספר תנאים מתלים, ובהם קבלת אישור מרשות התחרות. אין ודאות בהתקיימות התנאים המתלים.

6. לאחר משא ומתן שהחל לבקשת ישראלכרט בקשר להסכמים חדשים בין הבנק לקבוצת ישראלכרט, והסכמות עקרוניות אליהם הגיעו הצדדים (הבנק, ישראלכרט ופרימיום אקספרס בע"מ ("פרימיום אקספרס")), חברה בת בבעלות מלאה של ישראלכרט המנפיקה כרטיסי אמריקן אקספרס) ביום 17 ביולי 2022, חתם הבנק עם ישראלכרט ביום 22 בנובמבר 2022 על הסכם חדש לתקופה של 8 שנים החל מיום 1 באפריל 2022 להנפקה משותפת ולתפעול הנפקה של כרטיסי אשראי בנקאים (מסוג מסטרקארד וויזה) כרטיסי דביט, וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק. ההסכם כולל, בין היתר, מנגנון ההתחשבוניות בין הצדדים בקשר עם מחזורי הפעילות בכרטיסים האמורים (והתלוו, בין היתר, בהיקפי מחזורים אלו), הסדרים כספיים בגין תפעול והנפקת הכרטיסים, זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים וכמו-כן הסכמות בתחומי התפעול והממשק שבין הצדדים. למועד פרסום הדוח, הבנק ופרימיום אקספרס מנהלים דיונים על בסיס ההסכמות העקרוניות לקראת חתימה על הסכם מפורט ביחס להנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי אמריקן אקספרס. להערכת הבנק, ההסכמים החדשים תהיה השפעה על הכנסות הבנק מכרטיסי אשראי בתקופת ההסכמים (אל מול ההסכמים הקודמים), המוערכת בגידול של כ-50 מיליון ש"ח בממוצע לרבעון (לפני מס). על בסיס היקפי הפעילות בשני הרבעונים האחרונים. בגין הרבעונים השני והשלישי לשנת 2022 העבירה קבוצת ישראלכרט לבנק את התשלומים בהתאם להסכם החדש ולהסכמות העקרוניות והבנק רשם תוספת הכנסה (לפני מס) של כ-95 מיליוני ש"ח בדוחות אלה בגין שני הרבעונים האמורים.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

7. במהלך השנים האחרונות נתקבלו בישראל (חברה בת לשעבר שנמכרה והופרדה מהבנק) ובפרימיום אקספרס (חברה בת של ישראל) שומות מטעם רשות המסים בישראל, אגף המכס ומע"מ וזאת בהמשך לביקורת רוחבית ענפית, אשר עיקרן התחשבות ישראל אקספרס בגין עמלת מנפיק המתקבלת מארגונים בינלאומיים בקשר לעסקאות של מחזיקי כרטיס מול בתי עסק בחו"ל. בנושא מתקיים הליך המתברר בבית המשפט. בהמשך לשיפוי שנתן הבנק במועד הפרדות מישראל בגין נושא זה (ראה [ביאור 8 לדוחות הכספיים לשנת 2021](#) של הבנק), הבנק הגיע להבנות מול ישראל אודות מסגרת השיפוי הפוטנציאלית אשר תיושם בהתאם להתבררות הליך זה. הבנק אינו צופה כל השפעה מהותית על תוצאות פעילותו ביחס להסדרת נושא זה.

8. בהמשך לאמור בביאור 25.ד. לדוחות הכספיים השנתיים בדבר הסכמה עם ישראל על סליקת עסקאות bit להעברת כספים בין אנשים (P2P) באמצעות פתרונות התשלום Moneysend (לכרטיסי Mastercard) ו-Visa Direct (לכרטיסי Visa), בכוונת הבנק להתחיל ליישם את פתרון התשלום Visa Direct בקרוב. פתרונות תשלום אלה מקטינים את העלויות לבנק הכרוכות בעסקאות כאמור.

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על דעת הנהלת חברות מאוחדות רלוונטיות ובהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות גאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 30 בספטמבר 2022 בכ-593 מיליון ש"ח.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור 25.ה. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2021"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט בביאור 25.ה. בדוחות לשנת 2021 האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה שהוגשה ביום 16 באוגוסט 2010 על-ידי Fairfield Sentry Ltd באמצעות מפרקה, המתוארת בביאור 25.ה.א. לדוחות לשנת 2021, כאמור ביום 14 במאי 2021 הקרן הגישה תביעה מתוקנת בהמשך להחלטה בבקשת הסילוק ("התביעה הנותרת המתוקנת"). ביום 29 באוקטובר 2021 הפועלים שווייץ, הגישו בקשה לסילוק התביעה הנותרת המתוקנת על הסף מחמת חוסר סמכות עניינית של ה-Bankruptcy Court כלפי הפועלים שווייץ. בית המשפט של פשיטת רגל הורה על המשך הליכי גילוי, באוגוסט 2022 דחה בית המשפט המחוזי את הערעורים ואישר את החלטת ה-Bankruptcy Court.

באשר לתביעה שהוגשה ביום 29 במרץ 2012 על-ידי עורך-דין אירווינג פיקרד, המפרק של Bernard L. Madoff Investment Securities LLC ("מדיודף") נגד הבנק ונגד הפועלים שווייץ, המתוארת בביאור 25.ה.א. לדוחות לשנת 2021. ביום 22 בספטמבר 2022 דחה ה-Bankruptcy Court את בקשת הסילוק על הסף של הבנק והפועלים שווייץ נגד התביעה. הליך בירור התביעה יימשך בפני ה-Bankruptcy Court.

2. באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית המתוארת בביאור 25.ה.א. לדוחות לשנת 2021, בה נטען, כי לקוחות הבנק אשר הזכאים לחסות תחת הגדרת "עסק קטן", כקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, שילמו עמלות שלא בהתאם לתעריפון החל על עסק קטן, ומבלי שהבנק יידע לקוחות אלו כי קיימת האפשרות לסווגם כעסק קטן. ביום 22 באוגוסט 2022 התקבלה עמדת מאסדר לפיה על הבנק לגלות מיזמתו ללקוחות את זכאותם להחלת תעריפון עסק קטן.

3. באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית המתוארת בביאור 25.ה.א. לדוחות לשנת 2021, שהוגשה נגד הבנק ונושאי משרה בו בעבר ובהווה ביום 5 במאי 2020, שעוסקת בטענות לפגמים, חוסרים והטעיות בדיווחי הבנק לפי חוק ניירות-ערך מאז שנת 2015 הנוגעים לחקירת המס של הרשויות האמריקאיות ולניהול החקירה הפנימית שערך הבנק - ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו ישלם הבנק סך כולל של 50 מיליון ש"ח (מתוכו ישולם גמול למבקש ושכר טרחה והחזר הוצאות לבאי כוחו). הסדר הפשרה יביא למיצוי ויתור וסילוק של כל תביעה, דרישה, טענה וסעד הנובעים מדיווחי הבנק, בקשר עם פרשת המס, החקירה ואופן ניהולה, ובקשר עם עילות התובענה ובקשת האישור ו/או עם המעשים או המחדלים הנובעים בתובענה ובבקשת האישור. הסדר הפשרה טעון את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן. ביום 13 ביוני 2022 הודיע הבנק על פרסום הודעה לציבור בדבר הסדר פשרה. ביום 11 באוגוסט 2022 הוגשה עמדת היועמ"ש להסדר הפשרה במסגרתה הביעה הסתייגות מהכללת הפטר בהסדר ביחס לעובדות בלתי ידועות לאיש מהצדדים להסדר הפשרה. ביום 6 באוקטובר 2022 הבנק ויתר הצדדים להליך הגישו נוסח מוסכם מעודכן של הסדר הפשרה המשקף את הערת היועמ"ש.

4. באשר לתביעה המתוארת בביאור 25.ה.א. לדוחות לשנת 2021, שהוגשה ביום 13 בספטמבר 2021 נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים בה נטען, בין היתר, כי הבנקים מציגים בתעריפונים עמלות בגין ביצוע פעולות שונות הנקובות במטבע-חוץ ולא בשקלים, וכי הבנקים גובים עמלות אלה בשקלים על-בסיס שערי המרה גבוהים שאף עולים על שערי המטבעות היציגים. ביום 9 במאי 2022 ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקשים מהבקשה לאישור התביעה כייצוגית, ומורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית תביעתם האישית של המבקשים.

5. באשר לתביעה המתוארת בביאור 25.ה.ב. לדוחות לשנת 2021, שהוגשה ביום 22 באפריל 2021 נגד הבנק ובנק נוסף בה נטען, בין היתר, כי גביית עמלת שורה (עמלת דמי רישום פעולה או עמלת דמי ניהול פעולה כהגדרתן בבקשת האישור) ביחס ללקוחות המוגדרים עסק גדול, מנוגדת לדין ולהוראות התעריפון ומהווה גביה ביתר. ביום 30 במרץ 2022 הגישה המבקשת בקשה לאישור הסתלקות מבקשת האישור. ביום 23 במאי 2022 ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקשת מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ומורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית תביעתה האישית של המבקשת.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים (המשך)

6. בחודש יולי 2022 נודע לבנק שכתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד ישראלכרט בע"מ ("ישראלכרט") ונושאי משרה שלה וכן כנגד הבנק. בבקשה נטען נגד הבנק, כי הבנק הפר את חובת הגילוי במסגרת התשקיף להצעת מכר מניות ישראלכרט (משנת 2019) בנוגע להסכם הנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי אשראי בין ישראלכרט לבנק, וזאת בנוגע לתיאור תקופת ההסכם והאפשרות שייערכו בו שינויים. למבקש קיימות טענות גם כנגד דיווחיה של ישראלכרט המאזורים לתשקיף, שאינן מופנות לבנק. נטען כי הנזק הקבוצתי, על-בסיס חוות דעת מומחה, מסתכם בכ-396 מיליון ש"ח. בהתאם להחלטת בית המשפט הגיש המבקש בחודש אוקטובר 2022 בקשה מתוקנת לאישור התובענה כייצוגית, במסגרתה בין היתר התווספו טענות לזליגת מידע על המשא ומתן בין ישראלכרט לבנק, טרם שפורסם דיווח בעניין, מנכ"ל ישראלכרט המכהן נוסף כמשיב בבקשה ותוקן סכום הנזק הקבוצתי הנטען לכ-583 מיליון ש"ח. כן אישר בית המשפט דחיה של המועדים להגשת תשובות לבקשה לאור העובדה שכנגד ישראלכרט הוגשה גם בקשה נוספת לאישור תובענה כייצוגית באותו עניין.

ב. בנוסף, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה:

1. ביום 9 בפברואר 2022 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים על-ידי המועצה הישראלית לצרכנות כנגד הבנק, תשעה בנקים נוספים ושתי חברות פרטיות המפעילות בעצמן ו/או באמצעות זיכיון מכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים למשיכת מזומן. בבקשה נטען, בין היתר, כי משיכת כספים במכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים/פרטיים משיתה על הלקוחות חיוב כפול, שכן בנוסף לתשלום שמשלם הלקוח לחברה הפרטית, הוא גם משלם לבנק עמלה מהטעם שמדובר בפעולה בערוץ ישר, וזאת מבלי שניתן על כך גילוי ובניגוד לדיון. סכום הנזק הקבוצתי הוערך בסך כולל של 458 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעים, תוך שהמבקשת מותירה לשיקול דעת בית המשפט את שאלת חלוקת האחריות בין כלל המשיבים. הבנק הגיש תשובה לבקשת האישור. התיק קבוע לדיון.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות, ראה [ביאור 25.ה.ג. \(א\) בדוחות לשנת 2021](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור 25.ה.ג. (א) למעט כמפורט להלן.

1. באשר לבקשה לאישור תביעה נגזרת שהוגשה נגד הבנק ונושאי משרה המתוארת בביאור 25.ה.ג.1. בדוחות לשנת 2021, במסגרתה נטען כי על המשיבים לפצות את הבנק בגין נזקים שנגרמו לו במעשיהם ומחדליהם בקשר עם חקירת המס האמריקאית, ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה, במסגרתו ישולם לבנק סך של 135 מיליון דולר (מתוכם ישולם גמול למבקשת, והחזר הוצאות ושכר טרחה לבא כוחה) על-ידי מבטחי אחריות של נושאי המשרה בבנק. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת המס, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת המס. הסדר הפשרה טעון את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן. ביום 27 באוקטובר 2022 הגיש בעל מניות בבנק את התנגדותו להסדר הפשרה. ביום 30 באוקטובר 2022 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה ביחס להסדר הפשרה לפיה, היא אינה מתנגדת להסדר הפשרה, אך היא הצביעה על מספר היבטים עקרוניים שלעמדתה על בית המשפט להידרש אליהם טרם אישור הסדר הפשרה, ובכלל זה לבחון את מסקנת הוועדה הבלתי תלויה לפיה המבטחים ישלמו את מלוא סכום הפשרה ללא חיוב נושאי המשרה בנשיאה בחלק מהתשלום. בהחלטתו מיום 30 באוקטובר 2022, ביקש בית המשפט מהיועצת המשפטית לממשלה הבהרות בעניין זה ולאחר קבלתן יתאפשר לצדדים להגיב לעמדתה הכוללת.

2. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת המתוארת בביאור 25.ה.ג.2. בדוחות לשנת 2021, בקשר עם חקירה שהתנהלה בארצות-הברית בחשד כי קבוצת הבנק שימשה צינור להחזקה ולהעברת כספי שוחד ששולמו לבכירי ארגון הכדורגל FIFA, ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו ישולם לבנק סך של 5 מיליון דולר (מתוכם ישולם שכר טרחה לבאי כח המבקש) על-ידי מבטחי אחריות של נושאי המשרה בבנק. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת פיפ"א, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת פיפ"א. הסדר הפשרה טעון את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן. ביום 2 במאי 2022 הורה בית המשפט היועצת המשפטית לממשלה להגיש את עמדתה ביחס לבקשת ההסדר. ביום 20 בנובמבר 2022 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה, משחלף המועד היועצת המשפטית בחרה שלא להגיב, מונח כי אין בדעת היועצת המשפטית להגיב על כל הנובע מכך. כן נקבע כי על הצדדים לעדכן את בית המשפט עד ליום 27 בנובמבר 2022 היכן הדברים עומדים.

3. בהמשך להודעת הערעור שהגיש המבקש ביום 6 בינואר 2022 על החלטת בית המשפט למחוק את הבקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת לפי סעיף 198 א לחוק החברות, המתוארת בביאור 25.ה.ג.4. בדוחות לשנת 2021, ביום 23 ביוני 2022 הגיש הבנק תשובה לכתב הערעור מועד הדיון בהליך נקבע ליום 18 בינואר 2023.

ביום 6 באוקטובר 2022 הוגשה לבית המשפט העליון, במסגרת הערעור הנ"ל, בקשה לעיכוב ההליך המתואר בביאור 10.ג.1. לעיל - או לחלופין מתן ארכה להגשת התנגדות להסדר האמור.

4. באשר לבקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה בבנק בעבר, המתוארת בביאור 25.ה.ג.5. בדוחות לשנת 2021, שעניינה, בין היתר, בטענות לכשלים של הבנק בהעמדת אשראי לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן ("קבוצת פישמן"), הבנק והמשיבים הגישו תגובתם לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, כאשר הבנק בתשובתו ביקש מבית המשפט לאשר את הסדר הפשרה כלשונו ובכלל זה לא למנות בודק חיצוני, שכן השאלות הטעונות הכרעה הן שאלות משפטיות. ביום 23 במרץ 2022 התקיים דיון בבקשה לאישור הסדר פשרה, התיק ממתיין להחלטת בית המשפט. באשר לצו גילוי המסמכים, הבנק והמשיבים פנו בהודעת עדכון נוספת לבית המשפט העליון בעניין מועד הגשת בקשת רשות לערער בקשר עם צו גילוי המסמכים, במסגרת ההודעה התבקש בית המשפט לאפשר לצדדים לשוב ולעדכנו בעניין הסדר הפשרה עד ליום 6 בינואר 2023, בית המשפט אישר את הבקשה.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים (המשך)

5. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, המתוארת בביאור 25.ג.ה.7 בדוחות לשנת 2021, ועניינה, בין היתר, בטענה להעמדת אשראי בהיקף של כמיליארד ש"ח לצורך מסחר במכשירים פיננסיים ספקולטיביים ברמת סיכון גבוהה לחברות הנמנות על קבוצת "ידיעות אחרונות" ולבעל השליטה בקבוצה, מר ארנון (נוני) מוזס, ביום 27 באפריל 2022 התקיים דיון בתיק. ביום 29 לספטמבר 2022 התקבלה החלטת בית המשפט בבקשה התלויה ועומדת בפניו. בית המשפט הורה לבנק להגיש את תגובתו לבקשה המתוקנת לגילוי מסמכים שהגישה המבקשת.

6. באשר לפסק דין בשתי תובענות ייצוגיות שניתן כנגד מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ ("מיטב דש") המתוארת בביאור 25.ג.ה.9 בדוחות לשנת 2021, בקשר עם קופת הגמל "תגמולים" ("קופת הגמל") אותה רכשה מיטב דש מהבנק בשנת 2007, ביום 10 בפברואר 2022 הגישו התובעים ערעור על פסה"ד המשלים אשר פורסם ביום 20 בדצמבר 2021 (ותוקן ביום 7 בינואר 2022), וביום 27 בפברואר 2022 הגישה מיטב דש ערעור נוסף.

7. ביום 6 בספטמבר 2022 הוגשה בקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות בקשר לעסקת מכירת מניות ידיעות אחרונות, שהיו משועבדות לבנק להבטחת פירעון חובות חברות קבוצת פישמן, למר ארנון (נוני) מוזס. בית המשפט הורה לבנק להגיש את תגובתו לבקשה לגילוי מסמכים תוך 45 ימים ממועד החלטת בית המשפט בבקשה התלויה ועומדת בפניו. דיון בבקשת הגילוי נקבע ליום 18 בינואר 2023. בנוסף, הוגשה בקשה לאחד את הדיון בבקשה זו עם הבקשה המתוארת בביאור 25.ג.ה.7 בדוחות לשנת 2021.

א. בהמשך לביאור 25(ו) לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 דצמבר 2021, ביום 30 באפריל, 2020 הוכרזו ונכנסו לתוקפם הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פיפ"א. ההסדרים הכוללים התחייבויות נמשכות מפורטים להלן:

א. הסדר מסוג Deferred Prosecution Agreement (כתב אישום נדחה) ("DPA") בין הבנק לבין ה-DOJ, המתייחס לפעילות הבנק ועסקי הבנק מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2002-2014) ככל שהדברים נוגעים לבנק הפועלים בישראל, חברת פועלים שירותי נאמנות בע"מ וכן סניפים וחברות בנות של בנק הפועלים מחוץ לישראל (למעט הפועלים שוויץ).

במסגרת ה-DPA קיבל על עצמו הבנק אחריות לפי חוקי ארצות-הברית בכך שסייע ללקוחות אמריקאים לחמוק מהתחייבויותיהם לפי חוקי המס האמריקאים כמפורט במסמך העובדות (Statement of Facts) המצורף ל-DPA, אשר הבנק הודה בו. בהתאם ל-DPA וכפי שאושר על-ידי בית משפט פדרלי במדינת ניו-יורק, האישומים כנגד הבנק יעוכבו למשך תקופה של שלוש שנים, כך שאם הבנק יעמוד בתנאי ההסדר במשך התקופה האמורה האישומים (המפורטים במסמך ה-Information המצורף כנספח להסדר) יבוטלו ללא כל הרשעה פלילית. במקרה שהבנק יפר את ההסדר, יהיה רשאי ה-DOJ, בין השאר, להאריך את תקופת ההסדר הנדחה לתקופה של שנה אחת נוספת וכן לנקוט בצעדים אחרים כנגד הבנק, ובכלל זה לבטל את ההסדר ולהעמיד לדין את הבנק.

בהתאם ל-DPA, הבנק שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 214,385,612 דולר ארצות-הברית, הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 77,877,099 דולר בגין רכיב השבת אבדן מס, סך של 35,696,929 דולר בגין רכיב חילוט עמלות ברוטו ששולמו לבנק על-ידי הלקוחות האמריקאים הרלוונטיים וסך של 100,811,584 דולר בגין רכיב הקנס.

ב. הסדר מסוג Plea Agreement (הסדר טיעון) בין ה-DOJ ובין הפועלים שוויץ בע"מ (לשעבר, בנק הפועלים (שוויץ) בע"מ) ("הפועלים שוויץ") המתייחס לפעילות הפועלים שוויץ ועסקי הפועלים שוויץ מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2002-2014). במסגרת הסדר הטיעון הפועלים שוויץ הודה באשמה והורשע בעבירה על חוקי ארצות-הברית בכך שסייע ללקוחות אמריקאים לחמוק מהתחייבויותיהם לפי חוקי המס האמריקאים כמפורט במסמך העובדות (ה-Statement of Facts) המצורף להסדר הטיעון בו הודה הפועלים שוויץ. בהתאם להסדר הטיעון (ה-Plea Agreement) הפועלים שוויץ שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 402,534,921 דולר ארצות-הברית, הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 138,908,073 דולר בגין רכיב השבת אבדן מס, סך של 124,628,449 דולר בגין רכיב חילוט עמלות ברוטו ששולמו לבנק על-ידי הלקוחות האמריקאים הרלוונטיים וסך של 138,998,399 דולר בגין רכיב הקנס.

ג. הסדר מסוג Consent Order שהוצא על-ידי הרשות לשירותים פיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) ("ה-NYDFS"), במסגרתו שילם הבנק ל-NYDFS עיצום כספי אזרחי בסך של 220,000,000 דולר.

ד. Cease and Desist Orders שהוצא על-ידי ה-Board of Governors of the Federal Reserve System ("ה-Fed") במסגרתו שילם הבנק ל-Fed עיצום כספי אזרחי בסך של 37,350,000 דולר.

בסך-הכל במסגרת ההסדרים האמורים שילמה קבוצת הבנק לשלוש הרשויות האמורות סך כולל של 874,270,533 דולר ארצות-הברית בקשר עם חקירת המס (3,066 מיליון ש"ח).

כניסתם לתוקף של ההסדרים האמורים הביאו לידי סיום את חקירת המס אשר התנהלה על-ידי הרשויות האמריקאיות כנגד קבוצת הבנק. ה-DPA וה-Plea Agreement כוללים Statement of Facts (מסמכי עובדות), המפרטים את המעשים והמחדלים אשר הבנק והפועלים שוויץ הודו בהם ואשר בגינם הם קיבלו אחריות בהתאם לחוקי ארצות-הברית. מסמכי ההסדרים מפרטים בנוסף גם את השיקולים לקביעת סכומי הקנסות השונים, הכוללים, בין השאר, את סוג וחומרת המעשים של קבוצת הבנק בכל אחד מהמקרים; קרדיט חלקי אשר ניתן על-ידי הרשויות הרלוונטיות בקשר עם תשלומים ששולמו לרשויות אחרות; המעורבות של יחידים בעלי תפקידים בכירים בעבירות; רמת שיתוף הפעולה של קבוצת הבנק עם הרשויות הרלוונטיות; והיעדר עבר פלילי של קבוצת הבנק.

ההסדרים המפורטים לעיל עם ה-DOJ כוללים התחייבויות שונות של הבנק והפועלים שוויץ להמשיך ולשתף פעולה באופן מלא עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם הנושאים מושא החקירות, ובכלל זה, להמשיך ולספק סיוע וסוגים שונים של מידע ל-DOJ ולהגיש ל-DOJ דוח תקופתי בקשר להלוואות שהועמדו על-ידי סניפי הבנק בארצות-הברית ומובטחות על-ידי חשבונות המנוהלים בסניפי הבנק מחוץ לארצות-הברית וכן על הבקורות הפנימיות הקשורות לכך.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה-Consent Order וה-Cease and Desist Order מחייבים את הבנק ליטול על עצמו מספר התחייבויות, בין היתר בקשר עם הליכים משמעתיים כנגד עובדים, בקרות פנימיות, דיווח ושיתוף פעולה. ההסדרים אינם כוללים מינוי מפקח (monitor).

ההסדרים המפורטים לעיל מתייחסים לבנק ולהפועלים שוויץ, לפי העניין, ולתאגידים הנכללים בקבוצת הבנק בלבד ולאחריות שתאגידים אלה נוטלים על המעשים והמחדלים המפורטים במסמכי ההסדרים השונים, בהתאם לדין האמריקאי. ההסדרים אינם חלים על יחידים, ובכלל זה עובדים או בעלי תפקידים אחרים בקבוצת הבנק, בהווה ובעבר, למעט ככל שהדברים נוגעים להתחייבויות של קבוצת הבנק לשיתוף פעולה בהתאם להסדרים ולא הפרה של הוראות ההסדרים.

ה. הסדר מסוג Non Prosecution Agreement (הסכם בדבר אי העמדה לדין) ("NPA") בין ה-DOJ לבין הבנק והפועלים שוויץ בקשר עם חקירת פיפ"א. ההסדר אינו כולל אישום פלילי, העמדה לדין או הרשעה פלילית. במסגרת ה-NPA, הודה הבנק, בין השאר, כי עובדים מסוימים של קבוצת הבנק השתתפו בתכנית הלבנת הון של כספים המהווים כספי שוחד ששולמו לבעלי תפקידים בעולם הכדורגל. התחייבויות הבנק במסגרת הסדר זה כוללות בין היתר הגשת דוח שנתי בקשר עם תכניות איסור הלבנת הון. בהתאם ל-NPA, הבנק שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 30,063,317 דולר ארצות-הברית.

ההסדרים המפורטים לעיל על נספחיהם זמינים לקריאה באתר הבנק בכתובת <https://www.bankhapoalim.co.il/he/node/757>. דירקטוריון הבנק הקים ועדת דירקטוריון למעקב אחר יישום ההסדרים של הבנק עם הרשויות האמריקאיות ופיקוח אחר יישום הדרישות וההתחייבויות של הבנק הכלולות בהסדרים.

לפי דרישת המפקחת על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק שוועדה בלתי תלויה, בראשות שופט בית המשפט העליון (בדימ') פרופ' יורם דנציגר ("הוועדה"), תבדוק את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את המעשים נושא חקירת המס בכללותה, תוך התייחסות להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות ההנהלה הבכירה והדירקטוריון. על-פי החלטת דירקטוריון הבנק, הוועדה בחנה את מיצוי זכויות הבנק בקשר עם חקירת המס, ובכלל זה האם טובת הבנק מצדיקה נקיטת הליכים או צעדים אחרים כלפי כל צד שלישי ו/או הגעה להסדרים אחרים. חברי הוועדה הם כבוד השופט (בדימ') פרופ' יורם דנציגר (יו"ר הוועדה); כבוד השופט (בדימ') יוסף אלון, פרופ' גדעון פרחומובסקי וגב' רונית אברמזון-רוקח, דירקטורית חיצונית בבנק. הוועדה החלה בעבודתה מיד לאחר אישורם של ההסדרים עם הרשויות האמריקאיות. במסגרת הליך בדיקתה, קיימה הוועדה כ-80 ישיבות, ראינה עשרות מראיינים, והוענקה לה גישה למסמכים שונים שנדרשו לה לצורך עבודתה. לאחר שהוועדה סיכמה את מסקנותיה וטרם שאלו הועברו לבנק נוהל משא ומתן עם נציגי המבטחים שביטחו את אחריות נושאי המשרה בקבוצת הבנק, שבסופו הוסכם כי המבטחים ישלמו לבנק סכום של 140 מיליון דולר לסילוק סופי ומוחלט של כל התביעות והדרישות נגד המבטחים ונושאי המשרה בקבוצת הבנק, בקשר עם פרשת המס ופרשת פיפ"א (ראה [ביאור 10.ב.ג.1. ו-10.ב.ג.2](#) לעיל). אלה עיקרי המלצות הוועדה:

אחריותם של נושאי המשרה בקבוצת הבנק וצדדים שלישיים - הוועדה בחנה את אחריותם של נושאי המשרה בקבוצת הבנק בפרשת המס ובפרשת פיפ"א, ומצאה כי קיימת אפשרות מסתברת להפדת חובת זהירות מצד מספר נושאי משרה לשעבר בקבוצת הבנק. הוועדה ציינה עם זאת כי נושאי משרה אלה ראו לנגד עיניהם את טובת הבנק, לא פעלו מתוך מניע אישי ולא פעלו במצב של ניגוד עניינים, ואף לא פעלו תוך הפרה מודעת של החוק או האסדרה (רגולציה). עוד נמצא כי קיימת אפשרות מסתברת להפדת חובת אמונים של נושאי משרה לשעבר בהפועלים שוויץ ("פועלים שוויץ"). הוועדה שקלה את סיכויי התביעה נגד נושאי המשרה, ואת מכלול שיקולי הרוחב הנוגעים לטובת הבנק, איזנה בין השיקולים, והמליצה לבנק למצות את זכויותיו אל מול המבטחים בהסדר פשרה שבו ישולם לבנק סך של 140 מיליון דולר, לסילוק סופי ומוחלט כאמור, ולא להגיש תביעות נגד נושאי משרה בפרשת המס ובפרשת פיפ"א.

לאחר שבדקה את אחריותם של צדדים שלישיים אחרים הוועדה לא מצאה בסיס להמליץ על נקיטת הליכים או צעדים נוספים כלפיהם. השבת תגמול ששולם לנושאי משרה - הוועדה בחנה האם יש מקום לדרוש מגורמים שכינה כנושאי משרה בבנק להשיב לבנק חלק מהתגמול שהוענק להם בשנים הרלוונטיות לחקירה שניהלו רשויות האכיפה האמריקאיות בפרשת המס. הוועדה ניתחה את המצב הנורמטיבי בהקשר זה, שקלה שיקולי רוחב נוספים, והגיעה לכלל מסקנה כי אין מקום לדרוש את השבת התגמול מאותם גורמים.

הפקת לקחים בבנק - הוועדה בחנה את תהליך הפקת הלקחים שביצע הבנק בעקבות החקירה שניהלו רשויות האכיפה האמריקאיות בפרשת המס ובפרשת פיפ"א. בתום בדיקתה, מצאה הוועדה לקבוע כי התרשמה מהמאמצים המשמעותיים שהשקיע הבנק במסגרת תהליך הפקת הלקחים ומהאופן שבו הבנק פעל ועודנו פועל במטרה לשפר ולחזק את הממשל התאגידי בו. הוועדה פירטה שורה של תחומים בהם שיפר הבנק את מערכיו, נהליו והתנהלותו.

לאחר מספר דיונים בהמלצות הוועדה, החליט דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 26 בינואר 2022 לאמץ את המלצות הוועדה הבלתי תלויה במלואן, הן בפרשת המס, הן בפרשת פיפ"א, והנחה את הנהלת הבנק והיועצים המשפטיים לממש וליישם את המלצות הוועדה הבלתי תלויה ולגבש הסדרים מפורטים עם כל הגורמים הרלוונטיים בהליכים המשפטיים המתייחסים לפרשות. הבנק מסר הודעות עדכון לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו הודן בהליך הנגזר בפרשת המס (ביאור 10.ב.ג.1. לעיל) וכן בהליך הנגזר בפרשת פיפ"א (ביאור 10.ב.ג.2. לעיל) בדבר אימוץ המלצות הוועדה הבלתי תלויה, בצירוף תקצירי דוחות הוועדה. ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשות לאישור הסדרי פשרה במסגרת התביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית ובמסגרת הבקשה לאישור תביעה נגזרת בפרשת המס (ביאור 10.ב.ג.3. ו-10.ב.ג.1. בהתאמה לעיל) ובקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת הבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת בפרשת פיפ"א (ביאור 10.ב.ג.2. לעיל). בית המשפט הורה ליועצת המשפטית לממשלה להגיש עמדתה ביחס לבקשות לאישור ההסדרים שהוגשו בפרשת המס ובפרשת פיפ"א (ביאורים 10.ב.ג.3., 10.ב.ג.1. ו-10.ב.ג.2. לעיל). ביום 11 באוגוסט 2022 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה ביחס לבקשה לאישור הסדר שהוגשה במסגרת הבקשה לאישור התובענה ייצוגית שהוגשה בפרשת המס (ביאור 10.ב.ג.3. לעיל), וביום 30 באוקטובר 2022 הגישה היועצת המשפטית לממשלה את עמדתה ביחס לבקשה לאישור הסדר שהוגשה במסגרת התביעה נגזרת שהוגשה בפרשת המס (ביאור 10.ב.ג.1. לעיל).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2022			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
75,806	70,793	5,013	חוזי Forward-I Futures
7,702	7,592	110	אופציות שנכתבו
8,033	7,675	358	אופציות שנקנו
765,881	735,570	30,311	Swaps ⁽¹⁾
857,422	821,630	35,792	סך-הכל ⁽²⁾
24,495	-	24,495	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
300,171	282,905	17,266	חוזי Forward-I Futures
31,695	31,695	-	אופציות שנכתבו
28,962	28,634	328	אופציות שנקנו
39,984	39,664	320	Swaps
400,812	382,898	17,914	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
44,632	44,632	-	חוזי Forward-I Futures
35,619	34,173	1,446	אופציות שנכתבו
34,611	34,173	438	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
68,326	67,555	771	Swaps
183,188	180,533	2,655	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
38	38	-	חוזי Forward-I Futures
70	70	-	אופציות שנכתבו
78	78	-	אופציות שנקנו
186	186	-	סך-הכל
1,441,608	1,385,247	56,361	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps התאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 346,140 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 34,871 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 20,807 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 34,173 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

30 בספטמבר 2021			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
30,722	25,359	5,363	חוזי Forward-I Futures
3,962	3,862	100	אופציות שנכתבו
4,059	3,862	197	אופציות שנקנו
309,558	293,709	15,849	Swaps ⁽¹⁾
348,301	326,792	21,509	סך-הכל ⁽²⁾
10,279	-	10,279	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
272,874	255,964	16,910	חוזי Forward-I Futures
26,463	26,463	-	אופציות שנכתבו
23,229	22,855	374	אופציות שנקנו
33,684	33,436	248	Swaps
356,250	338,718	17,532	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
38,472	38,472	-	חוזי Forward-I Futures
40,369	38,821	1,548	אופציות שנכתבו
39,249	38,821	428	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
49,519	48,756	763	Swaps
167,609	164,870	2,739	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
58	58	-	חוזי Forward-I Futures
18	18	-	אופציות שנכתבו
18	18	-	אופציות שנקנו
94	94	-	סך-הכל
872,254	830,474	41,780	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 160,854 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 32,583 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 23,930 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 38,821 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2021			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
44,480	38,163	6,317	חוזי Forward-Futures
6,374	6,277	97	אופציות שנכתבו
6,874	6,777	97	אופציות שנקנו
343,581	325,139	18,442	Swaps ⁽¹⁾
401,309	376,356	24,953	סך-הכל ⁽²⁾
13,300	-	13,300	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
268,307	249,494	18,813	חוזי Forward-Futures
25,911	25,911	-	אופציות שנכתבו
27,275	26,983	292	אופציות שנקנו
35,355	35,096	259	Swaps
356,848	337,484	19,364	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
35,919	35,919	-	חוזי Forward-Futures
31,333	29,739	1,594	אופציות שנכתבו
30,178	29,739	439	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
60,122	59,397	725	Swaps
157,552	154,794	2,758	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
50	50	-	חוזי Forward-Futures
74	74	-	אופציות שנכתבו
74	74	-	אופציות שנקנו
198	198	-	סך-הכל
915,907	868,832	47,075	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 181,034 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 35,232 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 12,844 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 29,739 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2022						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
11,477	10,613	864	11,701	10,216	1,485	חוזי ריבית
465	-	465	1,224	-	1,224	מזה: נגזרים מגדרים
9,379	9,283	96	11,655	11,312	343	חוזי מטבע-חוץ
5,178	5,145	33	5,184	5,151	33	חוזים בגין מניות
7	7	-	7	7	-	חוזי סחורות ואחרים
26,041	25,048	993	28,547	26,686	1,861	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
26,041	25,048	993	28,547	26,686	1,861	יתרה מאזנית
2,825	2,698	127	3,176	3,010	166	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 66 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 15 מיליוני ש"ח.

30 בספטמבר 2021						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
4,828	4,144	684	4,248	3,948	300	חוזי ריבית
393	-	393	137	-	137	מזה: נגזרים מגדרים
4,480	4,430	50	4,241	4,036	205	חוזי מטבע-חוץ
1,579	1,530	49	1,590	1,541	49	חוזים בגין מניות
5	5	-	5	5	-	חוזי סחורות ואחרים
10,892	10,109	783	10,084	9,530	554	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
10,892	10,109	783	10,084	9,530	554	יתרה מאזנית
1,394	1,202	192	1,125	1,087	38	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 41 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2021						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
4,566	3,951	615	4,075	3,817	258	חוזי ריבית
333	-	333	143	-	143	מזה: נגזרים מגדרים
7,263	7,180	83	6,282	6,014	268	חוזי מטבע-חוץ
2,558	2,509	49	2,624	2,575	49	חוזים בגין מניות
3	3	-	3	3	-	חוזי סחורות ואחרים
14,390	13,643	747	12,984	12,409	575	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
14,390	13,643	747	12,984	12,409	575	יתרה מאזנית
1,940	1,886	54	1,705	1,681	24	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 40 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. גידור חשבונאי 1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2021	2022	2021	2022
הכנסות (הוצאות) ריבית				
מבוקר	בלתי מבוקר			
(613)	(535)	(961)	(75)	(415)
622	547	987	75	431

רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן

פריטים מגודרים				
נגזרים מגדרים				

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021		יתרה ליום 30 בספטמבר 2021		יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהקטינו את הערך בספרים	הערך בספרים
	מבוקר		בלתי מבוקר		
	131	11,851	221	10,783	(1,196)
	(12)	3,118	-	-	(378)

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2021	2022	2021	2022
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾				
מבוקר	בלתי מבוקר			
14	(10)	(222)	(27)	(182)
(1,460)	287	6,510	(435)	475
16	14	21	(32)	4
-	-	-	-	(1)
(1,430)	291	6,309	(494)	296

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינו מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	אחרים	גופים מוסדיים	דילרים/ברוקרים ממשלות וبنקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
28,547	2,428	9,377	11	3,391	12,943	397
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(16,806)	(646)	(2,326)	(11)	(2,454)	(11,369)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
(5,479)	(197)	(3,743)	-	(346)	(1,193)	-
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
6,262	1,585	3,308	-	591	381	397
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
19,614	2,640	9,999	36	2,503	4,052	384
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
25,876	4,225	13,307	36	3,094	4,433	781
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
26,041	3,127	3,957	122	3,093	15,429	313
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(16,806)	(646)	(2,326)	(11)	(2,454)	(11,369)	-
מכשירים פיננסיים						
(4,303)	(1,059)	(1,067)	(52)	(11)	(2,114)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
4,932	1,422	564	59	628	1,946	313
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	אחרים*	גופים מוסדיים*	דילרים/ברוקרים ממשלות וبنקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
10,084	1,545	1,204	150	1,878	5,144	163
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,141)	(220)	(317)	-	(1,433)	(4,171)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
(2,533)	(1,036)	(350)	(150)	(112)	(885)	-
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
1,410	289	537	-	333	88	163
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים* ⁽¹⁾						
10,477	1,349	4,138	93	2,342	2,071	484
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים*						
11,887	1,638	4,675	93	2,675	2,159	647
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾						
10,892	1,555	2,557	-	2,052	4,593	135
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,141)	(220)	(317)	-	(1,433)	(4,171)	-
מכשירים פיננסיים						
(2,212)	(369)	(1,391)	-	(345)	(107)	-
ביטחון במזומן ששועבד						
2,539	966	849	-	274	315	135
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

* מתכונת הגילוי הותאמה בעקבות יישום הוראות SA-CCR.

- (1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 66 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 15 מיליון ש"ח (30.09.21: שווי הוגן בגין התחייבויות 41 מיליון ש"ח, 31.12.21: שווי הוגן בגין התחייבויות 40 מיליון ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2021						
סך-הכל	אחרים*	גופים מוסדיים*	דילרים/ברוקרים ממשלות ונבקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
מבוקר						
12,984	2,530	886	282	2,420	6,641	225
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,226)	(319)	(364)	-	(1,554)	(3,989)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
(4,790)	(1,369)	(367)	(257)	(382)	(2,415)	-
סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
1,968	842	155	25	484	237	225
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים*(1)						
10,781	1,799	3,139	105	2,071	3,187	480
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים*						
12,749	2,641	3,294	130	2,555	3,424	705
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*(2)						
14,390	2,583	4,836	-	2,495	4,276	200
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,226)	(319)	(364)	-	(1,554)	(3,989)	-
מכשירים פיננסיים						
ביטחון במזומן ששועבד						
(3,963)	(642)	(3,110)	-	(199)	(12)	-
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
4,201	1,622	1,362	-	742	275	200

* מתכונת הגילוי הותאמה בעקבות יישום הוראות SA-CCR.

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 66 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בסך של 15 מיליון ש"ח (30.09.21: שווי הוגן בגין התחייבויות 41 מיליון ש"ח, 31.12.21: שווי הוגן בגין התחייבויות 40 מיליון ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

30 בספטמבר 2022				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
				חוזי ריבית
34,871	7,083	16,880	8,296	2,612
				שקל-מדד
822,551	69,511	227,808	181,189	344,043
				אחר
400,812	13,471	39,457	114,716	233,168
				חוזי מטבע-חוץ
183,188	160	4,381	61,346	117,301
				חוזים בגין מניות
186	-	17	42	127
				חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)
1,441,608	90,225	288,543	365,589	697,251
סך-הכל				
30 בספטמבר 2021				
בלתי מבוקר				
872,254	81,340	231,247	225,084	334,583
סך-הכל				
31 בדצמבר 2021				
מבוקר				
915,907	84,390	245,889	238,734	346,894
סך-הכל				

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2021.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
פעילות ישראל			
משקי בית			
מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	סך-הכל
מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	סך-הכל
4	1,375	1,907	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	-	(194)	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
4	1,375	1,713	מחיצוניים
(1)	(1,028)	(560)	בינמגזרי
3	347	1,153	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
123	14	375	עמלות והכנסות אחרות
123	14	376	סך הכנסות שאינן מריבית
126	361	1,529	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	(4)	64	הוצאות תפעוליות ואחרות:
49	111	903	לחיצוניים
-	-	-	בינמגזרי
49	111	903	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
77	254	562	רווח (הפסד) לפני מסים
26	86	191	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
51	168	371	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
51	168	371	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
51	168	371	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
5,139	310	4,829	-	829	6	895	406	778	8
(1,503)	(79)	(1,424)	-	(482)	(243)	(211)	(99)	(123)	(72)
3,636	231	3,405	-	347	(237)	684	307	655	(64)
-	(33)	33	-	177	325	(169)	(21)	125	156
3,636	198	3,438	-	524	88	515	286	780	92
115	1	114	-	96	13	6	(6)	4	-
1,002	9	993	34	29	23	162	75	261	34
1,117	10	1,107	34	125	36	168	69	265	34
4,753	208	4,545	34	649	124	683	355	1,045	126
45	33	12	-	25	-	(51)	(97)	70	1
1,972	123	1,849	19	91	48	176	104	458	50
-	-	-	(13)	13	-	-	-	-	-
1,972	123	1,849	6	104	48	176	104	458	50
2,736	52	2,684	28	520	76	558	348	517	75
967	21	946	10	186	25	200	130	178	26
1,769	31	1,738	18	334	51	358	218	339	49
16	-	16	-	16	-	-	-	-	-
1,785	31	1,754	18	350	51	358	218	339	49
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,785	31	1,754	18	350	51	358	218	339	49

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

פעילות ישראל			
משקי בית ⁽⁴⁾			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
156,158	123,963	3,605	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
157,219	124,414	3,605	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
160,628	125,681	4,590	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
757	531	-	יתרת חובות לא צוברים
40	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
163,507	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
163,491	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
164,192	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
105,569	69,249	4,311	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
106,246	69,801	4,369	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
65,293	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
715	347	3	מרווח מפעילות מתן אשראי
438	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
1,153	347	3	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 22.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
648,516	30,452	618,064	314	264,416	2,603	95,544	38,021	60,187	821
929	-	929	-	929	-	-	-	-	-
374,360	17,477	356,883	-	-	2,444	96,917	38,618	60,863	822
386,775	19,035	367,740	-	-	2,196	104,582	38,107	61,397	830
3,033	656	2,377	-	-	-	872	355	393	-
76	-	76	-	-	-	5	1	30	-
601,699	23,189	578,510	2	75,078	91,727	80,730	34,650	96,493	36,323
525,153	22,491	502,662	-	-	91,698	80,402	34,515	96,237	36,319
527,699	23,370	504,329	-	-	91,821	79,035	34,155	98,780	36,346
404,152	23,313	380,839	3,571	23,513	6,588	117,246	49,698	73,413	1,241
407,914	23,861	384,053	3,238	24,271	7,497	119,017	49,184	73,335	1,265
738,786	-	738,786	4,049	94,872	339,135	111,654	28,593	44,309	50,881
4,230	208	4,022	-	2,192	1	406	213	491	4
(1,086)	(82)	(1,004)	-	(2,086)	85	109	73	289	88
492	72	420	-	418	2	-	-	-	-
3,636	198	3,438	-	524	88	515	286	780	92

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021

פעילות ישראל

משקי בית

סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
1,404	971	4	הכנסות ריבית מחיצוניים
(75)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
1,329	971	4	מחיצוניים
(600)	(673)	-	בינמגזרי
729	298	4	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
302	19	54	עמלות והכנסות אחרות
303	19	54	סך הכנסות שאינן מריבית
1,032	317	58	סך הכנסות
1	9	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
			הוצאות תפעוליות ואחרות:
924	106	41	לחיצוניים
-	-	-	בינמגזרי
924	106	41	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
107	202	17	רווח (הפסד) לפני מסים
30	67	7	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
77	135	10	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
77	135	10	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
77	135	10	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
3,071	163	2,908	-	159	6	522	262	550	5
(506)	(24)	(482)	-	(250)	(58)	(32)	(29)	(17)	(21)
2,565	139	2,426	-	(91)	(52)	490	233	533	(16)
-	(1)	1	-	710	68	(151)	(28)	(26)	28
2,565	138	2,427	-	619	16	339	205	507	12
212	1	211	-	181	10	14	2	3	-
867	8	859	42	30	24	129	74	220	38
1,079	9	1,070	42	211	34	143	76	223	38
3,644	147	3,497	42	830	50	482	281	730	50
(252)	9	(261)	-	-	-	(148)	(83)	(31)	-
1,999	121	1,878	39	96	32	157	104	479	47
-	-	-	(17)	17	-	-	-	-	-
1,999	121	1,878	22	113	32	157	104	479	47
1,897	17	1,880	20	717	18	473	260	282	3
705	29	676	7	264	6	174	94	99	2
1,192	(12)	1,204	13	453	12	299	166	183	1
12	-	12	-	12	-	-	-	-	-
1,204	(12)	1,216	13	465	12	299	166	183	1
3	-	3	-	3	-	-	-	-	-
1,207	(12)	1,219	13	468	12	299	166	183	1

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021

פעילות ישראל			
משקי בית ⁽⁴⁾			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
138,401	106,987	3,699	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
139,345	107,504	3,699	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
143,213	109,575	4,330	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
656	-	-	יתרת חובות פגומים
651	608	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
157,634	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
157,637	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
157,883	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
97,725	61,638	4,418	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
98,647	62,626	4,404	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
69,272	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
			פיצול הכנסות ריבית, נטו:
677	298	4	מרווח מפעילות מתן אשראי
52	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
729	298	4	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלוואות לדיוור בסך של 19.7 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
590,023	30,374	559,649	231	251,689	3,247	76,132	33,760	55,551	638
683	-	683	-	683	-	-	-	-	-
327,917	14,903	313,014	-	-	2,941	79,282	34,461	56,340	645
340,347	16,015	324,332	-	-	3,477	85,342	35,539	56,060	701
3,491	724	2,767	-	-	-	1,068	308	735	-
722	29	693	-	-	-	1	3	38	-
547,704	20,004	527,700	13	54,242	83,893	76,792	32,745	88,714	33,667
492,677	19,105	473,572	-	-	83,860	76,944	32,757	88,707	33,667
505,483	20,141	485,342	-	-	95,137	74,123	33,777	90,714	33,708
375,965	20,084	355,881	5,976	20,426	8,617	103,793	48,977	69,181	1,186
382,978	20,433	362,545	6,328	20,633	9,268	106,513	50,008	69,963	1,185
737,501	-	737,501	4,665	75,997	373,900	95,699	24,718	40,968	52,282
2,914	151	2,763	-	1,074	2	326	198	484	2
(457)	(23)	(434)	-	(551)	12	13	7	23	10
108	10	98	-	96	2	-	-	-	-
2,565	138	2,427	-	619	16	339	205	507	12

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
פעילות ישראל			
משקי בית			
מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	סך-הכל
מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה:	סך-הכל
11	4,089	5,494	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	-	(374)	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
11	4,089	5,120	מחיצוניים
(1)	(3,081)	(2,359)	בינמגזרי
10	1,008	2,761	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
-	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
238	35	989	עמלות והכנסות אחרות
238	35	992	סך הכנסות שאינן מריבית
248	1,043	3,753	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	34	40	הוצאות תפעוליות ואחרות:
143	337	2,734	לחיצוניים
-	-	-	בינמגזרי
143	337	2,734	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
105	672	979	רווח (הפסד) לפני מסים
36	229	334	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
69	443	645	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
69	443	645	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
69	443	645	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
12,846	699	12,147	-	1,416	20	2,175	1,024	1,999	19
(3,307)	(146)	(3,161)	-	(1,487)	(435)	(342)	(205)	(192)	(126)
9,539	553	8,986	-	(71)	(415)	1,833	819	1,807	(107)
-	(50)	50	-	2,124	560	(562)	(68)	105	250
9,539	503	9,036	-	2,053	145	1,271	751	1,912	143
244	1	243	-	180	46	18	(17)	12	1
2,906	28	2,878	181	101	74	442	241	737	113
3,150	29	3,121	181	281	120	460	224	749	114
12,689	532	12,157	181	2,334	265	1,731	975	2,661	257
(464)	84	(548)	-	25	3	(529)	(200)	112	1
5,926	340	5,586	82	275	126	490	316	1,415	148
-	-	-	(35)	35	-	-	-	-	-
5,926	340	5,586	47	310	126	490	316	1,415	148
7,227	108	7,119	134	1,999	136	1,770	859	1,134	108
2,533	54	2,479	50	682	46	633	309	388	37
4,694	54	4,640	84	1,317	90	1,137	550	746	71
89	-	89	-	89	-	-	-	-	-
4,783	54	4,729	84	1,406	90	1,137	550	746	71
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
4,782	53	4,729	84	1,406	90	1,137	550	746	71

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
פעילות ישראל		
משקי בית ⁽⁴⁾		
מזה: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך-הכל
3,505	120,241	152,192
-	-	-
3,505	120,624	153,201
4,590	125,681	160,628
-	531	757
-	-	40
-	-	160,943
-	-	160,919
-	-	164,192
4,195	68,145	104,241
4,369	69,801	106,246
-	-	66,925
10	1,008	2,121
-	-	640
-	-	-
10	1,008	2,761

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלוואות לדיור בסך של 22.2 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
640,106	30,174	609,932	258	264,090	2,897	91,648	38,321	59,739	787
979	-	979	-	979	-	-	-	-	-
366,118	16,555	349,563	-	-	2,666	93,483	38,922	60,501	790
386,775	19,035	367,740	-	-	2,196	104,582	38,107	61,397	830
3,033	656	2,377	-	-	-	872	355	393	-
76	-	76	-	-	-	5	1	30	-
595,067	22,409	572,658	4	71,974	93,029	79,800	34,926	96,221	35,761
521,451	21,663	499,788	-	-	92,996	79,398	34,737	95,979	35,759
527,699	23,370	504,329	-	-	91,821	79,035	34,155	98,780	36,346
396,628	22,209	374,419	4,235	22,001	4,774	113,702	50,724	73,555	1,187
407,914	23,861	384,053	3,238	24,271	7,497	119,017	49,184	73,335	1,265
752,280	-	752,280	4,259	92,326	349,473	113,422	28,691	44,677	52,507
11,307	537	10,770	-	5,404	6	1,100	639	1,492	8
(1,985)	(149)	(1,836)	-	(3,447)	133	171	112	420	135
217	115	102	-	96	6	-	-	-	-
9,539	503	9,036	-	2,053	145	1,271	751	1,912	143

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
4,050	2,759	12	הכנסות ריבית מחיצוניים
(225)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
3,825	2,759	12	מחיצוניים
(1,677)	(1,915)	(1)	בינמגזרי
2,148	844	11	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
2	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
887	42	146	עמלות והכנסות אחרות
889	42	146	סך הכנסות שאינן מריבית
3,037	886	157	סך הכנסות
(648)	(231)	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
			הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,714	299	125	לחיצוניים
-	-	-	בינמגזרי
2,714	299	125	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
971	818	32	רווח (הפסד) לפני מסים
355	299	12	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
616	519	20	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
616	519	20	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
616	519	20	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
8,871	466	8,405	-	569	17	1,422	749	1,587	11
(1,565)	(84)	(1,481)	-	(784)	(180)	(87)	(85)	(55)	(65)
7,306	382	6,924	-	(215)	(163)	1,335	664	1,532	(54)
-	(9)	9	-	1,896	208	(404)	(64)	(38)	88
7,306	373	6,933	-	1,681	45	931	600	1,494	34
862	3	859	-	772	32	35	8	10	-
2,590	29	2,561	178	84	73	363	212	651	113
3,452	32	3,420	178	856	105	398	220	661	113
10,758	405	10,353	178	2,537	150	1,329	820	2,155	147
(1,407)	13	(1,420)	-	-	-	(559)	(179)	(34)	-
5,898	378	5,520	102	282	103	451	313	1,416	139
-	(1)	1	(31)	32	-	-	-	-	-
5,898	377	5,521	71	314	103	451	313	1,416	139
6,267	15	6,252	107	2,223	47	1,437	686	773	8
2,334	65	2,269	39	758	17	551	262	284	3
3,933	(50)	3,983	68	1,465	30	886	424	489	5
39	-	39	-	39	-	-	-	-	-
3,972	(50)	4,022	68	1,504	30	886	424	489	5
8	-	8	-	8	-	-	-	-	-
3,980	(50)	4,030	68	1,512	30	886	424	489	5

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			
פעילות ישראל			
משקי בית ⁽⁴⁾			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
133,711	102,659	3,595	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
134,947	103,324	3,595	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
143,213	109,575	4,330	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
656	-	-	יתרת חובות פגומים
651	608	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
157,561	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
157,561	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
157,883	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
95,935	59,666	4,446	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
98,647	62,626	4,404	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
67,432	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
1,989	844	11	מרווח מפעילות מתן אשראי
159	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
2,148	844	11	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלוואות לדיוור בסך של 19.7 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
567,725	28,342	539,383	221	245,271	3,109	70,070	32,214	54,221	566
605	-	605	-	605	-	-	-	-	-
314,157	14,551	299,606	-	-	2,771	73,252	32,947	55,116	573
340,347	16,015	324,332	-	-	3,477	85,342	35,539	56,060	701
3,491	724	2,767	-	-	-	1,068	308	735	-
722	29	693	-	-	-	1	3	38	-
526,739	19,708	507,031	13	57,712	77,701	64,684	30,851	84,680	33,829
467,877	18,777	449,100	-	-	77,660	64,652	30,797	84,601	33,829
505,483	20,141	485,342	-	-	95,137	74,123	33,777	90,714	33,708
361,943	19,382	342,561	5,270	20,010	7,309	98,347	46,911	67,601	1,178
382,978	20,433	362,545	6,328	20,633	9,268	106,513	50,008	69,963	1,185
701,049	-	701,049	4,357	62,623	363,634	89,481	22,628	40,204	50,690
8,382	426	7,956	-	3,047	6	899	580	1,430	5
(782)	(82)	(700)	-	(1,036)	32	32	20	64	29
(294)	29	(323)	-	(330)	7	-	-	-	-
7,306	373	6,933	-	1,681	45	931	600	1,494	34

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
5,237	3,507	15	הכנסות ריבית מחיצוניים
(279)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
4,958	3,507	15	מחיצוניים
(2,063)	(2,349)	(1)	בינגזרי
2,895	1,158	14	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
3	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,211	53	199	עמלות והכנסות אחרות
1,214	53	199	סך הכנסות שאינן מריבית
4,109	1,211	213	סך הכנסות
(651)	(226)	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
			הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,562	390	159	לחיצוניים
-	-	-	בינגזרי
3,562	390	159	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,198	1,047	54	רווח (הפסד) לפני מסים
439	384	19	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
759	663	35	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
759	663	35	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
759	663	35	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
11,684	624	11,060	-	728	24	1,892	1,015	2,150	14
(1,917)	(107)	(1,810)	-	(940)	(220)	(117)	(103)	(70)	(81)
9,767	517	9,250	-	(212)	(196)	1,775	912	2,080	(67)
-	(11)	11	-	2,368	261	(501)	(94)	(72)	112
9,767	506	9,261	-	2,156	65	1,274	818	2,008	45
1,081	(25)	1,106	-	985	44	49	11	14	-
3,544	38	3,506	244	112	101	501	290	895	152
4,625	13	4,612	244	1,097	145	550	301	909	152
14,392	519	13,873	244	3,253	210	1,824	1,119	2,917	197
(1,220)	25	(1,245)	-	-	(1)	(457)	(184)	48	-
7,803	557	7,246	176	358	143	587	403	1,836	181
-	(1)	1	(44)	45	-	-	-	-	-
7,803	556	7,247	132	403	143	587	403	1,836	181
7,809	(62)	7,871	112	2,850	68	1,694	900	1,033	16
2,958	79	2,879	43	983	24	655	346	383	6
4,851	(141)	4,992	69	1,867	44	1,039	554	650	10
49	-	49	-	49	-	-	-	-	-
4,900	(141)	5,041	69	1,916	44	1,039	554	650	10
14	3	11	-	11	-	-	-	-	-
4,914	(138)	5,052	69	1,927	44	1,039	554	650	10

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
פעילות ישראל			
משקי בית ⁽⁴⁾			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
136,123	104,831	3,602	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
137,263	105,460	3,602	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
149,186	114,690	4,563	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
647	-	-	יתרת חובות פגומים
613	569	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
157,332	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
157,324	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
156,777	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
97,073	60,832	4,395	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
101,598	65,494	4,192	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
68,084	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,685	1,158	14	מרווח מפעילות מתן אשראי
210	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
2,895	1,158	14	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלוואות לדיוור בסך של 20.6 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
579,690	28,309	551,381	215	249,001	3,530	73,574	33,334	55,000	604
650	-	650	-	650	-	-	-	-	-
321,961	14,744	307,217	-	-	3,200	76,236	34,057	55,850	611
357,729	15,630	342,099	-	-	4,164	89,436	38,269	60,258	786
3,617	917	2,700	-	-	-	1,085	267	701	-
679	26	653	-	-	-	1	-	39	-
538,332	20,054	518,278	13	58,856	83,549	67,162	31,757	85,772	33,837
478,165	19,195	458,970	-	-	83,507	66,999	31,657	85,646	33,837
525,072	20,506	504,566	-	-	101,287	84,106	33,579	94,920	33,897
367,610	19,594	348,016	5,183	20,186	6,400	101,058	48,043	68,911	1,162
390,280	20,446	369,834	4,837	20,892	2,760	111,900	52,580	74,161	1,106
715,847	-	715,847	4,351	68,667	365,482	93,272	23,474	40,912	51,605
11,050	571	10,479	-	3,838	9	1,229	790	1,922	6
(983)	(104)	(879)	-	(1,334)	47	45	28	86	39
(300)	39	(339)	-	(348)	9	-	-	-	-
9,767	506	9,261	-	2,156	65	1,274	818	2,008	45

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעול הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפרטים בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				מסחרי	עסקי ⁽¹⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
3,636	-	163	214	753	465	1,379	408	254	מחיצוניים
-	-	409	(25)	(202)	(41)	(1,031)	119	771	בינמגזרי
115	-	87	14	18	(7)	-	2	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,751	-	659	203	569	417	348	529	1,026	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,002	39	33	6	171	119	14	171	449	עמלות והכנסות אחרות
4,753	39	692	209	740	536	362	700	1,475	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
45	-	28	33	(68)	(11)	(4)	20	47	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,972	22	210	119	166	135	114	307	899	מחיצוניים
-	(11)	(87)	-	30	12	(3)	20	39	בינמגזרי
2,736	28	541	57	612	400	255	353	490	רווח (הפסד) לפני מסים
967	6	195	22	220	145	86	122	171	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,769	22	346	35	392	255	169	231	319	רווח (הפסד) לאחר מסים
16	-	16	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:									
1,785	22	362	35	392	255	169	231	319	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,785	22	362	35	392	255	169	231	319	המיוחס לבעלי מניות הבנק
381,582	-	5,404	17,030	103,604	56,470	125,769	34,770	38,535	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
527,699	-	67,971	23,314	81,638	50,554	-	69,182	235,040	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,837 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,565	-	(131)	126	533	356	973	332	376	מחיצוניים
-	-	746	(1)	(132)	(44)	(674)	(9)	114	בינמגזרי
212	-	184	1	22	3	-	1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,777	-	799	126	423	315	299	324	491	סך-הכל רווח מימוני, נטו
867	42	37	6	151	113	19	139	360	עמלות והכנסות אחרות
3,644	42	836	132	574	428	318	463	851	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
(252)	-	(1)	9	(233)	6	9	(40)	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחיצוניים
1,999	38	197	115	171	134	134	257	953	בינמגזרי
-	(16)	(68)	-	10	14	(28)	84	4	רווח (הפסד) לפני מסים
1,897	20	708	8	626	274	203	162	(104)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
705	3	265	23	230	100	68	56	(40)	רווח (הפסד) לאחר מסים
1,192	17	443	(15)	396	174	135	106	(64)	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
12	-	12	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
1,204	17	455	(15)	396	174	135	106	(64)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	-	1	2	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,207	17	456	(13)	396	174	135	106	(64)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
335,297	-	2,057	14,405	89,915	49,568	109,462	32,003	37,887	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
505,483	-	73,061	19,981	77,134	46,597	-	63,198	225,512	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילנות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-6,848 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיוור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
9,539	-	(393)	509	1,997	1,253	4,101	1,119	953	מחיצוניים
-	-	2,507	(33)	(574)	(130)	(3,091)	128	1,193	בינמגזרי
244	-	203	(1)	47	(16)	-	5	6	הכנסות מימון שאינן מריבית
9,783	-	2,317	475	1,470	1,107	1,010	1,252	2,152	סך-הכל רווח מימוני, נטו
2,906	183	118	21	495	371	36	474	1,208	עמלות והכנסות אחרות
12,689	183	2,435	496	1,965	1,478	1,046	1,726	3,360	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
(464)	-	45	84	(617)	(77)	34	74	(7)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5,926	80	614	320	499	404	347	934	2,728	מחיצוניים
-	(35)	(260)	-	91	35	(10)	63	116	בינמגזרי
7,227	138	2,036	92	1,992	1,116	675	655	523	רווח (הפסד) לפני מסים
2,533	47	677	49	716	402	233	227	182	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
4,694	91	1,359	43	1,276	714	442	428	341	רווח (הפסד) לאחר מסים
89	-	89	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:									
4,783	91	1,448	43	1,276	714	442	428	341	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,782	91	1,448	42	1,276	714	442	428	341	המיוחס לבעלי מניות הבנק
381,582	-	5,404	17,030	103,604	56,470	125,769	34,770	38,535	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
527,699	-	67,971	23,314	81,638	50,554	-	69,182	235,040	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,837 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיר	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
7,306	-	(355)	339	1,499	1,000	2,764	950	1,109	מחיצוניים
-	-	2,026	2	(370)	(114)	(1,919)	9	366	בינמגזרי
862	-	783	1	61	10	-	3	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
8,168	-	2,454	342	1,190	896	845	962	1,479	סך-הכל רווח מימוני, נטו
2,590	171	100	24	434	324	43	416	1,078	עמלות והכנסות אחרות
10,758	171	2,554	366	1,624	1,220	888	1,378	2,557	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
(1,407)	-	-	13	(622)	(62)	(231)	(108)	(397)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
מחיצוניים									
5,898	98	590	356	508	395	400	754	2,797	מחיצוניים
-	(34)	(217)	-	28	41	(101)	244	39	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
6,267	107	2,181	(3)	1,710	846	820	488	118	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
2,334	38	750	59	647	321	298	178	43	רווח (הפסד) לאחר מסים
3,933	69	1,431	(62)	1,063	525	522	310	75	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
39	-	39	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
3,972	69	1,470	(62)	1,063	525	522	310	75	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	-	3	5	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,980	69	1,473	(57)	1,063	525	522	310	75	
335,297	-	2,057	14,405	89,915	49,568	109,462	32,003	37,887	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
505,483	-	73,061	19,981	77,134	46,597	-	63,198	225,512	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-6,848 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				מסחרי	עסקי ⁽¹⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
9,767	-	(386)	458	2,003	1,366	3,516	1,293	1,517	מחיצוניים
-	-	2,534	10	(475)	(155)	(2,356)	(7)	449	בינמגזרי
1,081	-	1,009	(37)	86	13	-	4	6	הכנסות מימון שאינן מריבית
10,848	-	3,157	431	1,614	1,224	1,160	1,290	1,972	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,544	232	140	32	594	446	54	570	1,476	עמלות והכנסות אחרות
14,392	232	3,297	463	2,208	1,670	1,214	1,860	3,448	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
(1,220)	-	(3)	25	(564)	30	(226)	(79)	(403)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,803	173	784	530	658	501	525	969	3,663	מחיצוניים
-	(46)	(304)	-	42	57	(135)	323	63	בינמגזרי
7,809	105	2,820	(92)	2,072	1,082	1,050	647	125	רווח (הפסד) לפני מסים
2,958	48	981	73	783	410	382	235	46	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
4,851	57	1,839	(165)	1,289	672	668	412	79	רווח (הפסד) לאחר מסים
49	-	49	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:									
4,900	57	1,888	(165)	1,289	672	668	412	79	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	-	7	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	57	1,895	(158)	1,289	672	668	412	79	המיוחס לבעלי מניות הבנק
352,623	-	1,913	13,946	96,335	52,758	114,633	33,899	39,139	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
525,072	-	78,123	20,277	85,304	49,442	-	66,102	225,824	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-8,532 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (2) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ג](#). בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים 1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
5,999	39	5,960	841	487	4,632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022
45	2	43	69	(4)	(22)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(236)	-	(236)	(96)	(1)	(139)	מחיקות חשבונאיות
260	-	260	96	1	163	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
24	-	24	-	-	24	מחיקות חשבונאיות, נטו
6,068	41	6,027	910	483	4,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022 ⁽¹⁾
838	4	834	50	31	753	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
5,853	5	5,848	632	517	4,699	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2021
(252)	-	(252)	(8)	9	(253)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(157)	-	(157)	(83)	-	(74)	מחיקות חשבונאיות
330	-	330	84	1	245	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
173	-	173	1	1	171	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,774	5	5,769	625	527	4,617	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 ⁽²⁾
23	-	23	(1)	-	24	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
719	-	719	35	-	684	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
 1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי* (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(464)	27	(491)	7	34	(532)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(586)	-	(586)	(281)	(4)	(301)	מחיקות חשבונאיות
663	-	663	273	3	387	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
77	-	77	(8)	(1)	86	מחיקות חשבונאיות, נטו
6,068	41	6,027	910	483	4,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2022 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
838	4	834	50	31	753	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
6,931	5	6,926	1,026	758	5,142	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(1,407)	-	(1,407)	(417)	(231)	(759)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(542)	-	(542)	(248)	(3)	(291)	מחיקות חשבונאיות
792	-	792	264	3	525	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
250	-	250	16	-	234	מחיקות חשבונאיות, נטו
5,774	5	5,769	625	527	4,617	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(62)	-	(62)	(46)	-	(16)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
719	-	719	35	-	684	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה

30 בספטמבר 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
283,337	86,631	196,706	37	-	196,669	שנבדקו על בסיס פרטני
197,193	7,124	190,069	35,193	126,167	28,709	שנבדקו על בסיס קבוצתי
480,530	93,755	386,775	35,230	126,167	225,378	סך-הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,373	24	3,349	-	-	3,349	שנבדקו על בסיס פרטני
1,857	13	1,844	860	452	532	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,230	37	5,193	860	452	3,881	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-53 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.21: 49 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 39 מיליוני ש"ח).

30 בספטמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
187,998	18,182	169,816	907	-	168,909	שנבדקו על בסיס פרטני
170,531	-	170,531	33,023	109,940	27,568	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
358,529	18,182	340,347	33,930	109,940	196,477	סך-הכל חובות*
109,989	-	109,989	-	109,940	49	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,604	5	3,599	91	-	3,508	שנבדקו על בסיס פרטני
1,451	-	1,451	499	527	425	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
5,055	5	5,050	590	527	3,933	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
527	-	527	-	527	-	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-53 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.21: 49 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 39 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי (ליום 30.09.21: 385 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 403 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה (המשך)

31 בדצמבר 2021					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
194,660	15,585	179,075	934	-	178,141
שנבדקו על בסיס פרטני					
178,654	-	178,654	33,874	115,127	29,653
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
373,314	15,585	357,729	34,808	115,127	207,794
סך-הכל חובות*					
115,057	-	115,057	-	115,018	39
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
3,638	6	3,632	91	-	3,541
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,474	-	1,474	504	533	437
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
5,112	6	5,106	595	533	3,978
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
533	-	533	-	533	-
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-53 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 30.09.21: 49 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 39 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי (ליום 30.09.21: 385 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 403 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור 1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2022						
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
21	13	44,130	212	111	43,807	בינוי ונדל"ן - בינוי
6	1	29,404	62	17	29,325	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
16	-	27,691	21	3	27,667	שירותים פיננסיים
54	22	96,431	1,325	2,105	93,001	מסחרי - אחר
97	36	197,656	1,620	2,236	193,800	סך-הכל מסחרי
581	-	125,585	531	-	125,054	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוך ⁽⁴⁾
98	40	35,175	226	439	34,510	אנשים פרטיים - אחר
776	76	358,416	2,377	2,675	353,364	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	9,561	566	119	8,876	בינוי ונדל"ן
-	-	18,161	76	663	17,422	מסחרי אחר
-	-	27,722	642	782	26,298	סך-הכל מסחרי
12	-	637	14	-	623	אנשים פרטיים
12	-	28,359	656	782	26,921	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
788	76	386,775	3,033	3,457	380,285	סך-הכל ציבור

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-65 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 71 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 44 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל יתרת הלוואות לדיוך שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-55 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 58 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 57 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2021					
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
48	5	39,239	188	126	38,925
בינוי ונדל"ן - בינוי					
13	1	27,271	123	214	26,934
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	-	20,511	6	144	20,361
שירותים פיננסיים					
70	36	89,390	1,796	2,300	85,294
מסחרי - אחר					
132	42	176,411	2,113	2,784	171,514
סך-הכל מסחרי					
626	608	109,428	-	608	108,820
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾					
118	43	33,874	654	76	33,144
אנשים פרטיים - אחר					
876	693	319,713	2,767	3,468	313,478
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	146	-	-	146
בנקים בישראל					
-	-	827	-	-	827
ממשלת ישראל					
876	693	320,686	2,767	3,468	314,451
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	6,347	477	386	5,484
בינוי ונדל"ן					
3	-	13,719	245	1,415	12,059
מסחרי אחר					
3	-	20,066	722	1,801	17,543
סך-הכל מסחרי					
9	29	568	2	29	537
אנשים פרטיים					
12	29	20,634	724	1,830	18,080
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	16,015	-	-	16,015
בנקים בחו"ל					
-	-	1,194	-	-	1,194
ממשלות חו"ל					
12	29	37,843	724	1,830	35,289
סך-הכל פעילות בחו"ל					
888	722	340,347	3,491	5,298	331,558
סך-הכל ציבור					
-	-	16,161	-	-	16,161
סך-הכל בנקים					
-	-	2,021	-	-	2,021
סך-הכל ממשלות					
888	722	358,529	3,491	5,298	349,740
סך-הכל					

- * לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.2](#). להלן.
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-65 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 71 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 44 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.
- (5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-55 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 58 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 57 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2021					
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
20	5	42,343	214	152	41,977
בינוי ונדל"ן - בינוי					
2	5	27,581	115	80	27,386
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
5	-	23,541	6	140	23,395
שירותים פיננסיים					
45	30	93,805	1,719	2,005	90,081
מסחרי - אחר					
72	40	187,270	2,054	2,377	182,839
סך-הכל מסחרי					
602	569	114,612	-	569	114,043
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוך ⁽⁵⁾					
84	44	34,754	646	71	34,037
אנשים פרטיים - אחר					
758	653	336,636	2,700	3,017	330,919
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	167	-	-	167
בנקים בישראל					
-	-	787	-	-	787
ממשלת ישראל					
758	653	337,590	2,700	3,017	331,873
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	7,982	702	109	7,171
בינוי ונדל"ן					
-	-	12,542	214	1,327	11,001
מסחרי אחר					
-	-	20,524	916	1,436	18,172
סך-הכל מסחרי					
8	26	569	1	26	542
אנשים פרטיים					
8	26	21,093	917	1,462	18,714
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	13,444	-	-	13,444
בנקים בחו"ל					
-	-	1,187	-	-	1,187
ממשלות חו"ל					
8	26	35,724	917	1,462	33,345
סך-הכל פעילות בחו"ל					
766	679	357,729	3,617	4,479	349,633
סך-הכל ציבור					
-	-	13,611	-	-	13,611
סך-הכל בנקים					
-	-	1,974	-	-	1,974
סך-הכל ממשלות					
766	679	373,314	3,617	4,479	365,218
סך-הכל					

- * לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוך שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוך שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.2](#). להלן.
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-65 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 71 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 44 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.
- (5) כולל יתרת הלוואות לדיוך שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-55 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 58 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 57 מיליוני ש"ח).

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לציבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה.

יתורים ניתנים במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את ההלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו.

במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב יתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי.

ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'.

הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

30 בספטמבר 2022								
סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						סך-הכל
		קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
73,534	19,315	2,878	1,966	2,807	4,636	15,942	25,990	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
71,511	18,996	2,762	1,818	2,670	4,442	15,354	25,469	אשראי בדירוג ביצוע
1,621	214	29	137	108	175	532	426	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
128	15	20	8	8	6	10	61	אשראי בעייתי צובר
274	90	67	3	21	13	46	34	אשראי שאינו צובר
124,122	27,122	9,649	3,541	6,087	10,848	23,271	43,604	מסחרי - אחר - סך-הכל
117,193	25,769	9,059	3,253	5,761	9,187	22,224	41,940	אשראי בדירוג ביצוע
3,475	790	122	180	236	493	602	1,052	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
2,108	413	234	89	65	509	332	466	אשראי בעייתי צובר
1,346	150	234	19	25	659	113	146	אשראי שאינו צובר
125,585	-	35,769	9,187	12,976	17,756	28,232	21,665	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
77,041	-	23,696	6,202	7,874	10,290	16,501	12,478	LTV עד 60%*
45,460	-	10,274	2,865	4,919	7,187	11,276	8,939	LTV מעל 60% ועד 75%**
3,084	-	1,799	120	183	279	455	248	LTV מעל 75%**
124,153	-	34,922	9,051	12,845	17,642	28,108	21,585	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
320	-	230	22	17	16	19	16	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
581	-	267	64	67	62	68	53	בפיגור 30-89 יום
531	-	350	50	47	36	37	11	בפיגור של 90 יום או יותר
531	-	350	50	47	36	37	11	אשראי שאינו צובר
35,175	2,571	955	1,493	2,076	3,405	8,549	16,126	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
32,031	2,141	627	1,194	1,759	3,037	7,758	15,515	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,976	395	310	281	299	348	748	595	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
114	24	9	11	12	13	32	13	בפיגור 30-89 יום
54	11	9	7	6	7	11	3	בפיגור של 90 יום או יותר
226	2	46	36	38	34	47	23	אשראי שאינו צובר
358,416	49,008	49,251	16,187	23,946	36,645	75,994	107,385	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
28,359	4,157	1,673	1,761	1,427	2,356	5,347	11,638	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
26,921	4,157	1,156	1,624	1,122	2,196	5,305	11,361	אשראי לא בעייתי
782	-	370	4	60	50	42	256	אשראי בעייתי צובר
656	-	147	133	245	110	-	21	אשראי שאינו צובר
386,775	53,165	50,924	17,948	25,373	39,001	81,341	119,023	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 30 בספטמבר 2022 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים*

30 בספטמבר 2022						
יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
1	1,292	212	67	49	145	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	643	62	52	3	10	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	172	21	-	9	21	שירותים פיננסיים
11	4,171	1,325	144	358	1,181	מסחרי - אחר
13	6,278	1,620	263	419	1,357	סך-הכל מסחרי
23	595	531	-	44	531	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
6	964	226	-	95	226	אנשים פרטיים - אחר
42	7,837	2,377	263	558	2,114	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
1	948	656	154	128	502	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
43	8,785	3,033	417	686	2,616	סך-הכל**
** מזה:						
-	-	1,836	246	467	1,590	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	-	259	171	13	88	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
-	-	938	-	206	938	נמדד על בסיס קבוצתי

* ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 - חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 218 מיליוני ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתשעה החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הינה 3,268 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)
3. מידע נוסף על חובות לא צוברים* (המשך)

30 בספטמבר 2021					
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פגומים פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
פעילות לזוים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2	1,355	188	107	38	81
					בינוי ונדל"ן - בינוי
-	901	123	66	10	57
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	272	6	1	1	5
					שירותים פיננסיים
17	4,665	1,796	272	958	1,524
					מסחרי - אחר
19	7,193	2,113	446	1,007	1,667
					סך-הכל מסחרי
34	1,515	654	1	87	653
					אנשים פרטיים - אחר
53	8,708	2,767	447	1,094	2,320
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לזוים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
3	516	477	217	133	260
					בינוי ונדל"ן
5	484	245	179	45	66
					מסחרי אחר
8	1,000	722	396	178	326
					סך-הכל מסחרי
-	4	2	-	-	2
					אנשים פרטיים
8	1,004	724	396	178	328
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
61	9,712	3,491	843	1,272	2,648
					סך-הכל ציבור**
** מזה:					
-	-	2,985	569	1,175	2,416
					נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	-	2,216	343	932	1,873
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 - חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 225 מיליוני ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 הינה 3,739 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים* (המשך)

31 בדצמבר 2021						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
3	1,380	214	94	30	120	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	914	115	72	6	43	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	270	6	1	1	5	שירותים פיננסיים
27	4,597	1,719	302	872	1,417	מסחרי - אחר
31	7,161	2,054	469	909	1,585	סך-הכל מסחרי
45	1,454	646	2	87	644	אנשים פרטיים - אחר
76	8,615	2,700	471	996	2,229	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
10	719	702	244	174	458	בינוי ונדל"ן
-	443	214	180	34	34	מסחרי אחר
10	1,162	916	424	208	492	סך-הכל מסחרי
-	3	1	-	-	1	אנשים פרטיים
10	1,165	917	424	208	493	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
86	9,780	3,617	895	1,204	2,722	סך-הכל ציבור**
** מזה:						
-	-	3,177	618	1,132	2,559	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	-	2,152	386	930	1,766	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 - חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 317 מיליוני שח בשנת 2021.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות פגומים בשנת 2021 הינה 3,681 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

30 בספטמבר 2022					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
41	17	1	-	23	בינוי ונדל"ן - בינוי
24	3	-	-	21	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7	2	-	-	5	שירותים פיננסיים
960	143	3	-	814	מסחרי - אחר
1,032	165	4	-	863	סך-הכל מסחרי
3	-	-	-	3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
588	364	6	1	217	אנשים פרטיים - אחר
1,623	529	10	1	1,083	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
318	66	-	4	248	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,941	595	10	5	1,331	סך-הכל ציבור
30 בספטמבר 2021					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽³⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
50	23	-	-	27	בינוי ונדל"ן - בינוי
7	4	-	-	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6	3	-	-	3	שירותים פיננסיים
1,283	183	-	-	1,100	מסחרי - אחר
1,346	213	-	-	1,133	סך-הכל מסחרי
626	435	-	-	191	אנשים פרטיים - אחר
1,972	648	-	-	1,324	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
244	44	-	-	200	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
2,216	692	-	-	1,524	סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 30 בספטמבר 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,933 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

31 בדצמבר 2021					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
47	22	-	-	25	בינוי ונדל"ן - בינוי
17	3	-	-	14	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	3	-	-	2	שירותים פיננסיים
1,187	179	-	-	1,008	מסחרי - אחר
1,256	207	-	-	1,049	סך-הכל מסחרי
623	430	-	-	193	אנשים פרטיים - אחר
1,879	637	-	-	1,242	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
273	83	-	-	190	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
2,152	720	-	-	1,432	סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.
(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו

בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
14	15	102	3	3	28	בינוי ונדל"ן - בינוי
9	9	13	-	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7	7	8	3	3	6	שירותים פיננסיים
64	78	600	22	23	208	מסחרי - אחר
94	109	723	28	29	244	סך-הכל מסחרי
4	8	42	-	4	10	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
168	174	3,954	51	54	1,270	אנשים פרטיים - אחר
266	291	4,719	79	87	1,524	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
2	2	7	2	2	4	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
268	293	4,726	81	89	1,528	סך-הכל ציבור

ארגונים מחדש שבוצעו

בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
20	25	104	7	11	28	בינוי ונדל"ן - בינוי
3	3	17	1	1	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	2	8	-	-	2	שירותים פיננסיים
71	105	500	19	25	122	מסחרי - אחר
96	135	629	27	37	155	סך-הכל מסחרי
135	136	2,981	39	39	896	אנשים פרטיים - אחר
231	271	3,610	66	76	1,051	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
25	25	11	-	-	3	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
256	296	3,621	66	76	1,054	סך-הכל ציבור

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*			
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
4	82	-	22
1	9	1	3
-	4	-	-
19	400	5	130
24	495	6	155
30	2,350	10	858
54	2,845	16	1,013
פעילות לווים בחו"ל			
-	3	-	1
54	2,848	16	1,014

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*			
בתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
6	110	2	45
-	15	-	4
-	3	-	-
44	444	12	163
50	572	14	212
31	2,315	11	878
81	2,887	25	1,090
פעילות לווים בחו"ל			
-	8	-	2
81	2,895	25	1,092

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

5. מידע נוסף לגבי אשראי לא צובר ויתרות בפיגור

ליום 30 בספטמבר 2022							
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור של או בפיגור של עד 90 יום
בלתי מבוקר							
מסחרי	2,262	89	6	76	277	217	1,541
הלוואות לדיור	545	35	17	25	104	127	-
אנשים פרטיים - אחר	226	-	-	-	2	6	212
סך-הכל	3,033	124	23	101	383	350	1,753

6. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

30 בספטמבר 2022				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית בולט ובלון	
בלתי מבוקר				
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	3,836	49,051	1,173	77,508
שיעבוד ראשון: שיעור המימון מעל 60%	3,018	30,703	415	47,587
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	1,304	685	21	1,072
סך-הכל	8,158	80,439	1,609	126,167

30 בספטמבר 2021				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית בולט ובלון	
בלתי מבוקר				
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	3,383	43,538	1,331	68,403
שיעבוד ראשון: שיעור המימון מעל 60%	2,953	26,585	406	40,548
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	547	619	21	989
סך-הכל	6,883	70,742	1,758	109,940

31 בדצמבר 2021				
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית בולט ובלון	
מבוקר				
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	5,110	45,382	1,236	71,413
שיעבוד ראשון: שיעור המימון מעל 60%	4,740	27,830	396	42,707
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	783	651	23	1,007
סך-הכל	10,633	73,863	1,655	115,127

* יחיס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדירור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.3](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
2021	2021	2022	2021	2021	2022	2021	2022
יתרת הפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים**			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
9	9	5	1,996	2,131	1,641	(א) אשראי תעודות	
36	34	48	6,758	6,377	8,044	(ב) ערבויות להבטחת אשראי	
131	80	48	(1)*32,974	(1)*29,211	(1)41,153	(ג) ערבויות לרוכשי דירות***	
170	164	258	*29,801	*28,542	32,370	(ד) ערבויות והתחייבויות אחרות****	
31	36	22	11,333	12,913	11,958	(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	
116	125	55	(1)41,534	(1)*43,931	(1)38,438	(ו) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	
210	186	398	64,021	*55,267	55,728	(ז) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן*****	
94	85	4	33,720	33,066	31,535	(ח) התחייבויות להוצאת ערבויות	

* סווג מחדש.

** יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

*** החל מיום 31 בדצמבר 2020, כולל גם ערבויות מסוימות שניתנו במסגרת ליווי פיננסי לפרויקטים מסוג פינוי בינוי, תמ"א 38 (סוג 2) או עסקות קומבינציה, אשר בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים ניתן ליישם מקדמי המרה מופחתים בגין.

**** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 87 מיליוני ש"ח (ליום 30.09.2021: 85 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 75 מיליוני ש"ח).

***** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדירור.

(1) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 30 בספטמבר 2022						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
8,044	8	387	531	1,322	5,796	ערבויות להבטחת אשראי
41,153	36,604	-	-	208	4,341	ערבויות לרוכשי דירות
32,370	7,257	4,083	1,723	4,902	14,405	ערבויות והתחייבויות אחרות
31,535	-	69	2,375	14,476	14,615	התחייבויות להוצאת ערבויות
113,102	43,869	4,539	4,629	20,908	39,157	סך-הכל
ליום 30 בספטמבר 2021						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
6,377	16	605	174	1,044	4,538	ערבויות להבטחת אשראי
*29,211	*25,206	-	-	108	3,897	ערבויות לרוכשי דירות
*28,542	*3,685	4,223	1,572	6,542	12,520	ערבויות והתחייבויות אחרות
33,066	-	63	7,749	16,807	8,447	התחייבויות להוצאת ערבויות
97,196	28,907	4,891	9,495	24,501	29,402	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2021						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה עד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
6,758	11	564	215	1,092	4,876	ערבויות להבטחת אשראי
*32,974	*28,267	-	-	11	4,696	ערבויות לרוכשי דירות
*29,801	*4,723	4,151	1,170	6,636	13,121	ערבויות והתחייבויות אחרות
33,720	-	67	7,282	17,339	9,032	התחייבויות להוצאת ערבויות
103,253	33,001	4,782	8,667	25,078	31,725	סך-הכל

* סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 בספטמבר 2022							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
145,423	57	172	392	13,493	27	131,282	מזמנים ופיקדונות בבנקים
90,078	4,005	981	2,417	35,821	1,985	44,869	ניירות-ערך
1,028	-	-	-	-	-	1,028	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
381,582	4,354	2,498	4,580	31,740	56,794	281,616	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,910	-	-	1,224	456	192	38	אשראי לממשלות
1,188	1,114	-	-	-	-	74	השקעות בחברות כלולות
3,439	3,439	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
28,481	1,590	306	327	16,445	1,367	8,446	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,207	1,188	13	11	96	10	3,889	נכסים אחרים
658,336	15,747	3,970	8,951	98,051	60,375	471,242	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
527,699	4,745	3,846	10,723	110,442	13,306	384,637	פיקדונות הציבור
9,779	-	35	124	2,420	-	7,200	פיקדונות מבנקים
486	-	-	2	91	2	391	פיקדונות הממשלה
9,081	-	-	-	9,081	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,263	-	-	-	3,187	19,505	3,571	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
26,026	1,599	297	264	12,463	2,056	9,347	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,933	593	240	66	791	3,595	8,648	התחייבויות אחרות
613,267	6,937	4,418	11,179	138,475	38,464	413,794	סך-כל ההתחייבויות
45,069	8,810	(448)	(2,228)	(40,424)	21,911	57,448	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	335	311	1,690	35,231	(2,562)	(35,005)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(34)	263	1,888	-	(2,117)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(48)	64	434	-	(450)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
45,069	9,145	(219)	(211)	(2,871)	19,349	19,876	סך-הכל כללי
-	-	(79)	118	(247)	-	208	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(126)	(732)	2,676	-	(1,818)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
175,765	-	129	95	15,852	-	159,689	מזומנים ופיקדונות בבנקים
70,383	3,643	337	2,440	28,099	2,627	33,237	ניירות-ערך
1,219	-	-	-	-	-	1,219	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
335,297	2,056	2,491	4,949	25,477	52,679	247,645	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,017	-	-	1,211	597	193	16	אשראי לממשלות
781	715	-	-	-	-	66	השקעות בחברות כלולות
3,425	3,425	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
10,084	849	187	98	2,927	676	5,347	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,353	1,235	36	13	115	8	3,946	נכסים אחרים
604,324	11,923	3,180	8,806	73,067	56,183	451,165	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
505,483	2,118	3,705	10,911	108,969	13,165	366,615	פיקדונות הציבור
10,448	-	24	273	2,359	-	7,792	פיקדונות מבנקים
543	-	-	-	235	2	306	פיקדונות הממשלה
922	-	8	-	914	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
18,761	-	-	-	-	18,605	156	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,851	806	201	147	2,673	1,415	5,609	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,581	481	191	49	517	4,896	8,447	התחייבויות אחרות
561,589	3,405	4,129	11,380	115,667	38,083	388,925	סך-כל ההתחייבויות
42,735	8,518	(949)	(2,574)	(42,600)	18,100	62,240	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	770	2,496	42,428	(2,084)	(43,610)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(90)	247	(902)	-	745	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	67	(181)	(173)	-	287	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
42,735	8,518	(202)	(12)	(1,247)	16,016	19,662	סך-הכל כללי
-	-	(6)	(6)	(69)	-	81	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(1)	(14)	(224)	-	239	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 בדצמבר 2021					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
189,283	1	127	260	13,397	-	175,498					מזמנים ופיקדונות בבנקים
71,105	3,650	456	2,336	31,921	2,121	30,621					ניירות-ערך
1,253	-	-	-	-	-	1,253					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
352,623	2,336	2,540	4,044	26,216	54,315	263,172					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,969	-	-	1,170	563	196	40					אשראי לממשלות
853	785	-	-	-	-	68					השקעות בחברות כלולות
3,555	3,555	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
12,984	1,447	168	119	3,045	844	7,361					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,156	1,227	14	5	119	11	3,780					נכסים אחרים
638,781	13,001	3,305	7,934	75,261	57,487	481,793					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
525,072	2,404	3,786	11,589	110,062	12,338	384,893					פיקדונות הציבור
11,601	-	22	197	3,778	-	7,604					פיקדונות מבנקים
752	-	-	-	318	2	432					פיקדונות הממשלה
3,426	-	7	-	3,419	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,582	-	-	-	3,118	19,845	2,619					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,350	1,410	183	141	2,666	1,794	8,156					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,251	390	288	45	544	5,298	8,686					התחייבויות אחרות
596,034	4,204	4,286	11,972	123,905	39,277	412,390					סך-כל ההתחייבויות
42,747	8,797	(981)	(4,038)	(48,644)	18,210	69,403					עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	801	4,033	49,520	(592)	(53,762)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(190)	(159)	(1,919)	-	2,268					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(15)	74	(365)	-	306					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
42,747	8,797	(385)	(90)	(1,408)	17,618	18,215					סך-הכל כללי
-	-	(9)	82	(1,568)	-	1,495					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	128	(359)	(3,307)	-	3,538					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח.י. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח.

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הווננו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-375 מיליון ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי הוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי הוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי הוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 30 בספטמבר 2022				
סך-הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
נכסים פיננסיים				
145,379	141,482	-	3,897	145,423
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
89,512	2,758	17,666	69,088	90,078
ניירות-ערך*				
1,028	1,028	-	-	1,028
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
372,514	361,702	-	10,812	381,582
אשראי לציבור, נטו***				
1,936	1,936	-	-	1,910
אשראי לממשלות				
28,481	10,636	15,976	1,869	28,481
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
540	487	-	53	540
נכסים פיננסיים אחרים				
639,390	520,029	33,642	85,719	649,042
סך-כל הנכסים הפיננסיים**				
התחייבויות פיננסיות				
526,476	509,572	1,605	15,299	527,699
פיקדונות הציבור***				
9,489	9,489	-	-	9,779
פיקדונות מבנקים				
487	487	-	-	486
פיקדונות הממשלה				
9,062	9,062	-	-	9,081
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
26,182	11,491	1,659	13,032	26,263
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים				
26,026	6,664	17,595	1,767	26,026
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
6,561	6,508	-	53	6,561
התחייבויות פיננסיות אחרות				
604,283	553,273	20,859	30,151	605,895
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**				
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים				
204	204	-	-	-
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,251 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 124,108 מיליון ש"ח ובסך של 47,901 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל בסעיף פיקדונות הציבור סך של (51) מיליון ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021				
סך-הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
נכסים פיננסיים				
175,800	172,742	-	3,058	175,765
70,389	2,587	13,899	53,903	70,383
1,219	1,219	-	-	1,219
338,009	332,972	-	5,037	335,297
2,095	2,095	-	-	2,017
10,084	1,971	7,335	778	10,084
662	624	-	38	662
598,258	514,210	21,234	62,814	595,427
התחייבויות פיננסיות				
507,412	497,429	-	9,983	505,483
10,376	10,376	-	-	10,448
553	553	-	-	543
922	922	-	-	922
19,857	775	1,587	17,495	18,761
10,851	3,687	6,384	780	10,851
6,572	6,534	-	38	6,572
556,543	520,276	7,971	28,296	553,580
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים				
170	170	-	-	-

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,101 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 86,085 מיליון ש"ח ובסך של 27,446 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-ו](#).
- *** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של 41 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2021			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
189,299	186,264	-	3,035	189,283	מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,112	2,536	14,044	54,532	71,105	ניירות-ערך*
1,253	1,253	-	-	1,253	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
355,298	349,563	-	5,735	352,623	אשראי לציבור, נטו***
2,051	2,051	-	-	1,969	אשראי לממשלות
12,984	2,224	9,330	1,430	12,984	נכסים בגין מכשירים נגזרים
446	419	-	27	446	נכסים פיננסיים אחרים
632,443	544,310	23,374	64,759	629,663	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
התחייבויות פיננסיות					
526,995	516,951	-	10,044	525,072	פיקדונות הציבור***
11,534	11,534	-	-	11,601	פיקדונות מבנקים
761	761	-	-	752	פיקדונות הממשלה
3,427	3,427	-	-	3,426	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,622	8,829	1,589	16,204	25,582	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,350	6,799	6,115	1,436	14,350	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,960	6,933	-	27	6,960	התחייבויות פיננסיות אחרות
590,649	555,234	7,704	27,711	587,743	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
133	133	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,058 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 90,413 מיליון ש"ח ובסך של 31,394 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של 40 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2022			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
41,503	-	6,375	35,128
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
20,731	-	1,348	19,383
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
5,570	181	5,389	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
2,882	-	2,868	14
אגרות-חוב של אחרים זרים			
70,686	181	15,980	54,525
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,754	-	65	1,689
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
6,421	-	16	6,405
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
237	-	-	237
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
382	-	382	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
1,223	-	1,223	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
8,263	-	1,621	6,642
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,079	121	958	-
חוזי שקל-מדד			
10,580	750	9,830	-
חוזי ריבית אחרים			
11,649	6,378	4,949	322
חוזי מטבע-חוץ			
5,166	3,383	236	1,547
חוזי מניות			
7	4	3	-
חוזי סחורות ואחרים			
66	6	60	-
נכסים בגין נגזרים משובצים			
28,547	10,642	16,036	1,869
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
10,908	-	-	10,908
אשראי בגין השאלת ניירות-ערך			
53	-	-	53
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
120,211	10,823	33,702	75,686
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
999	446	553	-
חוזי שקל-מדד			
10,478	654	9,824	-
חוזי ריבית אחרים			
9,379	5,293	3,871	215
חוזי מטבע-חוץ			
5,163	265	3,346	1,552
חוזי מניות			
7	6	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
15	5	10	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
26,041	6,669	17,605	1,767
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
9,029	-	-	9,029
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
53	-	-	53
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
7,875	-	1,605	6,270
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
42,998	6,669	19,210	17,119
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
38,250	-	7,212	31,038
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
17,390	-	887	16,503
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2,815	167	2,648	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
2,613	-	2,599	14
אגרות-חוב של אחרים זרים			
61,068	167	13,346	47,555
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,542	-	65	1,477
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
4,319	-	-	4,319
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
358	-	-	358
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
263	-	263	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
225	-	225	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
5,165	-	488	4,677
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
493	82	411	-
חוזי שקל-מדד			
3,755	241	3,514	-
חוזי ריבית אחרים			
4,241	1,048	3,164	29
חוזי מטבע-חוץ			
1,590	598	243	749
חוזי מניות			
5	3	2	-
חוזי סחורות ואחרים			
10,084	1,972	7,334	778
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
5,130	-	-	5,130
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
38	-	-	38
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
83,027	2,139	21,233	59,655
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
489	183	306	-
חוזי שקל-מדד			
4,339	202	4,137	-
חוזי ריבית אחרים			
4,484	3,071	1,383	30
חוזי מטבע-חוץ			
1,534	227	557	750
חוזי מניות			
5	4	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
41	23	18	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
10,892	3,710	6,402	780
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
5,130	-	-	5,130
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
38	-	-	38
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
4,852	-	-	4,852
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
20,912	3,710	6,402	10,800
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
34,358	-	6,890	27,468
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
18,282	-	882	17,400
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2,809	160	2,649	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
2,559	-	2,545	14
אגרות-חוב של אחרים זרים			
58,008	160	12,966	44,882
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,592	-	68	1,524
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
4,774	-	8	4,766
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
3,163	-	-	3,163
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
280	-	280	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
722	-	722	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
8,939	-	1,010	7,929
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
594	93	501	-
חוזי שקל-מדד			
3,481	201	3,280	-
חוזי ריבית אחרים			
6,282	1,656	4,583	43
חוזי מטבע-חוץ			
2,624	272	965	1,387
חוזי מניות			
3	2	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
12,984	2,224	9,330	1,430
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
5,828	-	-	5,828
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
27	-	-	27
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
87,378	2,384	23,374	61,620
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
598	230	368	-
חוזי שקל-מדד			
3,968	205	3,763	-
חוזי ריבית אחרים			
7,267	5,425	1,800	42
חוזי מטבע-חוץ			
2,514	936	184	1,394
חוזי מניות			
3	3	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
40	21	19	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
14,390	6,820	6,134	1,436
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
5,318	-	-	5,318
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
27	-	-	27
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
4,726	-	-	4,726
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
24,461	6,820	6,134	11,507
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2022					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	
					בלתי מבוקר
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
	8 ⁽¹⁾	259	259	-	אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
	110 ⁽²⁾	171	171	-	השקעות במניות
	118	430	430	-	סך-הכל
ליום 30 בספטמבר 2021					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	
					בלתי מבוקר
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
	(2) ⁽¹⁾	506	506	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
	183 ⁽²⁾	459	459	-	השקעות במניות
	181	965	965	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2021					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	
					מבוקר
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
	(18) ⁽¹⁾	440	440	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
	146 ⁽²⁾	338	338	-	השקעות במניות
	128	778	778	-	סך-הכל

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022								
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2022	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2022
נכסים								
אגרות-חוב זמינים למכירה								
179	2	-	-	-	-	-	181	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(255)	(66)	-	-	(4)	-	-	(325)	(68) ⁽³⁾
105	33	-	(24)	(18)	-	-	96	692 ⁽¹⁾
2,088	(1,427)	-	424	-	-	-	1,085	(744) ⁽³⁾
1,866	1,402	-	-	(150)	-	-	3,118	617 ⁽³⁾
(2)	2	-	(2)	-	-	-	(2)	-
5	(9)	-	-	5	-	-	1	6 ⁽³⁾
3,986	(63)	-	398	(167)	-	-	4,154	503

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021								
שווי הוגן ליום 30 ביוני 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2021*
נכסים								
אגרות-חוב זמינים למכירה								
169	(2)	-	-	-	-	-	167	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(18)	(63)	-	-	(20)	-	-	(101)	(27) ⁽³⁾
68	(17)	-	2	(14)	-	-	39	(8) ⁽¹⁾
(1,218)	(982)	-	61	116	-	-	(2,023)	(453) ⁽³⁾
(544)	850	-	(3)	68	-	-	371	26 ⁽³⁾
19	(20)	-	-	-	-	-	(1)	-
(23)	(15)	-	(2)	17	-	-	(23)	(8) ⁽³⁾
(1,547)	(249)	-	58	167	-	-	(1,571)	(470)

* הוצג מחדש.

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2022
נכסים								
אגרות-חוב זמינים למכירה								
160	22	(1)	-	-	-	-	181	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(137)	(191)	-	-	3	-	-	(325)	(187) ⁽³⁾
(4)	141	-	(20)	(21)	-	-	96	881 ⁽¹⁾⁽³⁾
(3,769)	2,333	-	716	1,805	-	-	1,085	1,216 ⁽³⁾
(664)	3,216	-	-	566	-	-	3,118	475 ⁽³⁾
(1)	(1)	-	1	(1)	-	-	(2)	-
(21)	6	-	-	16	-	-	1	6 ⁽³⁾
(4,436)	5,526	(1)	697	2,368	-	-	4,154	2,391
סך-הכל								

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2021	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר *2021
נכסים								
אגרות-חוב זמינים למכירה								
165	1	1	-	-	-	-	167	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
169	(227)	-	-	(43)	-	-	(101)	(169) ⁽³⁾
118	(35)	-	2	(46)	-	-	39	(21) ⁽³⁾
(2,202)	(991)	-	(13)	1,183	-	-	(2,023)	(458) ⁽³⁾
(752)	354	-	-	769	-	-	371	(8) ⁽³⁾
-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-
(18)	(22)	-	(2)	19	-	-	(23)	(14) ⁽³⁾
(2,520)	(921)	1	(13)	1,882	-	-	(1,571)	(670) ⁽³⁾
סך-הכל								

* הוצג מחדש.

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינו מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021
נכסים								
אגרות-חוב זמינים למכירה								
165	(5)	-	-	-	-	-	160	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
169	(251)	-	-	(55)	-	-	(137)	⁽³⁾ (169)
118	(72)	-	(10)	(40)	-	-	(4)	⁽³⁾⁽¹⁾ (48)
(2,202)	(2,934)	-	(9)	1,376	-	-	(3,769)	⁽⁵⁾ (1,101)
(752)	(675)	-	-	763	-	-	(664)	⁽³⁾ 10
-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-
(18)	(8)	-	-	5	-	-	(21)	-
(2,520)	(3,946)	-	(19)	2,049	-	-	(4,436)	(1,308)

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 30 בספטמבר 2022			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	181	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(325)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.56%-5.12% (0.96%)
חוזי ריבית אחרים	96	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.16%-4.07% (1.10%)
חוזי מטבע-חוץ	1,085	מודל תמחור אופציות	0.16%-15.03% (0.79%)
חוזי מניות	3,111	מודל תמחור נגזרי מניות	0.56%-3.16% (0.64%)
חוזי מניות	4	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	-
חוזי ריבית אחרים	2	מודל תמחור אופציות	109.00%-134.00% (129.00%)
חוזי סחורות ואחרים	(2)	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.56%-1.49% (1.02%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	1	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	171	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	259	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2021			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	167	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(101)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.04%-3.72% (0.54%)
חוזי ריבית אחרים	39	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.04%-14.77% (1.62%)
חוזי מטבע-חוץ	(2,025)	מודל תמחור אופציות	0.04%-14.17% (0.49%)
חוזי מניות	348	מודל תמחור נגזרי מניות	0.04%-13.94% (0.79%)
חוזי מניות	23	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	2	מודל תמחור אופציות	-
חוזי סחורות ואחרים	(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.04%-0.61% (0.43%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	(23)	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	459	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	506	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
(1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2022

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	160	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(137)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.04%-1.84% (0.68%)
חוזי ריבית אחרים	(4)	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.04%-14.23% (1.12%)
חוזי מטבע-חוץ	(3,769)	מודל תמחור אופציות	0.04%-14.29% (0.37%)
חוזי מניות	(687)	מודל תמחור נגזרי מניות	0.04%-1.79% (0.20%)
חוזי מניות	21	מודל תמחור אופציות	-
חוזי ריבית אחרים	2	מודל תמחור אופציות	37.00%-62.00% (48.00%)
חוזי סחורות ואחרים	(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.09%-0.09% (0.09%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	(21)	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	338	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	440	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

בתקופת הדוח פורסמו עדכונים רגולטוריים, בתחומי פעילות שונים, אשר עשויות להיות להם השפעות שונות על פעילות הקבוצה. להלן פירוט עדכונים רגולטוריים מהותיים ורלוונטיים לפעילות הבנק. נכון לתקופת הדוח. לפרטים נוספים והרחבה בנושאים שונים, בהם לא חל שינוי בתקופת הדוח, ראה [ביאור 35 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021](#).

משבר הקורונה והמערכת הבנקאית

לאור ההתאמות שנדרשו בפעילות המערכת הבנקאית עקב משבר הקורונה, פרסם בנק ישראל במהלך שנת 2020 במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין ייעודית מספר 250, ריכוז של כלל ההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה, שכלל שורה של הקלות רגולטוריות להתמודדות עם משבר הקורונה.

לאור התייבבות המצב במשק, פרסם בנק ישראל ביום 28 בדצמבר 2021 עדכון להוראה 250, במסגרתו בוטלו מרבית ההקלות או עוגנו בהוראות הרלוונטיות, וחלקן הוארכו עד לסוף יוני 2022.

לנוכח השפעת משבר הקורונה על נכסי הבנקים, והמשך מגמת השחיקה ביחס המינוף של המערכת הבנקאית, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 15 במאי 2022 עדכון (מספר 20) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250, במסגרתה האריך בנק ישראל את תוקף ההקלה שנקבעה בהוראה, בה נקבעה הפחתה של חצי נקודת אחוז ביחס המינוף, עד ליום 31 בדצמבר 2023. לאחר מועד זה נדרשת המערכת הבנקאית לשוב בתוך שני רבעונים ליחסי המינוף שנדרשו טרם ההקלה שניתנה.

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו יוזמות רגולטוריות רבות שעיקרן, הגברת התחרות ועידוד החדשנות במערכת הבנקאית בישראל, חלקן יושמו, וחלקן עדיין נמצאות בשלבי גיבוש ויישום שונים, ובכלל זה:

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרומ).

בעקבות דיון בוועדת הכלכלה מיום 27 בדצמבר 2021, בנושא צמצום מסגרות האשראי, הוסכם על-ידי משרד האוצר ויו"ר ועדת הכלכלה בתיאום עם בנק ישראל, על הפחתת הצמצום במסגרות כרטיסי האשראי שנקבע בחוק שטרומ. בהתאם לזאת, ביום 30 בינואר 2022 אושר צו שר האוצר המתקן את סעיף 9 (ג) בחוק "הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות" במסגרתו הוארכו ההקלות שניתנו בשנה נוספת עד ליום 31 ינואר 2023, כך שהצמצום במסגרות יהיה 45% מסך המסגרות שהועמדו לציבור בשנת 2015, במקום 50% והרף התחתון לקיצוץ מסגרת קיימת יהיה 7,500 ש"ח במקום 5,000 ש"ח. בשנת 2023 ישתנה שיעור הצמצום ל-49% כאשר מסגרת מתחת ל-8,500 ש"ח לא תילקח בחשבון בחישוב צמצום המסגרות. תיקון הסעיף יאפשר לבנק לצמצם את הפגיעה בלקוחותיו כתוצאה מצמצום המסגרות.

בנקאות פתוחה - OPEN API

ביום 4 בנובמבר 2021 אישרה הכנסת חקיקה העוסקת בקידום הבנקאות הפתוחה - חוק שירותי מידע פיננסי, התשפ"א 2021. החוק נותן דגש, בין היתר, לנושאים: מערכת ההסכמות בין הלקוח (וכלל שותפיו לחשבון), נותן שירותי המידע וצרכן המידע, איסור גביית עמלה בגין השירות, אפשרות ביטול השירות, סדרי אבטחת מידע וכו', ונכנסה לתוקף ביום 14 ביוני 2022.

בחוק נקבע כי סלי המידע יעלו לאוויר במועדים הבאים: שלב ג' - הכולל גישה למידע נוסף של הלקוח (אשראי, פיקדונות, חסכונות) ביום 31 באוקטובר 2022. שלב ד' - הכולל מידע על תיק ניירות-ערך של הלקוח - צפוי להסתיים עד ליום 14 ביוני 2023. הרחבת המידע לתאגידים תתבצע בשתי פעימות: בחודש ינואר 2023 מידע על תאגידים עם מחזור עד 5 מיליון ש"ח ומורשה חתימה יחיד (עסק קטן); בדצמבר 2023 יתר התאגידים.

ביום 23 לפברואר 2022 פרסם בנק ישראל, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368, במסגרתו בוצעו התאמות שונות לנוסח שנקבע בחוק, הוסרו הוראות שיצרו כפילות ביחס אליו, וכן הותאמו לוחות הזמנים לשלבי היישום כפי שנקבעו בו.

הרחבת חוק נתוני אשראי למגזר העסקי

ביום 20 ביולי 2022 הודיע נגיד בנק ישראל כי יעשה שימוש בסמכות שנתנה לו וירחיב את חוק נתוני אשראי לגבי תאגידים וזאת על מנת לשפר את הנגישות לאשראי לעסקים קטנים ובינוניים ולהגביר את התחרות בתחום זה. עם גיבוש הכללים הנדרשים לשם הרחבת המאגר הקיים לנתוני אשראי של תאגידים הנגיד יקיים התייעצות עם שר המשפטים ויביאם לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת כקבוע בחוק, במקביל לקידום תיקוני חקיקה שייכתן ויידרשו לשם התאמת הוראות החוק.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

יוזמות רגולטוריות בתחום התשלומים

תזכיר חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, התשפ"ב-2022.

תזכיר החוק פורסם ביום 10 בינואר 2022 ומטרתו להסדיר את העיסוק בשירותי התשלום הניתנים על-ידי גופים חוץ בנקאיים ומערכת היחסים בינם לבין הבנקים, על מנת לאפשר לגופים אלה להשתלב כשחקן משמעותי בשוק התשלומים. בהתאם לתזכיר חוק זה, השירותים אשר עיסוק בהם יחייב רישיון ופיקוח מאת הרשות לניירות-ערך, כוללים, בין היתר; הנפקת אמצעי תשלום; מתן הוראת תשלום; פעילות סליקה; העברת כספים למוטב ללא ניהול חשבון, ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים וכד'.

לנוכח ההתפתחויות בתחום התשלומים והפעילות של ארנקים דיגיטליים, פרסם בנק ישראל ביום 16 ליוני 2021 קול קורא לקבלת מידע בנושא תשלומים באמצעות הטלפון הנייד. לצורך כך, ובהמשך לוועדה שהוקמה לגיבוש מדיניות בנק ישראל בנושא, התבקש מידע מגופים ישראלים ובין-לאומיים בעלי ניסיון וידע מתאימים על תחום התשלומים באמצעות הטלפון הנייד או מכשירים חכמים אחרים, בדגש על תחום השימוש במידע שנובע אגב תשלומים כאלה, וכן בנוגע לאפשרות של ביצוע העברות של תשלומים בין יישומונים (אפליקציות) שונים בטכנולוגיית Peer to Peer (להלן תשלומי P2P), בפרט הסוגיות הבאות: השימוש במידע שנובע מפעילות התשלומים בנייד; יתרונות וחסרונות ביצירת ממשק לביצוע תשלומי P2P בין יישומונים שונים; התייחסות להיבטי תחרות, תנאי שוק הוגנים, יעילות וחדשנות, דינמיקת שוק והגנת הצרכן.

בהמשך לזאת, פרסם בנק ישראל ביום 11 בינואר 2022 את מסקנות הוועדה, ובכלל זה, (1) בנק ישראל מחזיק בתפיסה העקרונית לעניין המידע אשר נוצר ונאסף בגופים הפיננסיים השונים אודות לקוח, לפיה המידע שייך ללקוח, כך שיש בידי הלקוח את הזכות להחליט אילו גורמים יחשפו למידע האמור ואילו שימושים יעשו בו. בהתאם לגישה זו, בנק ישראל סובר כי (2) גופים פיננסיים רשאים להשתמש במידע שקיבלו בהסכמה של לקוחותיהם לשימושים שהסכימו הלקוחות, בכפוף לכל דין. עוד הודגש כי התאמת חוק הגנת הפרטיות בישראל לדין האירופאי, צפוי בין היתר, לתת מענה גם לסוגיות שימוש במידע בכל הנוגע למידע שנאסף אגב מתן שירות, באופן חוצה סקטורים במשק הישראלי.

ביום 9 באוגוסט 2022, הכריז נגיד בנק ישראל על מערכת "פרוטוקול אשראית אי.אם.וי" המופעלת על-ידי העמותה לניהול פרוטוקול מסופי אי.איו בישראל (ע"ר) כעל מערכת מבוקרת לפי חוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008. ההכרזה תאפשר לפקח על המערכת כדי לוודא את יציבותה, יעילותה ופעילותה התקינה.

טיטת תזכיר חוק שירותי תשלום (תיקון מספר 2 ייזום תשלומים), התשפ"ג-2022 - טיטת תזכיר החוק פורסמה ביום 12 אוקטובר 2022 ומטרתה להסדיר שני שירותי תשלום נוספים - שירותי ייזום בסיסיים הכוללים ייזום הוראת תשלום, וייזום הרשאה לחיוב וכן שירותי ייזום מתוך הרשאה. תזכיר זה מתרכז בהגנות הצרכניות הכרוכות בשירותים אלו.

הגנת הפרטיות

ביום 5 בינואר 2022 עברה הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"ב-2022 קריאה ראשונה בכנסת. התיקון הצפוי להתאים את הרגולציה הקיימת בישראל בתחום להתפתחויות הטכנולוגיות והחברתיות, ולחקיקה האירופאית (GDPR), לצמצם את חובת הרישום על מאגרי מידע, ולהרחיב את סמכויות האכיפה המנהלית של הרשות להגנת הפרטיות.

ביום 22 ביוני 2022 אישרה מליאת הכנסת בקריאה טרומית את הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון - מחיקה ממאגרי מידע) התשפ"ב-2022, אשר מטרתה לעגן בחקיקה את זכותו של אדם לדרוש מחיקת מידע אודותיו ממאגר. המשך הליך חקיקה זה יתבצע במסגרת הליך החקיקה של תיקון 14 לחוק הגנת הפרטיות, כאמור לעיל.

ביום 31 ביולי 2022 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות גילוי דעת בו מבקשת הרשות להבהיר את פרשנותה לעניין "חובת יידוע במסגרת איסוף ושימוש במידע אישי" הקבועה בסעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות. סעיף 11 לחוק קובע כי פניה לאדם לקבלת מידע לשם החזקתו או שימוש בו במאגר מידע, תלויה בהודעה בה יצוין: למי יימסר המידע ומטרות המסירה; המטרה אשר לשמה מבוקש המידע; והאם חלה על אדם חובה חוקית למסור את המידע או שמסירת המידע תלויה ברצונו ובהסכמתו. לעניין זה הבהירה הרשות כי חובת היידוע חלה בכל מקרה של פניה לאדם במסגרת נאסף מידע אישי אודותיו, הן כאשר המידע נמסר מכוח הסמכה שבדין, והן כאשר המידע נמסר מרצונו החופשי, ומחייבת את הפונה לציין אם חלה חובה חוקית למסור לו את המידע.

ביום 4 בספטמבר 2022 פרסמה רשות התחרות טיטת גילוי דעת בנושא קבלת מידע ברשות התחרות ועיון בו על-ידי גורמים שאינם מוסרי המידע. מטרות הטיטה הינן: לשקף מדיניות אחידה ופומבית, המגדירה את הגבולות באשר לדרכי התנהלות רשות התחרות אל מול מוסרי המידע ובאשר לחובות המוטלות על מוסרי מידע במענה לדרשות נתונים.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

הוראת בנק ישראל בנושאים נוספים שפורסמו/נכנסו לתוקף בתקופת הדוח

- **הוראת ניהול בנקאי תקין 329B - "מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור"** - ביום 6 באוקטובר 2022 פרסם בנק ישראל נוסח סופי להוראה המסדירה את המסגרת הרגולטורית לעסקות מכירה וסינדיקציה של הלוואות לדיור. בהוראה נקבעו מגבלות על המכירה: תיקי הלוואות לדיור יבחרו באופן אקראי ובתנאי שאיכות הלוואה הנמכרת לא תהווה קריטריון להכללתה או להוצאתה מתוך התיק שיימכר. הבנק יחוייב לשמור לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה; תיק הלוואות יכלול הלוואות הקיימות 12 חודשים לפחות, טרם המכירה. סכום הלוואות לדיור שיימכר לא יעלה על 10% מיתרת תיק הלוואות לדיור.
- **עדכון הוראת הדיווח 823 -** ביום 2 באוקטובר 2022 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת דיווח 823 - "דוח חודשי על אשראי לציבור ופיקדונות לציבור לפי בסיסי הצמדה ומגזרי פעילות" וזאת בהמשך למכתבו של המפקח על הבנקים מיום 7 בספטמבר 2022 בנושא "הוגנות צרכנית בסביבה פיננסית משתנה". בעדכון הוראת הדיווח בוצעו התאמות אשר יאפשרו הרחבה משמעותית של פרסום שיעורי הריבית המשולמים בפועל על-ידי כל אחד מהבנקים בעד פיקדונות שיקליים והנגבים בפועל במתן אשראי, זאת כדי לאפשר ללקוחות להשוות בקלות, בין התנאים המוצעים בבנקים השונים ולבחור את המוצר המתאים להם ביותר. עדכון הוראה זה צפוי להיכנס לתוקף החל מיום 31 בדצמבר 2022.
- **צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי פעולה על-ידי פקיד, פעולה בערוץ ישיר, מסלול מורחב ומסלול מורחב פלוס), התשפ"ב-2022,** עודכן ביום 1 בספטמבר 2022. הצו מרחיב את הפיקוח על עמלות העו"ש עבור השירותים הבאים: שירות "פעולה על-ידי פקיד", שירות "פעולה בערוץ ישיר", שירותים המורכבים מהשירותים "פעולה באמצעות פקיד" ו"פעולה בערוץ ישיר". ביום 6 בנובמבר 2022, פרסם בנק ישראל שני עדכונים נוספים: טיוטת עדכון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) וכן טיוטה חדשה לצו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירותי מסלול בסיסי, מסלול מורחב, מסלול מורחב פלוס, פעולה בערוץ ישיר ופעולה על-ידי פקיד). העדכונים באים להקל על הלקוחות ולעדכן את שיטת החיוב בעמלות עו"ש כך שהבנק יחשב עבור הלקוח מהי שיטת התשלום הזולה ביותר עבורו מדי חודש.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 427 בנושא "שירותי תשלום מתקדמים"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 19 ליוני 2022 הוראה חדשה, הקובעת חובות גילוי החלות על תאגידים בנקאיים לעניין פעולות תשלום המתבצעות באפליקציות תשלום, כך שיוצגו ללקוח פרטי המידע הבאים: שמה של אפליקציית התשלום בה בוצעה פעולת התשלום, שם הגורם המשלם או המוטב מולו ביצע הלקוח את פעולת התשלום, תאריך ביצוע הפעולה וסכומה, מטרת ביצוע פעולת התשלום, ככל שפירט אותה הלקוח אגב הפעולה, תוצג בחשבונות העו"ש של הלקוחות. מועד התחילה של ההוראה הינו ביום 1 בינואר 2023.
- **עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 362 בנושא "מחשוב ענן"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 13 ביוני 2022 נוסח סופי לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 362 בנושא "מחשוב ענן", ולהוראת הדיווח לפיקוח מס' 881 בנושא "דיווח על מחשוב ענן". במסגרת העדכון, בוטל האיסור שחל עד כה, והותר למערכת הבנקאית לעשות שימוש במחשוב ענן במערכת ליבה, בכפוף לדרישות ממשל תאגידי מחמירות, והידוק הליכי ניהול סיכונים. כמו-כן, נקבע, כי השימוש בשירותי מחשוב ענן הינו מקרה פרטי של מיקור חוץ, ועל כן יחולו על בנק העושה שימוש בשירותי מחשוב ענן, גם דרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 359A לעניין מיקור חוץ. מועד תחילה של הוראה זו הינו ביום 1 בינואר 2023. לעניין חוזים שנכרתו לפני מועד פרסום הוראה זו - במועד החידוש הקרוב של החוזה ולא יאוחר מ-4 שנים ממועד התחילה, יתאים הבנק את החוזים להוראה זו ככל שהדבר נדרש. לעניין חוזים שנכרתו לאחר מועד פרסום הוראה זו ועד למועד התחילה - לא יאוחר משנה ממועד התחילה, יתאים הבנק את החוזים להוראה זו ככל שהדבר נדרש.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות-ערך"** - ביום 13 ביוני 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראה במסגרתו, בין היתר: הוחרגו סוגי לקוחות העונים על הגדרות "עושה שוק" ו"זירת סוחר" כמו-כן, לקוחות המקבלים מהבנק שירות משמורת ניירות-ערך, שיעור התשואה יחושב ללא שיובאו בחשבון הוצאות מסים כמפורט בהנחיות הכלולות בדיווח התקופתי ללקוח בנספח להוראה, חישוב התשואה ביחס ללקוח המקבל שירותי ייעוץ השקעות יכלול גם פיקדונות מובנים, גם עבור לקוח שחדל לקבל שירותי ייעוץ השקעות אולם בחשבון מתנהל עדיין פיקדון מובנה. מועד התחילה של ההוראה הינו עד ליום 1 בינואר 2023.
- **עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא "מדידה והלימות הון"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 25 במאי 2022 עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא מדידה והלימות הון, במסגרתו התווספה לרשימת החובות המשוקלים בסיכון מוגבר, שמשקל הסיכון שלהם הינו 150% ומעלה, גם הלוואות למימון קרקעות, ששיעור המימון שלהן עולה על 80%. העדכון נכנס לתוקף ביום 30 ביוני 2022, אך ניתן לפרוס את השפעתו על הלימות ההון בשיעורים רבעוניים עד 30 יוני 2023.
- **עדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין 411 בנושא "ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 9 במאי 2022 נוסח סופי לעדכון סעיף 87א בהוראת ניהול בנקאי תקין 411 הסעיף מעגן את העקרונות והדרישות מהמערכת הבנקאית בניהול סיכון איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור הכרוך במתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים, על רקע פוטנציאל הסיכון הגבוה הטמון בפעילות זו. בין הדרישות המפורטות בהוראה, נכללו הדרישות: לקבוע מדיניות ונהלים למתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבע וירטואלי; לבצע הערכת סיכונים תקופתית; לדווח בתדירות חצי שנתית להנהלה ולדירקטוריון.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

ביום 24 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל 411 הכולל, בין היתר, הוספת נספח ב'2 העוסק בהסדרת היבטי איסור הלבנת הון בשירותי תשלום מתקדמים, דוגמת אפליקציית תשלומים. הערכת הסיכונים, כפי שנערכה על-ידי הפיקוח על הבנקים במסגרת גיבוש האסדרה, העלתה כי סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור, הכרוכים בפעילות בשירותי תשלום אינם גבוהים, נכון למועד זה, וזאת בהינתן מגבלות מהודקות, ובכלל זה הגבלת היקפי הפעילות ומסגרות האשראי. בהתאם לעדכון הנוהל, בנק רשאי לקבוע דרכי זיהוי ואימות חלופיים ביחס לחלק מדרישות צו איסור הלבנת הון, התשס"א-2001 (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור). מועד התחילה לעניין נספח ב'2 - הינו שנה מיום פרסום העדכון לנוהל, קרי ביום 24 באוקטובר 2022, ויחול הן ביחס ללקוחות חדשים והן ביחס ללקוחות קיימים. בנק הערוך לכך רשאי לפעול בהתאם לעדכון לנוהל, מוקדם ממועד התחילה האמור, ובלבד שהעביר הודעה על כך בכתב לפיקוח על הבנקים. ביום 19 בספטמבר 2022, התפרסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 אשר דוחה את מועד הכניסה לתוקף עד ליום 15 בינואר 2023.

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים להלוואות לדיור" - ביום 31 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא נהלים להלוואות לדיור, לפיו, הבנק נדרש, בין היתר:

- להציג שלושה מסלולים שהרכבם נקבע על-ידי הפיקוח במטרה להגביר את יכולת ההשוואה הנעשית על-ידי הלקוח.
- למתן אישור עקרוני ללקוח תוך 5 ימי עסקים מיום בו הוגשה הבקשה לקבלת הלוואה.
- להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים של הלוואות לדיור בטווחי זמן שונים.
- להציג ללקוחותיו בחשבונם באתר האינטרנט של הבנק מידע בהתאם למידע המפורט, בפורמט קבוע, ובתדירות דו שנתית.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 31 באוגוסט 2022.

בהמשך לזאת, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 7 ביולי 2022 עדכון נוסף במסגרתו בין היתר, נדרשים הבנקים להציג במחשבון המקוון את סכום ההחזר החודשי הראשון, את סכום ההחזר החודשי הגבוה ביותר הצפוי על-פי התחזית ואת סך הסכום הצפוי החזוי שישולם עד לסוף תקופת ההלוואה. כמו-כן, התווספה הדרישה להציג את "הריבית הכוללת החזויה" בתמהילים השונים.

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח" - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 14 ביוני 2022 עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 449, במסגרתו בוצעו התאמות להוראה נוכח העדכון שבוצע בהוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים להלוואות לדיור".

חקיקה חדשה

חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 34), התשפ"ב-2022 - ביום 22 ביוני 2022 פורסם ברשומות חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 34), התשפ"ב-2022, המגביל את גובה העמלה שבנק רשאי לגבות בגין פתיחת תיק הלוואה לדיור, עד לסכום של 360 ש"ח. החוק נכנס לתוקפו ביום 22 באוגוסט 2022.

ביום 21 ביולי 2022, פירסם המפקח על הבנקים מכתב המבהיר מספר סוגיות בעניין יישום החוק: החוק חל על כל סוגי הלקוחות של הבנקים ובכללם - יחידים, עסקים קטנים ועסקים גדולים. בהתאם, גם ההוראה שנקבעה חלה ביחס לכל סוגי הלקוחות, ככל ונוגע ב"עמלה בעד טיפול בבקשה להלוואה לדיור"; הגבלת המחיר שנקבעה בתיקון החוק לגבי הלוואות לדיור, כהגדרתן בסעיף 9ב לחוק, חלה בעקיפין על כל סוגי ההלוואות לדיור, כהגדרתן בכללי העמלות.

חוק המידע הפילי ו תקנת השבים, התשע"ט-2019 - פורסם בחודש ינואר 2019 ונכנס לתוקף ביום 12 ביולי 2022. החוק מחליף את חוק המרשם הפילי ותקנות השבים, התשמ"א 1981 ותכליתו, להגדיר מחדש את נקודת האיזון הראויה בין הצורך לקיים מאגר מידע פילי ולשקול מידע כאמור לבין תקנת השבים. סעיף 38 לחוק קובע את האיסור הנורמטיבי לשקול מידע פילי על-ידי מי שאינו זכאי לקבלו וכן איסור שקילת מידע נוסף הנוגע למידע הפילי, שנודע בדרכים אחרות כגון מפסקי דין ומהתקשורת.

תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה התשפ"ב-2022 - ביום 1 במרץ 2022 פורסם תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשפ"ב-2022, תזכיר חוק זה מבקש לערוך מספר תיקונים בחוק פסיקת ריבית והצמדה המבוססים על המלצות הוועדה הבין משרדית לבחינת הריביות לפי חוק פסיקת ריבית אשר מונתה בשנת 2018. העדכונים כוללים, בין היתר: שתי חלופות לחישוב ריבית הבסיס בלבד (שקלית וצמודה), ושינוי מנגנון ריבית הפיגורים והפחתתו. תזכיר החוק עבר קריאה ראשונה במליאה בחודש יוני 2022.

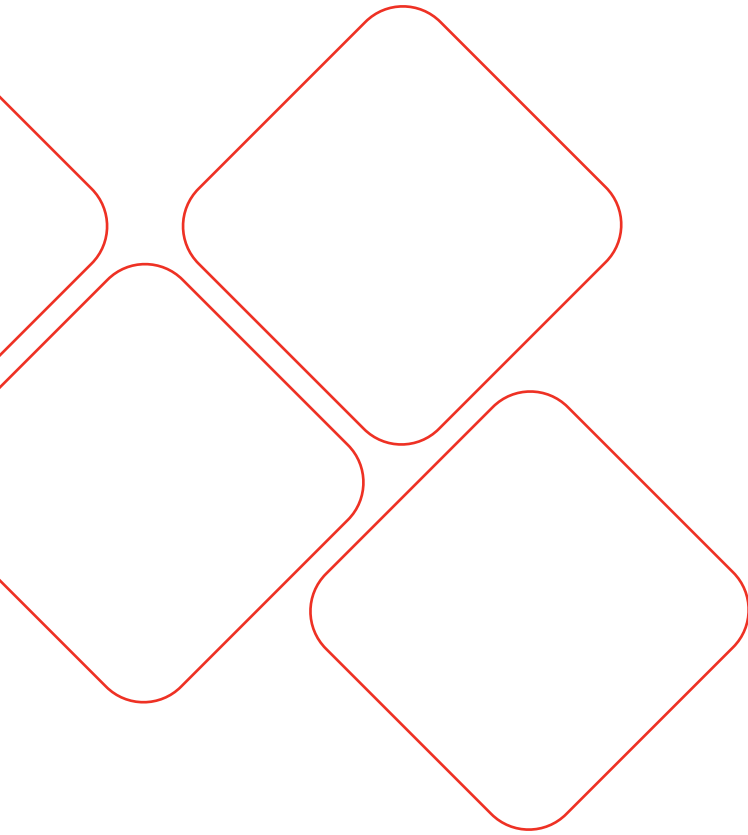
יוזמות רגולטוריות אלו בעלות השפעה על עסקי הבנק בעתיד. הבנק בוחר את המשמעויות העסקיות והתפעוליות הן בטווח המיידי לצרכי יישום, וכן את השפעות ארוכות הטווח הנובעות מהן. השפעות אלו אינן ניתנות בכל המקרים לכימות בראשית התהוותן ותלויות, בין היתר בדפוסי התנהגות צרכניים, שינויים רגולטוריים נוספים משיקים והתנהגות של שחקנים נוספים בשוק.

Q3
2022

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

תוכן העניינים

222	7. נספחים	207	5. ממשל תאגידי
222	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים	207	5.1. הביקורת הפנימית
225	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	207	5.2. עניינים אחרים
		208	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם
		208	6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
		220	6.2. דירוג הבנק
		221	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

רשימת הטבלאות

210	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
212	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
213	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
214	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
215	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
217	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
218	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
220	טבלה 6-8: דירוג
222	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
223	טבלה 7-2: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
224	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
224	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
225	טבלה 7-5: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. ממשל תאגידי

5.1. הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2021.

בהמשך לאמור בדוח השנתי לשנת 2021 בנוגע לחילופים בתפקיד המבקר הפנימי הראשי של הבנק ואישור הדירקטוריון למינויו של עורך-דין ד"ר אמיר בכר, למבקר הפנימי הראשי, ביום 31 במרץ 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 11א ו-14ה(ג) (1) לפקודת הבנקאות, 1941, הוא אינו מתנגד למינויו של ד"ר אמיר בכר לתפקיד. המינוי נכנס לתוקף ביום 1 ביוני 2022.

5.2. עניינים אחרים

בחודשים מרץ ואפריל 2022 אימץ דירקטוריון הבנק לפי הוראות תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני) (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 אמות מידה לעניין גמול השתתפות בישיבות הדירקטוריון וועדותיו לפיהן תסווג השתתפות של דירקטור תוך שימוש באמצעי תקשורת בשל הגבלות הנובעות מנגיף הקורונה כהשתתפות בישיבה רגילה, ובהמשך סיווג הדירקטוריון את השתתפויות הדירקטורים באמצעי תקשורת ביחס לישיבות החל מחודש מרץ 2020 בהתאם לאמות המידה שנקבעו. בהמשך לכך שילם הבנק בחודש אפריל 2022 השלמת גמול לדירקטורים (לרבות לדירקטורים שניהנו בעבר בתקופה האמורה) בסך כולל של כ-1.9 מיליון ש"ח (בתוספת מע"מ).

בחודש מאי 2022 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לגיון הרכב הדירקטוריון לפיה, במסגרת מכלול השיקולים לגבי הרכב הדירקטוריון וכשירותו הקולקטיבית, הדירקטוריון ישאף לכך שהרכבו יכלול שיעור של 40% או יותר מאוכלוסיות המיוצגות בחסר בתפקידים עסקיים בכירים (כגון: נשים, מיעוטים אתניים, חרדים, וכד') ובכל מקרה יפעל, כפוף להוראות הדין החלות על תאגידי בנקאי ללא גרעין שליטה, במטרה לשמור על שיעור גיוון מגדרי של לפחות 30%. בעת גיבוש בקשת צרכים לוועדה למינוי דירקטורים לפני אסיפה כללית שעל סדר יומה מינוי דירקטורים, יבחן הדירקטוריון את שיעור הגיוון הקיים בו ויכול לבקשת הצרכים בקשה מהוועדה למינוי דירקטורים להציע במידת האפשר מועמדים באופן שיאפשר מימוש המדיניות האמורה. מובהר כי גם אם מכל סיבה שהיא שיעור הגיוון המגדרי בדירקטוריון הבנק לא יעמוד ברף הנזכר לעיל, לא יהיה בכך כדי לגרוע בכשירותו או תוקף החלטותיו של הדירקטוריון. בהמשך לאמור בדוח השנתי לשנת 2021 בנוגע לחילופים הצפויים בתפקיד המבקר הפנימי הראשי של הבנק ואישור הדירקטוריון למינויו של ד"ר אמיר בכר, שניהנו כממונה על חטיבת ניהול הסיכונים, למבקר הפנימי הראשי, ביום 31 במרץ 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 11א ו-14ה(ג) (1) לפקודת הבנקאות, 1941, הוא אינו מתנגד למינויו של ד"ר בכר לתפקיד.

ביום 13 באפריל 2022 אישר הדירקטוריון בהמלצת מנכ"ל הבנק שגב' מירב בן שושן כהן, שניהנו בשש השנים האחרונות כמנהלת אגף ניהול נכסים והתחייבויות בחטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית, תצטרף להנהלת הבנק ותמונה למנהלת הסיכונים הראשית וממונה על חטיבת ניהול הסיכונים. גב' בן שושן כהן מחליפה בתפקיד את ד"ר אמיר בכר. ביום 12 במאי 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי אינו מתנגד למינויה של הגב' בן שושן כהן לתפקיד. המינוי האמור, כמו גם מינויו של ד"ר אמיר בכר לתפקיד המבקר הפנימי הראשי ומינויו של מר זאב חיו לממונה על החטיבה לשירותים בנקאיים נכנסו לתוקף ביום 1 ביוני 2022.

מר אסף אזולאי שניהנו כסמנכ"ל השייווק של הבנק סיים את תפקידו ביום 15 במאי 2022 ופרש מהבנק. את מר אזולאי החליף בתפקיד מר יגאל ברקת שהצטרף לבנק.

ביום 26 ביוני 2022 אישר הדירקטוריון בהמלצת מנכ"ל הבנק את השינויים הארגוניים והמינויים המפורטים להלן: היחידות השונות של חטיבת החדשנות ואסטרטגיה פוצלו בין חטיבות הבנק. חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית, שבראשה עומד המשנה למנכ"ל לידן ענתבי, מרכזת את זרוע ההשקעות והפיתוח העסקי האסטרטגי של הבנק ובנוסף לפועלים אקוויטי (זרוע ההשקעות הריאליות של הבנק) קיבלה לאחריותה גם את יחידות הפיתוח העסקי התאגידי וביט. יחידות האסטרטגיה, דאטה ואנליטיקה הועברו מחטיבה החדשנות והאסטרטגיה לאחריות החטיבה הפיננסית בראשה עומד המשנה למנכ"ל רם גב.

חשבות הבנק הופרדה מהחטיבה הפיננסית והחשבוני הראשי, גיא כליף הוכפף ישירות למנכ"ל הבנק. גולן שרמן, שניהנו כממונה על חטיבת החדשנות ואסטרטגיה, יצא בחודש יולי 2022 לתקופת חל"ת.

בנוסף, מר צחי כהן, שניהנו כממונה על החטיבה העסקית, הודיע על כוונתו לפרוש מהבנק לאחר כ-28 שנות עבודה, מהן עשר שנים כחבר הנהלת הבנק והוא סיים את תפקידו ביום 19 ביולי 2022. בהמלצת המנכ"ל אישר הדירקטוריון כי לתפקיד הממונה על החטיבה העסקית ימונה איתמר פורמן, שניהנו בתפקידו האחרון כמנהל האגף העסקי בחטיבה העסקית ובמשך 23 שנות עבודתו בבנק כיהן גם כמנהל סקטור תשתיות, אנרגיה ושוק ההון ובתפקידים נוספים בחטיבה העסקית ובחטיבת שווקים פיננסיים. ביום 14 ביולי 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי אינו מתנגד למינויו של מר פורמן לתפקיד והמינוי נכנס לתוקף ביום 20 ביולי 2022.

ביום 4 בספטמבר 2022 מונתה גב' רבקה הדסה גוגיג כמובילת מנהלת השינוי (CTRO - Chief Transformation Officer) בכפיפות למנכ"ל הבנק. בחודש יוני 2022 אישרו ועדת התגמול (בהתאם לתקנה 1ב1 לתקנות החברות (הקלות בעסקות עם בעלי עניין), תש"ס-2000 ("תקנות ההקלות")) והדירקטוריון חידוש רכישת פוליסת כיסוי ביטוחי לאחריות הדירקטורים ונושאי משרה בקבוצת הבנק וחבויות כספיות שתוטלנה עליהם בשל תפקודם כנושאי משרה וכן כולל גם כיסוי לחברה בגין סכומים בהם שיפתה את נושאי המשרה ובגין תביעות ניירות-ערך. הכיסוי הביטוחי הינו בגבולות אחריות של 183 מיליון דולר וכן כיסוי נוסף לדירקטורים ונושאי המשרה (side A) בגבולות אחריות של 72 מיליון דולר (סך הכל כיסוי של 255 מיליון דולר), וזאת החל מיום 1 ביולי 2022, לתקופה של שנים עשר חודשים. סך הפרמיה בגין הכיסוי הביטוחי כאמור עומדת על כ-7.4 מיליון דולר.

באסיפה הכללית השנתית שמונה ביום 11 באוגוסט 2022 נדונו והתקבלו ההחלטות הבאות: (1) נערך דיון בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון וההנהלה של הבנק לשנת 2021; (2) אושר מינויים מחדש של סומך-חייקין (KPMG), רואי חשבון, וזיו האפט (BDO), רואי חשבון לרואי החשבון המבקרים של הבנק במשותף, עד לתום האסיפה הכללית השנתית הבאה של הבנק; (3) אושרו תנאי כהונה מעודכנים ליו"ר הדירקטוריון, מר ראובן קרופיק. זאת, בין היתר בעקבות עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין 301 ו-301A שפורסם בחודש אפריל 2022 בנוגע לתפקידי יו"ר הדירקטוריון ותנאי כהונה של יושבי ראש הדירקטוריון בבנקים ללא גרעין שליטה; (4) אושר מינויו של דוד אבנר כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות (העומד גם בתנאי הכשירות לדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 של המפקח על הבנקים ("הוראה 301")), לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים; (5) אושר מינויו של נעם הנגבי כדירקטור חיצוני לפי הוראה 301, לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים; (6) אושר מינויים של ד"ר דוד צביליחובסקי (לתקופת כהונה נוספת) ושל אודליה לבנון - כדירקטורים במעמד "אחר", היינו שאינם דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות או לפי הוראה 301, לתקופה של שלוש שנים. כל המועמדים לכהונת דירקטורים הוצעו לאסיפה הכללית על-ידי הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים. במהלך חודש ספטמבר 2022 התקבלו הודעות המפקח על הבנקים כי אינו מתנגד למינויים האמורים לכהונת דירקטורים והמינויים נכנסו לתוקף. בחודש מאי 2022 אישר דירקטוריון הבנק את דוח הסביבה, חברה וממשל (ESG) של הבנק לשנת 2021. הדוח מתפרסם זו השנה ה-15 ברציפות ונכתב על-פי תקן GRI ברמת השקיפות המקיפה (Comprehensive Option) והשנה לראשונה גם על-פי תקן SASB. בהמשך להנפקה הפרטית למשקיעים בינלאומיים מוסדיים מחודש אוקטובר 2021, פרסם הבנק בחודש ספטמבר 2022 את דוח "אגרות-החוב הירוק" בנוגע למימון או מימון מחדש של פרויקטים ירוקים זכאים ("Eligible Green Projects") כפי שהוגדרו במסמכי ההנפקה וכן את האימפקט הסביבתי של פרויקטים אלו. הדוחות האמורים זמינים באתר האינטרנט של הבנק. בהמשך לאמור בביאור 12.ב.25 לדוחות הכספיים השנתיים בדבר התקשרות הבנק בהסכם לרכישת נכס שיוקם בתל-אביב וישמש כמטה המרכזי אליו יועברו וירכזו בו יחידות ההנהלה הראשית של הבנק הממוקמות במספר מבנים כיום, בחודש אוקטובר 2022 מימש הבנק אופציה לרכישת שטח נוסף של כ-6,000 מ"ר (ברמת מעטפת לפני עבודות גמר והתאמה) בתמורה לכ-80 מיליון ש"ח. בהמשך לאמור בסעיף 7.2 לחלק ממשל תאגידי ופרטים נוספים בדוח השנתי בנוגע לרכוש קבוע, הבנק בוחן חלופות להשבת נכסים, המשמשים כיום את יחידות ההנהלה הראשית וצפויים כאמור להתפנות במסגרת המעבר למבנה המטה המרכזי שנרכש (בשטח של מעל 50 אלפי מ"ר). במהלך הרבעון השלישי 2022 אישרה הוועדה המקומית לתכנון ובניה להפקיד תכנית בתנאים לגבי מספר נכסי הנהלה ראשית.

ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגידי בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר החזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-5.62% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5% (לפי היתר המקורי - עד חודש נובמבר 2022, עם אפשרות הארכה של שנתיים נוספות באישור המפקח על הבנקים; ביום 10 ביוני 2021 הודיעה אריסון החזקות, שהמפקח על הבנקים האריך בשנה (עד ליום 20 בנובמבר 2023) את התקופה שבמסגרתה עליה למכור את אמצעי השליטה בבנק העולות על 5% כאמור). לפרטים נוספים אודות היתר החזקה, השינוי שחל בשנת 2018 במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [הדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 סעיף 6.6](#) בפרק ממשל תאגידי.

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

קבוצת הבנק מספקת שירותים בנקאיים ופיננסיים במגוון מגזרי פעילות בישראל ומחוצה לה.

6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות, שיחות טלפון יזומות ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה.

נכון לתאריך הדוח על המצב הכספי, השירותים ללקוחות מוענקים באמצעות מערך של 169 סניפים, בנוסף לשלוחות "פועלים מקרוב", מרכזי ייעוץ, מרכזי פלטינום ללקוחות נבחרים, ושני סניפים ניידיים המעניקים שירות ללקוחות בנקודות שירות ברחבי הארץ.

בנוסף לרשת הסניפים הרחבה, הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו מגוון רחב של שירותים עצמיים ודיגיטליים המאפשרים ללקוח לבצע פעילות בנקאית באופן עצמאי, יעיל וזמין, הכוללים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון" מוקד "פרו"- ללקוחות בעלי אוריינטציה דיגיטלית, "מערכת קולית לקבלת מידע וביצוע פעולות (IVR)", פניות כתובות מהאתר והאפליקציה ופניות ברשתות החברתיות.

כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות.

בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון). יצוין כי כ-85% מהפעולות הבנקאיות הנופצות של לקוחות הבנק מבוצעות בשירותי הדיגיטל והשרות העצמי.

בנוסף למגמה זו, הגביר הבנק את השימוש בשירות תיאום פגישות מראש עם בנקאים, והוסיף ערוצים נוספים לתיאום פגישה, זאת על מנת לצמצם את זמן המתנה בסניף ולאפשר ללקוח מפגש אישי, איכותי ומקצועי.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להעצמת הערך ללקוח וליווי הלקוחות בצמתי החלטה החשובים בחיים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו, הכוללים בין היתר, שירותים לקבוצות לקוחות בעלי מאפיינים משותפים (מועדון היי-טק זון, פועלים YOUNG ומועדון הסטודנטים, ו-Poalim Wonder), שירותים בערוצים הישירים ופיתוח אפליקציות ייעודיות (אפליקציה לפתיחת חשבון 'OPEN', אפליקציית bit, אפליקציית מסחר שוק ההון). לעניין הסכם שנחתם עם אלקטרה מוצרי צריכה (1970) בע"מ (אמ"צ) וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל), ראה [ביאור 10\(א\)5](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות שוק ההון

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים (כולל בתחום המעו"ף), מסחר בניירות-ערך זרים, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון. הפעילויות מתבצעות בחלקן ישירות על-ידי הבנק ובחלקן על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר. הבנק מעניק שירותי ייעוץ פיננסי ב-14 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST, יחידת הפלטנום, בחטיבה העסקית ופועלים PRO. יועצי ההשקעות בבנק הפועלים מעניקים ללקוחותיהם ייעוץ מקצועי וחדשני באמצעות כלים ומערכות מתקדמים תוך הבנת צרכים, השאת ערך וחיזוק הקשר על-ידי מעטפת שירות אישית ומותאמת לכל לקוח.

ייעוץ פנסיוני

הבנק מעניק שירותי ייעוץ פנסיוני ותכנון פרישה באמצעות מערך יועצים הפרוסים ברחבי הארץ. הבנק מחובר למסלוקה הפנסיונית, ומקבל באמצעותה מידע לצורך מתן הייעוץ. לבנק רישיון יועץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון ב-14 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST ומרכז ארצי לתכנון פרישה. הבנק חתום על הסכמי הפצה עם מרבית החברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה, והוא זכאי, כיועץ אובייקטיבי, לגבות עמלת הפצה אחידה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון פועלת לקידום תיקון חקיקה במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לבצע ייעוץ בטלפון ובאמצעים דיגיטליים. בהתאם לזאת, ביום 21 ביולי 2022 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון הארכה נוספת לעמדת אי האכיפה שתעמוד בתוקפה עד תום 3 חודשים מיום התכנסות הכנסת ה-25. על-פי מכתב העמדה הרשות לא תנקוט צעדי אכיפה נגד תאגידים בנקאיים אשר יעניקו ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון, ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני.

טיטוט חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 11), התשפ"ב 2022, שאושרה ברבעון הראשון לשנת 2022 בוועדת השרים, טרם קיבלה את אישור הממשלה וככל הנראה תאושר אחרי הבחירות.

ביום 20 לדצמבר 2021 פרסמה רשות שוק ההון ביטוח וחסכון עדכון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע בשוק החיסכון הפנסיוני. החוזר קובע את מבנה הממשקים האחדים המשמשים את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, המעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת העברת מידע וביצוע פעולות עסקיות שונות המתבצעות ביניהם. העברת מידע במבנה אחיד מאפשרת שכלול של תהליכי זרימת המידע בשוק ומהווה בסיס לפעילותה של מערכת סליקה פנסיונית מרכזית.

כמו-כן, כחלק מייעול תהליכי העבודה בשוק ולאור ההתפתחויות הטכנולוגיות, קובע החוזר קיצור לוחות הזמנים להעברת מידע וביצוע פעולות ומנגיש מידע עדכני לכלל השחקנים בשוק. יישום הוראות החוזר יעשה בהדרגה עד שנת 2025.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים באמצעות סניפי הבנק, ב"פועלים בטלפון", ובאמצעות הערוצים הישירים (מכשירים לשירות עצמי, אתר ואפליקציה) ועמוד הפייסבוק של הבנק, זאת הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברשת, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים.

לקוחות

המגזר כולל לקוחות פרטיים המקבלים שירותים בסניפים, בפועלים בטלפון ובדיגיטל. השירות הניתן מותאם למאפייני הלקוחות השונים.

תחרות

בשנים האחרונות נמשכת העלייה ברמת התחרות. בין היתר בשל, התפתחויות טכנולוגיות ונכונות גוברת מצד לקוחות לקבלת שירותים מרחוק, במקביל להורדת חסמי כניסה למתחרים חדשים וחיזוק מתחרים קטנים ובינוניים. התחרות ממשיכה להתרחב לגופים פיננסיים וחוץ בנקאיים, דוגמת חברות כרטיסי האשראי, חברות הביטוח, פינטקים וגופים קמעונאים נוספים. גם רפורמת הבנקאות הפתוחה, יישום החוק להגברת התחרות במערכת הבנקאות ('חוק שטרומ') וחוק נתוני אשראי תורמים לעלייה בעוצמת התחרות בענף. הבנק ממשיך להתאים את מודל הפעולה לצורך מתן מענה מלא ללקוחותיו בהתאם לשינויים החלים בצרכים ובמאפיינים שלהם, תוך מתן שירותים מלאים במגוון רחב של תחומים ומוצרים והנגשתם במגוון רחב של ערוצי שירות.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

בשנת 2022 נמשכה מגמת העדפה מוגברת של הדיגיטל בקרב הלקוחות והמשך צמיחה של תחום זה. בהתאם לכך ולאור ביקוש הלקוחות, הבנק ממשיך להרחיב את היכולות והצעות הערך הדיגיטליות.

Pre-Market באפליקציית מסחר בשוק ההון - ברבעון זה נוספה באפליקציית שוק ההון האפשרות להעביר הוראת מסחר בשלב המסחר המוקדם (Pre-Market), כך שלקוחות הסוחרים בניירות-ערך הנסחרים בבורסות ארצות-הברית יכולים לסחור גם לפני תחילת יום המסחר בבורסה באפליקציה.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בשנים האחרונות ניכרת התגברות הרגולציה כחלק מהתכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות, שמשפיעה על המגזר. לפרטים נוספים ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
1,475	2,146	490	1,025	סך הכנסות ריבית, נטו
4	6	1	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,479	2,152	491	1,026	סך-הכל רווח מימוני, נטו
1,078	1,208	360	449	עמלות והכנסות אחרות
2,557	3,360	851	1,475	סך ההכנסות
(397)	(7)	(2)	47	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,836	2,844	957	938	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
118	523	(104)	490	רווח (הפסד) לפני מסים
43	182	(40)	171	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
75	341	(64)	319	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
37,887	38,535	37,887	38,535	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
225,512	235,040	225,512	235,040	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

הרווח הנקי המיוחס למגזר לקוחות פרטיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-341 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-75 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזז מקיטון בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-2,152 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,479 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מהשפעת עליית הריביות השקלית והדולרית.

ההכנסות מעמלות והכנסות אחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-1,208 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,078 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מכרטיסי אשראי ומדמי ניהול חשבונות שקוזזו בחלקן על-ידי ירידה בעמלות משוק ההון. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של 7 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 397 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע ברובו מהכנסות גבוהות יותר שנרשמו בתקופה המקבילה עקב קיטון בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-2,844 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,836 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-38.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-235.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-225.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "[סיכון אשראי](#)" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2. מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה [בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל](#)). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה וצמיחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להתמקד בהרחבת הפעילות במגזר העסקים הקטנים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו החל ממימון לפעילות העסקית, חבילת מוצרים ושירותים להתרחבות העסק, וכל זאת בשילוב שירותי דיגיטל מתקדמים, הכוללים מענה לפעילות העסקית השוטפת כמו גם צורכי המימון. כמו-כן, הבנק המשיך בפעילות המרכז לצמיחה פיננסית המעניקה לעסקים קטנים בכל רחבי הארץ ידע וכלים לניהול העסק והצמחתו.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון" והן בנכסים דיגיטליים השונים, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק המקבילים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק בצורה משמעותית את השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשר פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת.

לקוחות

מגזר העסקים הקטנים מספק שירותים ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים קטנים ובינוניים ממגוון רחב של ענפי משק. בנוסף, מטופלים במגזר החשבונות הפרטיים של הלקוחות העסקיים.

תחרות

הפעילות במגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך מתן שירות מלא, מקיף ומקצועי ללקוח וכן לצורך ניהול סיכונים האשראי. בשנים האחרונות ניכרת כניסה גם של מתחרים חוץ בנקאיים כגון חברות כרטיסי אשראי, גופי מימון חוץ בנקאיים וכן קיימים פינטקים העוסקים בתחום. הבנק פועל באופן מתמיד להתאמת המוצרים והשירותים הניתנים ללקוחותיו וכן הנגשתם ללקוחות במגוון ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגמת הגידול בלקוחות הפעילים בדיגיטל וכמות מבצעי הפעולות בנכסים דיגיטליים בקרב לקוחות עסקיים קמעונאים נמשכה גם במחצית הראשונה של שנת 2022.

אפליקציה חדשה לעסקים

ברבעון שני 2022 הורחבה הפריסה של האפליקציה החדשה לעסקים לכלל הלקוחות. האפליקציה מביאה את בשורת הבנקאות הקלה ללקוחות העסקיים, במטרה להקל עליהם ולאפשר להם לבצע פעולות לניהול השוטף של העסק ולהתעדכן בכל מה שקורה בחשבון העסקי בצורה יעילה וקלה. באפליקציה החדשה, כל המידע והפעולות לניהול החשבון העסקי נמצאים במרחק קליק, עיצוב חדש המציג את כל המידע החשוב במקום אחד, לצד מעבר קל ומהיר בין התחומים השונים (העברות כספים, משכורות, הפקדות, חתימה על עסקות ועוד). האפליקציה מהירה ונוחה ושמה את הלקוחות העסקיים במרכז, בהתאם לאופן בו הם רוצים לנהל את החשבון העסקי שלהם.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

למידע בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
959	1,247	323	527	סך הכנסות ריבית, נטו
3	5	1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
962	1,252	324	529	סך-הכל רווח מימוני, נטו
416	474	139	171	עמלות והכנסות אחרות
1,378	1,726	463	700	סך ההכנסות
(108)	74	(40)	20	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
998	997	341	327	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
488	655	162	353	רווח (הפסד) לפני מסים
178	227	56	122	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
310	428	106	231	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
32,003	34,770	32,003	34,770	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
63,198	69,182	63,198	69,182	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר העסקים הקטנים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022, הסתכם ב-428 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-310 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני שקווצה מהכרה בהוצאות מהפסדי אשראי בהשוואה להכנסות בגין הפסדי אשראי בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,252 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-962 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע ברובו מעלייה בהיקף האשראי ופיקדונות הציבור לצד עלייה בשיעורי הריבית השקלית והדולרית.

ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-474 מיליון ש"ח בהשוואה ל-416 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מכרטיסי אשראי, דמי ניהול חשבונות והפרשי המרה.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-74 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-108 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע ברובו מהכרה בהכנסות שנתשמו בתקופה המקבילה כנגד קיטון בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-997 מיליון ש"ח בהשוואה ל-998 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-34.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-33.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-69.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-66.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיור

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ. ניתן להגיש בקשה לאישור עקרוני למתן הלוואה לדיור גם בדיגיטל ובפועלים בטלפון.

מוצרים ושירותים

הפעילות העיקרית של מגזר זה הינה מתן הלוואות לדיור ומיועדת לקהל לקוחות המבקשים הלוואה למימון אחת מהמטרות שלהלן:

- הלוואה המיועדת לרכישה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה או שיפוץ.
 - הלוואה המיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות לדירת מגורים.
 - הלוואה הניתנת במשכון דירת מגורים ושאינה למטרת עסק.
 - הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה, כאמור לעיל.
- פעולת חיתום משכנתאות נערכת ובחנת בהתייחס לארבעה רכיבים מהותיים: יכולת החזר, הבטוחה - הנכס המוצע לשעבוד, שיעור מימון ומרווחים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

שיווק והפצה

השיווק וההפצה נעשים באמצעות נציגויות משכן בסניפי הבנק ובאמצעות "פועלים בטלפון" ו"פועלים באינטרנט". כמו-כן, מתבצעות פעולות שיווק והפצה באמצעי המדיה השונים כגון שלטים באתרי בניה.

לקוחות

הבנק מעניק הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים ועסקיים אשר מנהלים את חשבונם בבנק או בבנקים אחרים.

תחרות

תחום ההלוואות לדיור מאופיין ברמת תחרות גבוהה. מדובר בעסקה כלכלית משמעותית בקרב משקי הבית ולכן לקוחות נוטים לבצע סקר שוק ולהשוות מחירים, בעצמם או על-ידי יועצי משכנתאות חיצוניים. לעניין זה, בנק ישראל פועל במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 451 לקידום רפורמה צרכנית משמעותית, שנועדה להשפיע על כל נטלי המשכנתאות במדינת ישראל, בשלושה היבטים: שקיפות המידע ללקוח; יכולת השוואה בין הצעות; פשטות ויכולת הבנה ויעילות בביצוע תהליך לקיחת המשכנתא, כמפורט להלן.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- הוראת ניהול בנקאי תקין 451 - נהלים למתן הלוואות לדיור** - ביום 31 באוגוסט 2022 נכנסה לתוקף רפורמת השקיפות במשכנתאות של בנק ישראל במסגרת תיקון נרחב להוראה 451. הנושאים העיקריים בעדכון: אישור עקרוני במבנה אחיד, סלי משכנתא אחידים לכל הבנקים, קביעת SLA של 5 ימי עסקים (ובמקרים חריגים 7 ימים) למתן אישור עקרוני, פרסום מחשבון מקוון, התנהלות מקוונת ומידע נוסף מוגש הן לצורך נטילת הלוואת משכנתא והן לצורך בחינת כדאיות מחזור המשכנתא. בהתאם להוראה, החל מיום 30 בספטמבר 2022 מופיע באתר הבנק מחשבון מקוון הכולל את הנתונים הנדרשים לפי ההוראה המתוקנת.
- הוראת ניהול תקין 449 - פישוט הסכמים ללקוח** - ביום 31 באוגוסט 2022 נכנס לתוקף תיקון ההוראה שנועד להתאים את אופן חישוב הנתון של "הריבית הכוללת החזויה" (העלות הממשית של האשראי) המוצגת בטבלת פישוט ההסכמים (המהווה את הדף הראשון לחוזה ההלוואה), לאופן החישוב שנקבע במסגרת התיקון להוראה 451, בשינויים המחויבים.
- חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 34) (הגבלת עמלה בעד הגשת בקשה להלוואה לדיור), התשפ"ב-2022** - ביום 22 ביוני 2022 פורסם ברשומות חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 34), התשפ"ב-2022, המגביל את גובה העמלה שבנק רשאי לגבות בגין פתיחת תיק הלוואה לדיור, עד לסכום של 360 ש"ח. החוק נכנס לתוקפו ביום 22 באוגוסט 2022.
- טיוטת תיקוני הוראת ניהול בנקאי תקין 329 - מגבלות למתן הלוואה לדיור והוראת ניהול בנקאי תקין 203** - סיכון אשראי: ביום 2 באוקטובר 2022 פורסמו טיוטות להוראות 329 ו-203, בהן מפורטים עקרונות למתן הלוואה מסוג "משכנתא הפוכה" (הלוואה משכון דירת מגורים ללווים מעל גיל 60 שמועד פירעונה אינו ידוע מראש ואין בגינה חוזרים חודשיים של קרן ההלוואה) ואת משקל הסיכון שיש ליישם במסגרתה. למידע נוסף בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
845	1,010	299	348	סך הכנסות ריבית, נטו
43	36	19	14	עמלות והכנסות אחרות
888	1,046	318	362	סך ההכנסות
(231)	34	9	(4)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
299	337	106	111	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
820	675	203	255	רווח (הפסד) לפני מסים
298	233	68	86	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
522	442	135	169	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
109,462	125,769	109,462	125,769	אשראי לציבור, נטו, לטוף תקופת הדיווח

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הלוואות לדיור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-442 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-522 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהכרה בהוצאות מהפסדי אשראי בהשוואה להכנסות בגין הפסדי אשראי בתקופה המקבילה אשתקד וכן מעלייה בהוצאות התפעוליות שקוזזו בחלקם על-ידי עלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,010 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-845 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בהכנסות הריבית כתוצאה מגידול בהיקפי האשראי.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-34 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-231 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נבע ברובו מהכרה בהכנסות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד כנגד קיטון בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בחיית תשלומים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-337 מיליון ש"ח בהשוואה ל-299 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-125.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-114.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הגידול נובע בעיקר מעליית ביקושים להלוואות לדיור בתקופת הדוח.

למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [פרק הלוואות לדיור](#) בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים ללקוחות ותיקים ומרכזי עסקים ללקוחות בצמיחה. ללקוחות המגזר מוענקים שירותים תפעוליים על-ידי מרכזי השירות.

ברבעון הראשון של שנת 2022, מתוך החלטה להרחיב את מיקוד הבנק בתחום ההיי-טק, רוכזה פעילות זאת ביחידה חדשה שמטרתה לפתח הצעות ערך ללקוחות ההיי-טק שבמיקוד ובכך גם לבסס את חלקו של הבנק. יחידה זו מספקת שירותים בנקאיים הכוללים מתן אשראי וערבויות, פעילות מטבע-חוץ ועו"ש וכו'.

לקוחות

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כמו-כן מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא.

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
886	1,123	312	424	סך הכנסות ריבית, נטו
10	(16)	3	(7)	הכנסות מימון שאינן מריבית
896	1,107	315	417	סך-הכל רווח מימוני, נטו
324	371	113	119	עמלות והכנסות אחרות
1,220	1,478	428	536	סך ההכנסות
(62)	(77)	6	(11)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
436	439	148	147	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
846	1,116	274	400	רווח (הפסד) לפני מסים
321	402	100	145	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
525	714	174	255	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
49,568	56,470	49,568	56,470	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
46,597	50,554	46,597	50,554	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר המסחרי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-714 מיליון ש"ח בהשוואה ל-525 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו וכן מגידול בהכנסה מעמלות והכנסות אחרות. הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,107 מיליון ש"ח בהשוואה ל-896 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות וכן מעליית הריביות השקלית והדולרית. ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-371 מיליון ש"ח בהשוואה ל-324 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון ומעלייה בעמלות טיפול באשראי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי האשראי בסך של כ-77 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-62 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-439 מיליון ש"ח בהשוואה ל-436 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-56.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-52.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-50.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-49.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות ארבעה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן
- תעשייה, מסחר ומלונאות
- תשתיות אנרגיה ושוק ההון
- מימון פרויקטים ותשתיות

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
1,129	1,423	401	551	סך הכנסות ריבית, נטו
61	47	22	18	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,190	1,470	423	569	סך-הכל רווח מימוני, נטו
434	495	151	171	עמלות והכנסות אחרות
1,624	1,965	574	740	סך ההכנסות
(622)	(617)	(233)	(68)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
536	590	181	196	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,710	1,992	626	612	רווח (הפסד) לפני מסים
647	716	230	220	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,063	1,276	396	392	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
89,915	103,604	89,915	103,604	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
77,134	81,638	77,134	81,638	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-11,837 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2022 ובסך של כ-6,848 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2021.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר העסקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,276 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,063 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזה בחלקה על-ידי עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות. הרווח המימוני, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,470 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,190 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהשפעת גידול בהיקפי האשראי והעלייה בריביות השקלית והדולרית. ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-495 מיליון ש"ח בהשוואה ל-434 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות משוק ההון ובעמלות מעסקי מימון שקוזה בחלקה מירידה בעמלות סינדיקציה. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של 617 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 622 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. התקופה המקבילה אשתקד הושפעה בעיקר משיפור הפרמטרים המאקרו כלכליים בעיקר בעקבות הסרת מגבלות הקורונה. ההכנסה בתקופת הדוח נובעת בעיקר מהכנסה בגין ירידה בהפרשה הפרטנית ופירעון של חובות בעייתיים. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-590 מיליון ש"ח בהשוואה ל-536 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בשל עלייה בהוצאות השכר השוטפות במגזר. האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-103.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-96.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-81.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-85.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

6.1.6 פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות בארצות-הברית, בנק פוזיטיב תורכיה, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. בנוסף הסניף נותן אשראי בדרך של רכישת השתתפויות. תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק משלים את הפסקת הפעילויות בחו"ל וסגירת חברות הבנות, כמפורט להלן.

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק ונציגויות וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה.

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ ומאז נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית שלו נמכרו/הועברו. למועד הנוכחי לא נותרו לקוחות בשלוחה. הבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי.

Hapoalim (Luxembourg) S.A. (הפועלים לוקסמבורג)

בחודש ינואר 2021 הוחזר הרישיון הבנקאי של הפועלים לוקסמבורג לבנק המרכזי האירופאי ובחודש אוקטובר 2021 מונה לחברה מפרק.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק מחזיקה בתורכיה את בנק פוזיטיב שעוסק בתחום הבנקאות העסקית. בהתאם לאסטרטגיית הבנק, פועל הבנק למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיב. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיב. על רקע טענות של בעל מניות המיעוט בפוזיטיב ופתיחת הליכים משפטיים במטרה לבטל החלטות שקיבלה האסיפה הכללית של פוזיטיב, חתם הבנק ביום 31 בינואר 2022 הסכם עם בעל מניות המיעוט לפיו ירכוש הבנק את החזקות בעל מניות המיעוט (30.17%) בתמורה לסך של 5 מיליון דולר, כך שהבנק יחזיק 100% מהון המניות של בנק פוזיטיב והצדדים יותרו הדרגתית על טענות הצד האחד כלפי האחר. בעל מניות המיעוט הגיש בקשה לבית המשפט למשיכת תביעתו (אשר תיבחן במסגרת השימוע שנקבע לכלל התביעות להמשך השנה). בתאריך 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק במלוא ההחזקה בבנק פוזיטיב. להערכת הבנק העסקה תסייע לממש את מהלך היציאה מפעילות בתורכיה ותתרום להמשך ניהולו התקין של בנק פוזיטיב. לפרטים בדבר הנחיות בנק ישראל להגדלת שיעורי השקלול של נכסי הסיכון וניכוי מסגרת קווי האשראי מההון הפיקוחי, ראה [ביאור 9](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

בנוסף קיימים כללים ומגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל.
לפרטים בדבר סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ופרשת FIFA ראה [ביאור 10.g](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
341	476	125	189	סך הכנסות ריבית, נטו
1	(1)	1	14	הכנסות מימון שאינן מריבית
342	475	126	203	סך-הכל רווח מימוני, נטו
24	21	6	6	עמלות והכנסות אחרות
366	496	132	209	סך ההכנסות
13	84	9	33	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
356	320	115	119	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(3)	92	8	57	רווח (הפסד) לפני מסים
59	49	23	22	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:				
(62)	43	(15)	35	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
5	(1)	2	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(57)	42	(13)	35	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
14,405	17,030	14,405	17,030	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
19,981	23,314	19,981	23,314	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הפעילות הבינלאומית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-42 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 57 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-110 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה לרווח נקי של כ-67 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו הנובעת בעיקר מעלייה בשיעור הריבית ומגידול ביתרות האשראי.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-45 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהשוואה להפסד בסך של כ-115 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות בקשר עם צמצום הפעילות ויישום ההסדר בעניין עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

סך האשראי לציבור, נטו של הפעילות הבינלאומית ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-17.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-13.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

• האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-16.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-13.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. מרבית האשראי והגידול באשראי הינם בפעילות ה-Middle-Market.

• האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2022 בבנק פוזיטיב בתורכיה הסתכם בכ-0.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-0.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

סך פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-23.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, מרביתם מקורם בסניף ניו-יורק.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

6.1.7. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכונים השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה), נעשית באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים, ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים גזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נג"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-חוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוץ, ריביות ואגרות-חוב ממשלתיות וגגרי OTC.
- פעילות מסחר מול לקוחות בשני תחומים:
- ביצוע עסקות בניירות-ערך ובנגזרים סחירים באמצעות שני חדרי מסחר: חדר מסחר ניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר ניירות-ערך זרים וכן שרותי משמרת ניירות-ערך.
- ביצוע עסקות OTC במכשירים פיננסיים גזרים בש"ח, מטבע-חוץ, ריביות, מדדים וסחורות באמצעות חדר העסקות. השירות ניתן למגוון לקוחות, בהם גופים מוסדיים, חברות עסקיות, לקוחות פרטיים נבחרים ולקוחות זרים, באמצעות דסקים ייעודיים המעניקים שירות אישי ללקוחות.
- פעילות המגזר מול הלקוחות כוללת גם מתן תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים - בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר עסקות, אשר בגינה הבנק מציע מגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תכום גבוהות יותר וביניהם: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים, אופציות אקזוטיות, ומוצרי ריבית מתוחכמים.

טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2021	2022	2021	2022	
במיליוני ש"ח				
1,671	2,114	615	572	סך הכנסות ריבית, נטו
783	203	184	87	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,454	2,317	799	659	סך-הכל רווח מימוני, נטו
100	118	37	33	עמלות והכנסות אחרות
2,554	2,435	836	692	סך ההכנסות
-	45	(1)	28	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
373	354	129	123	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,181	2,036	708	541	רווח (הפסד) לפני מסים
750	677	265	195	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,431	1,359	443	346	רווח (הפסד) לאחר מסים
39	89	12	16	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:				
1,470	1,448	455	362	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	-	1	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,473	1,448	456	362	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,057	5,404	2,057	5,404	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
73,061	67,971	73,061	67,971	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר הניהול הפיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-1,448 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,473 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני, נטו של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-2,317 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,454 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מרישום הפסדים מהשקעה במניות ומשינוי בפערים בין השווי ההוגן של גזרים, שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, אשר קיזזה חלקית ירידה זו.

העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-118 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכם בכ-5.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. עיקר הגידול נובע מעלייה בהפקדות לתיחום החשיפה ממכשירים נגזרים.

פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2022 הסתכמו בכ-68.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-78.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הקיטון נובע בעיקר מהקטנת יתרות מפקידים גדולים.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבנות פועלים סהר בע"מ ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וצידוד; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינן מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס למגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-91 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 69 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מקיטון בהוצאות התפעוליות.

העמלות וההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ב-183 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-171 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו בכ-45 מיליון ש"ח בהשוואה ל-64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות המשפטיות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחול"ל כלהלן:

טבלה 6-8: דירוג
בנק הפועלים

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג
מעלות	דירוג מנפיק טווח ארוך	ilAAA	יציב	26 ביולי 2022
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200) ⁽¹⁾	ilAAA		26 ביולי 2022
	כתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾	ilAA+		26 ביולי 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו') ⁽³⁾	ilAA		26 ביולי 2022
	שטר הון (סדרה ג') ⁽⁴⁾	ilAA-		26 ביולי 2022
מידרוג	פיקדונות לזמן ארוך	Aaa.il	יציב	9 בנובמבר 2022
	פיקדונות לזמן קצר	P-1.il		9 בנובמבר 2022
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200) ⁽¹⁾	Aaa.il	יציב	9 בנובמבר 2022
	כתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾	Aa1.il	יציב	9 בנובמבר 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו') ⁽³⁾	Aa2.il(hyb)	יציב	9 בנובמבר 2022
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	דירוג מנפיק טווח ארוך ⁽⁵⁾	A	יציב	20 ביולי 2022
	דירוג מנפיק טווח קצר ⁽⁵⁾	A-1		20 ביולי 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁶⁾	BBB		20 ביולי 2022
	דירוג פיקדונות טווח ארוך	A2	יציב	26 ביולי 2022
	דירוג פיקדונות טווח קצר	P-1		26 ביולי 2022
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	דירוג מנפיק טווח ארוך	A	יציב	28 במרץ 2022
	דירוג מנפיק טווח קצר	F1+		28 במרץ 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁶⁾	BBB		28 במרץ 2022

- (1) דירוג זהה ניתן גם לאגרות-חוב שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות (סדרות 32, 34, 35, 36), וכן ניתן כדירוג ראשוני לסדרות אגרות-חוב 101 ו-102 שהבנק שוקל להנפיק.
 (2) הדירוג מתייחס לכתבי התחייבויות נדחים (סדרות יד', טו', טז') שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות.
 (3) דירוג זהה ניתן גם לכתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות (סדרות יח', יט', כ', כא'), וכן ניתן כדירוג ראשוני לסדרת כתבי התחייבויות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים ז' שהבנק שוקל להנפיק.
 (4) סדרה זו נפתחה במלואה בפדיון מוקדם ב-2.11.2022 ועובר לכך נסחרה ברצף מוסדי.
 (5) החל מאוגוסט 2021 חברת S&P מדרגת את סניף פועלים ניו-יורק, שאינו יישות משפטית נפרדת, בדירוג זהה לבנק.
 (6) נסחר ברצף מוסדי.

מדינת ישראל

שם המדרג	דירוג טווח ארוך	טווח קצר	אופק הדירוג
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	AA-	A-1+	יציב
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	A1		חיובי ⁽¹⁾
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	A+	F1+	יציב

(1) בחודש אפריל 2022 חברת Moody's העלתה את אופק הדירוג למדינת ישראל מיציב לחיובי.

6.3 מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

בנק הפועלים לצד פעילותו העסקית מחויב מזה שנים לקידום החברה והקהילה בישראל, ופועל לצמצום פערים ולשוויון הזדמנויות. מתוך תפיסה זו, קרן "פועלים בקהילה" במרכז לבנקאות חברתית, מקדמת מאות מיזמים שמחזקים את התעסוקה, ההשכלה והחוסן הכלכלי ומצמצמים פערים בקרב מאות אלפי אנשים, ילדים ונוער מכל חלקי הארץ. עשייה ענפה זו מתקיימת תוך יצירת שותפויות עם עמותות וארגונים חברתיים ובאה לידי ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובתרומות "שוות כסף".

המעורבות החברתית של פועלים בקהילה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-21 מיליון ש"ח. הבנק החליט להתמקד גם השנה בקידום תעסוקה איכותית להגברת המוביליות החברתית, העצמאות, תחושת המסוגלות ורווחתו של הפרט. זאת באמצעות הכשרה והשמה איכותית של אנשים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית, מתן כלים וליווי, תמיכה ביזמות, עסקים קטנים ובהיי-טק, עידוד השכלה גבוהה והעצמת דור העתיד.

בתחום המוביליות החברתית, ניכר כי חינוך והשכלה גבוהה מהווים מנוף לצמצום פערים חברתיים. לכן בחר הבנק להעניק גם השנה הכשרה למקצועות המאה ה-21 ועידוד מצוינות באמצעות מתן מלגה לסטודנטים. הבנק מקדם בהקשר הזה שלושה מיזמים מובילים:

- קרן המלגות "פועלים להצלחה" - הבנק העניק מימון שכ"ל לכ-100 סטודנטים ברחבי הארץ במטרה לתמוך בצעירים בעלי פוטנציאל מהפריפריה החברתית והגאוגרפית בישראל ולסייע להם להגדיל את טווח האפשרויות שלהם לתעסוקה בעתיד.
- "אמאנינא" הבנק העניק 60 מלגות לסטודנטים מהחברה הערבית שלומדים באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות בארץ, והתקבלו ללימודי תואר ראשון.
- עמותת "סאלח פאלח" - הבנק העניק מלגה ל-50 סטודנטים מקרב העדה הדרוזית.

מתוך חתירה להגדלת האימפקט כתנאי לקבלת המלגה הסטודנטים תורמים לקהילה. במסגרת הפעילות החברתית הם מסייעים לבני נוער במרכזי חינוך לפסגות, מנגישים אוריינות דיגיטלית לגיל השלישי בחברה הערבית ומעניקים חינוך פיננסי לבני נוער בקרב העדה הדרוזית. מעבר למלגה הכספית נהנים הסטודנטים גם מסדנאות וכלים נוספים במימון הבנק שמכינים אותם לעולם התעסוקה העתידי (כגון, כתיבת קו"ח, נטוורקינג, הכנה לראיון עבודה) במסגרת "מחנה אימונים" שהתקיים במועדון הבנק.

בנוסף תמך הבנק במספר תכניות לשילוב צעירים ואקדמאים מאוכלוסיות בתת ייצוג בתעסוקה איכותית, בתחומי ההיי-טק ומשרדים ממשלתיים כגון: קו משווה, ITWORKS וכו'.

כחלק מהתמיכה בעסקים קטנים הבנק מעניק חסות לקהילת העסקים של "קרן שמש". קהילה זו מספקת מעטפת תמיכה של מנטורינג שמסייעת לבעלי עסקים קטנים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית לפרנס עצמם ואחרים. קהילת העסקים הקטנים נפגשה בארוע שיא של חלוקת פרס לזימת השנה ובו נציגי הבנק העניקו את "פרס בנק הפועלים להצלחה עסקית" לעסק קטן שנבחר.

בנוסף, תמך הבנק בשתי תכניות בשיתוף עמותת "יוזמות עתיד", תכנית "משכיר לעצמאי" (לשכירים שמעונינים להיות עצמאים) ובתכנית "מזרח-מערב" (תכנית לנשים ממזרח ומערב ירושלים).

פועלים פסח למען "תרבות ועסקים בישראל" - במטרה להנגיש את תרבות ומורשת ישראל למגוון אוכלוסיות מכל קשת החברה, ולסייע לגופים אלו ולעסקים קטנים הזמין הבנק, בפעם ה-17, את כל תושבי ישראל לטייל בחג הפסח וליהנות, ללא עלות, ממגוון אתרים הפזורים בכל חלקי הארץ. למעלה מ-200 אלף איש ביקרו בעשרות מוזיאונים, אתרי מורשת ועסקים קטנים בדרום שפתחו את שעריהם למבקרים ללא תשלום ביוזמה ובחסות מלאה של הבנק. כמו-כן, יכלו לבחור ב-60 סיורי יום ולילה ברחבי הארץ על-ידי מורי דרך מוסמכים. בנוסף, לראשונה הוקם פרויקט "פופ אפ חברתי" ביער בן שמן בו ביקרו מעל 17 אלף איש.

התנדבות עובדים

פרויקט נוער קיץ - התקיים בחודשי הקיץ. מספר בני הנוער - ילדי העובדים - שהשתתפו בפעילויות עמד השנה על 1,192 ב-248 מקומות ההתנדבות בתחום הרווחה, לקראת חגי תשרי, מתנדבי הבנק חילקו 750 ארגזי מזון לקשישים וניצולי שואה. סך-הכל שעות התנדבות למען הקהילה 47,680 שעות. 'קמפיין 'מתן' - לראשונה מזה 20 שנה הושק הקמפיין במתכונת דיגיטלית. השתתפו בתרומה 1,240 עובדים אשר תרמו בסך-הכל 130 ימי חופשה, ו-338 אלפי ש"ח אותם מכפיל הבנק מקרן פועלים בקהילה, כך שסך-הכל נתרמו בקמפיין מתן 676 אלפי ש"ח למען הקהילה.

צמיחה פיננסית

באמצעות המרכז לצמיחה פיננסית, נכון לרבעון שלישי שנת 2022 כ-410 אלף איש עשו שימוש בתכני המרכז וקיבלו כלים להתנהלות פיננסית נכונה ללא עלות בכ-940 אלף דפי תוכן.

מעל לכ-12,000 איש השתתפו השנה בהרצאות שהבנק קיים במגוון נושאים בוערים כגון: נשים ופנסיה - העלאת גיל פרישה לנשים, קהילת נשים משקיעות, משא ומתן ברכישת נדל"ן בתקופה בה שוק הנדל"ן רותח ועוד.

7. נספחים

7.1 התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2021				2022			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
2,591	3,209	3,071	2,813	3,403	4,304	5,139	הכנסות ריבית
(358)	(701)	(506)	(352)	(687)	(1,117)	(1,503)	הוצאות ריבית
2,233	2,508	2,565	2,461	2,716	3,187	3,636	הכנסות ריבית, נטו
449	201	212	219	148	(19)	115	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
2,682	2,709	2,777	2,680	2,864	3,168	3,751	סך הרווח המימוני המדווח
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:							
הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב							
59	49	57	37	46	(14)	4	
רווח (הפסד) מהשקעות במניות							
293	92	120	94	30	(190)	(59)	
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾							
29	(7)	(21)	(6)	(73)	(77)	(199)	
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים, ואחרים ⁽²⁾							
(37)	35	23	22	(49)	17	(17)	
2,338	2,540	2,598	2,533	2,910	3,432	4,022	סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾

(1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
 (2) השפעת חיסי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
 (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
 מזה בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה של 330 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של 2022, הכנסה של 516 מיליון ש"ח ברבעון השני של 2022, הכנסה של 301 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2022, הכנסה של 44 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של 2021, הכנסה של 159 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של 2021, הכנסה של 190 מיליון ש"ח ברבעון השני של 2021, הכנסה של 12 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2021.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 2-7: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים**

2021				2022			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
89	129	112	223	149	121	45	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(144)	(378)	(300)	(203)	(699)	(129)	(196)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(55)	(249)	(188)	20	(550)	(8)	(151)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
(453)	(398)	(64)	167	(50)	99	196	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
(508)	(647)	(252)	187	(600)	91	45	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:							
(203)	(303)	(253)	189	(586)	76	(22)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(68)	(172)	9	5	32	6	(4)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
(237)	(172)	(8)	(8)	(46)	(16)	69	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	-	1	-	25	2	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
(508)	(647)	(252)	187	(600)	91	45	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור***:							
0.11%	0.16%	0.13%	0.26%	0.16%	0.13%	0.05%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
(0.47%)	(0.34%)	0.06%	0.45%	0.11%	0.24%	0.25%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
(0.66%)	(0.81%)	(0.30%)	0.21%	(0.66%)	0.10%	0.05%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.03%	(0.12%)	(0.21%)	0.06%	(0.06%)	-	(0.03%)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
1.62%	(7.76%)	(13.70%)	4.07%	(4.37%)	0.16%	(1.85%)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור.

*** על בסיס שנתי.

**** ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2021				2022			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
עמלות							
187	192	197	217	211	218	223	דמי ניהול חשבונות
221	194	186	203	210	193	185	פעילות בניירות-ערך
55	70	75	75	69	93	177	כרטיסי אשראי, נטו
62	46	53	59	56	51	61	טיפול באשראי
139	147	161	170	174	161	163	עמלות מעסקי מימון
70	65	70	83	77	82	85	הפרשי המרה
83	88	96	91	92	105	90	עמלות אחרות
817	802	838	898	889	903	984	סך-הכל עמלות
82	22	29	56	95	17	18	הכנסות אחרות
899	824	867	954	984	920	1,002	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של הוצאות התפעוליות והאחרות

2021				2022			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
1,096	1,165	1,153	919	1,161	1,068	1,076	שכר
337	316	332	348	326	369	382	אחזקה ופחת בניינים וציוד
486	499	514	638	471	559	514	אחרות⁽¹⁾
1,919	1,980	1,999	1,905	1,958	1,996	1,972	סך-הכל

(1) ברבעון הרביעי של שנת 2021 נכללה הוצאה בגין הסכם פשרה בנוגע לתביעה ייצוגית בגין חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בסך 50 מיליון ש"ח.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.62%	2,763	305,590	4.57%	3,985	349,025
					בישראל
3.99%	151	15,156	5.50%	245	17,827
					מחוץ לישראל
3.63%	⁽⁴⁾ 2,914	320,746	4.61%	⁽⁴⁾ 4,230	366,852
					סך-הכל
אשראי לממשלות:					
2.52%	13	2,065	2.85%	14	1,964
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
2.52%	13	2,065	2.85%	14	1,964
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים:					
1.60%	9	2,247	0.90%	11	4,913
					בישראל
-	-	145	5.41%	3	222
					מחוץ לישראל
1.51%	9	2,392	1.09%	14	5,135
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	34	135,216	1.52%	434	114,079
					בישראל
0.17%	5	11,935	2.31%	51	8,821
					מחוץ לישראל
0.11%	39	147,151	1.58%	485	122,900
					סך-הכל
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	1,057	1.15%	3	1,045
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	1,057	1.15%	3	1,045
					סך-הכל

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) עמלות בסך 151 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (30 בספטמבר 2021: 176 מיליוני ש"ח)

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
0.55%	82	59,433	1.70%	311	73,040
בישראל					
1.03%	8	3,106	2.41%	22	3,656
מחוץ לישראל					
0.58%	90	62,539	1.74%	333	76,696
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
1.25%	6	1,924	3.16%	61	7,716
בישראל					
-	-	2	-	-	1
מחוץ לישראל					
1.25%	6	1,926	3.16%	61	7,717
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	186	(1.12%)	(1)	356
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	186	(1.12%)	(1)	356
סך-הכל					
2.28%	3,071	538,062	3.53%	5,139	582,665
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	7,171	-	-	7,508
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	44,790	-	-	58,418
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	590,023	-	-	648,591
סך-כל הנכסים					
2.16%	164	30,344	4.21%	321	30,527
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הגון של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 בסך של (1,813) מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2021: 298 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הוצאה*	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.38%	236	251,616	1.44%	1,003	278,859
					בישראל
0.03%	10	133,954	1.01%	349	138,600
					לפי דרישה
0.77%	226	117,662	1.87%	654	140,259
					לזמן קצוב
0.52%	23	17,561	1.64%	83	20,297
					מחוץ לישראל
0.29%	6	8,180	1.77%	28	6,327
					לפי דרישה
0.72%	17	9,381	1.57%	55	13,970
					לזמן קצוב
0.38%	259	269,177	1.45%	1,086	299,156
					סך-הכל
פיקדונות הממשלה:					
0.80%	1	499	1.00%	1	399
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
0.80%	1	499	1.00%	1	399
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	4,173	(0.10%)	(1)	4,148
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	4,173	(0.10%)	(1)	4,148
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים:					
0.08%	1	4,842	0.23%	3	5,217
					בישראל
-	-	165	4.65%	1	86
					מחוץ לישראל
0.08%	1	5,007	0.30%	4	5,303
					סך-הכל
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
0.50%	1	793	2.72%	49	7,197
					בישראל
50.00%	1	8	-	-	2
					מחוץ לישראל
1.00%	2	801	2.72%	49	7,199
					סך-הכל

* סוג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הוצאה*	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
4.85%	240	19,812	5.31%	357	26,914
-	-	-	-	-	-
4.85%	240	19,812	5.31%	357	26,914
התחייבויות אחרות:					
-	3	1,033	-	7	172
-	-	37	-	-	-
-	3	1,070	-	7	172
0.67%	506	300,538	1.75%	1,503	343,291
-	-	223,500	-	-	225,997
-	-	7,815	-	-	4,610
-	-	15,850	-	-	27,876
-	-	547,703	-	-	601,774
-	-	42,320	-	-	46,817
-	-	590,023	-	-	648,591
1.61%	-	-	1.78%	-	-
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾ :					
1.91%	2,425	507,718	2.46%	3,399	552,138
1.85%	140	30,344	3.11%	237	30,527
1.91%	2,565	538,062	2.50%	3,636	582,665
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
0.54%	24	17,771	1.65%	84	20,385

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסק הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.62%	7,944	292,628	4.18%	10,710	341,975
					בישראל
3.96%	438	14,752	4.72%	597	16,861
					מחוץ לישראל
3.64%	⁽⁴⁾ 8,382	307,380	4.20%	⁽⁴⁾ 11,307	358,836
					סך-הכל
אשראי לממשלות:					
2.15%	34	2,109	2.92%	43	1,962
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
2.15%	34	2,109	2.92%	43	1,962
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים:					
1.20%	32	3,543	1.20%	39	4,347
					בישראל
1.07%	1	125	2.50%	3	160
					מחוץ לישראל
1.20%	33	3,668	1.24%	42	4,507
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	97	129,460	0.65%	620	127,601
					בישראל
0.13%	10	10,237	1.00%	72	9,637
					מחוץ לישראל
0.10%	107	139,697	0.67%	692	137,238
					סך-הכל
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	941	0.39%	3	1,023
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	941	0.39%	3	1,023
					סך-הכל

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) עמלות בסך של 456 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022 (30 בספטמבר 2021: 465 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
0.64%	275	57,691	1.24%	589	63,418
בישראל					
0.89%	21	3,138	1.65%	44	3,552
מחוץ לישראל					
0.65%	296	60,829	1.26%	633	66,970
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.77%	18	3,104	2.18%	126	7,706
בישראל					
-	-	2	-	-	1
מחוץ לישראל					
0.77%	18	3,106	2.18%	126	7,707
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
0.41%	1	322	-	-	370
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.41%	1	322	-	-	370
סך-הכל					
2.28%	8,871	518,052	2.96%	12,846	578,613
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	6,777	-	-	7,282
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	42,896	-	-	54,236
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	567,725	-	-	640,131
סך-כל הנכסים					
2.22%	470	28,254	3.16%	716	30,211
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הגון של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 בסך של (1,245) מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2021: 326 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הוצאה*	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.39%	702	240,380	0.91%	1,836	268,455
					בישראל
0.03%	26	120,802	0.46%	483	139,150
					לפי דרישה
0.75%	676	119,578	1.40%	1,353	129,305
					לזמן קצוב
0.62%	80	17,183	1.02%	149	19,545
					מחוץ לישראל
0.36%	20	7,428	0.82%	44	7,187
					לפי דרישה
0.82%	60	9,755	1.13%	105	12,358
					לזמן קצוב
0.40%	782	257,563	0.92%	1,985	288,000
					סך-הכל
פיקדונות הממשלה:					
0.70%	3	569	0.94%	4	569
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
0.70%	3	569	0.94%	4	569
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	3,283	(0.03%)	(1)	4,164
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	3,283	(0.03%)	(1)	4,164
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים:					
0.18%	6	4,566	0.17%	7	5,449
					בישראל
1.58%	2	169	1.23%	1	108
					מחוץ לישראל
0.23%	8	4,735	0.19%	8	5,557
					סך-הכל
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
0.21%	1	649	1.46%	69	6,293
					בישראל
22.22%	1	6	-	-	2
					מחוץ לישראל
0.41%	2	655	1.46%	69	6,295
					סך-הכל

* סוג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הוצאה*	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
4.75%	765	21,466	6.13%	1,227	26,674
-	-	4	-	-	-
4.75%	765	21,469	6.13%	1,227	26,674
התחייבויות אחרות:					
-	5	1,067	-	15	366
-	-	25	-	-	-
0.61%	5	1,092	5.46%	15	366
0.72%	1,565	289,366	1.33%	3,307	331,625
-	-	210,314	-	-	233,451
-	-	7,455	-	-	4,568
-	-	19,604	-	-	25,448
-	-	526,739	-	-	595,092
-	-	40,986	-	-	45,039
-	-	567,725	-	-	640,131
1.56%	-	-	1.63%	-	-
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
1.88%	6,919	489,798	2.18%	8,973	548,402
1.83%	387	28,254	2.50%	566	30,211
1.88%	7,306	518,052	2.20%	9,539	578,613
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
0.64%	83	17,387	1.02%	150	19,655

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסק הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה (הוצאה)*	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
1.93%	1,969	408,566	3.13%	3,378	431,529
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.17%)	(85)	200,167	(1.03%)	(583)	225,516
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.76%	-	-	2.10%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד-למדד					
5.87%	776	52,864	7.02%	1,070	60,927
					סך נכסים נושאי ריבית
(4.52%)	(347)	30,715	(6.06%)	(485)	32,000
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.35%	-	-	0.96%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
1.40%	162	46,288	2.48%	370	59,682
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.39%)	(50)	51,886	(2.15%)	(351)	65,390
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.01%	-	-	0.33%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.29%	2,907	507,718	3.49%	4,818	552,138
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.68%)	(482)	282,768	(1.76%)	(1,419)	322,906
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.61%	-	-	1.73%	-	-
					פער הריבית

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2021			2022		
שיעור הכנסה (הוצאה)*	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
1.93%	5,728	395,548	2.39%	7,788	434,105
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.18%)	(260)	189,465	(0.55%)	(906)	220,132
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.75%	-	-	1.84%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד-למדד					
5.68%	2,189	51,354	7.96%	3,511	58,819
					סך נכסים נושאי ריבית
(4.39%)	(1,054)	32,017	(6.92%)	(1,630)	31,422
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.29%	-	-	1.04%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
1.50%	484	42,896	2.00%	831	55,478
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.44%)	(168)	50,498	(1.37%)	(621)	60,416
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.06%	-	-	0.63%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.29%	8,401	489,798	2.95%	12,130	548,402
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.73%)	(1,482)	271,980	(1.35%)	(3,157)	311,970
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.56%	-	-	1.60%	-	-
					פער הריבית

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 30 בספטמבר 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	כמות	שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	כמות
		מחיר			מחיר
במיליוני ש"ח					
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור:					
2,766	1,221	1,545	1,222	726	496
בישראל					
159	84	75	94	57	37
מחוץ לישראל					
2,925	1,305	1,620	1,316	783	533
סך-הכל					
נכסים נושאי ריבית אחרים:					
963	899	64	689	685	4
בישראל					
87	88	(1)	63	78	(15)
מחוץ לישראל					
1,050	987	63	752	763	(11)
סך-הכל					
3,975	2,292	1,683	2,068	1,546	522
סך-כל הכנסות הריבית					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
1,134	942	192	767	669	98
בישראל					
69	51	18	60	49	11
מחוץ לישראל					
1,203	993	210	827	718	109
סך-הכל					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:					
541	179	362	170	49	121
בישראל					
(2)	(1)	(1)	-	1	(1)
מחוץ לישראל					
539	178	361	170	50	120
סך-הכל					
1,742	1,171	571	997	768	229
סך-כל הוצאות הריבית					
2,233	1,121	1,112	1,071	778	293
סך-הכל הכנסות הריבית פחות הוצאות ריבית					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בחשב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשווייץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינ"ל לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan

אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

א

איגוח 47, 41, 40, 39, 12, 236

אנשים קשורים 13

אשראי לציבור 77, 59, 52, 51, 50, 49, 48, 47, 43, 42, 26, 23, 14, 13, 11

, 150, 146, 142, 138, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 102, 100, 86, 81

, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 160, 159, 158, 157, 156, 154

, 185, 184, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171

, 21, 236, 235, 229, 225, 223, 218, 217, 215, 214, 213, 212, 210, 199, 186

28, 27, 26, 25, 24, 22

ג

גידור 32, 31, 17, 10, 135, 120, 93, 92, 91, 56, 55, 45, 21

ד

דיבינד 37, 16, 15, 13, 116, 93, 86, 85, 84, 83, 82, 32, 13, 8

ה

הון והלימות הון 33

הון מניות 13, 84, 83, 82

הלבנת הון 58, 11, 217, 200, 199, 127, 69, 19

הלוואות לדיור 48, 47, 46, 43, 42, 39, 38, 37, 36, 34, 33, 27, 26, 14, 8

, 136, 123, 119, 117, 107, 106, 105, 90, 89, 88, 87, 61, 60, 52, 51, 50, 49

, 163, 160, 159, 158, 157, 156, 154, 152, 150, 148, 146, 142, 140, 138

, 213, 212, 205, 200, 199, 177, 175, 173, 170, 169, 167, 166, 165, 164

56, 55, 35, 27, 26, 25, 24, 22, 20, 15, 14, 13, 9, 214

הליכים משפטיים 12, 216, 126, 125, 124, 44, 19

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 172, 171

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 223, 23

ו

ועדת שטרומ 197

ז

זכויות עובדים 50, 9, 116, 115, 114, 113, 112, 111, 85, 77, 70, 67

ח

חובות בסיווג בעייתי 88

חובות פגומים 172, 171, 170, 167, 166, 154, 150, 142, 107, 106, 47

י

יעד הון 15, 119, 33

ירידת-ערך 23, 101, 99, 90, 89

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 159, 158, 157, 156, 77, 45, 44, 42, 8

208, 203, 160

מגזרי פעילות פיקוחיים 138, 136, 77, 53, 43, 42, 39, 38, 37, 36, 8, 7

28, 218, 160, 159, 158, 157, 156, 154, 152, 150, 148, 146, 144, 142, 140

מדינות זרות 29

מדיניות חשבונאית 91, 90, 89, 88, 87, 77

מימון ממונף 37, 65, 9

מינוף 20, 18, 16, 5, 3, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 88, 77, 35, 12, 8

מסגרות אשראי 178, 28

מפקדים גדולים 219, 41

נ

נגזרים 85, 81, 77, 69, 66, 59, 58, 52, 51, 50, 45, 41, 31, 28, 22, 21, 8

, 182, 181, 180, 135, 134, 133, 132, 131, 130, 129, 120, 111, 94, 93, 92, 91

, 219, 218, 196, 195, 194, 193, 192, 191, 189, 188, 187, 186, 185, 184, 183

, 18, 17, 236, 235, 234, 233, 232, 231, 230, 229, 228, 227, 226, 225, 222

56, 55, 54, 48, 45, 44, 42, 35, 28, 27, 26, 25, 24, 20, 19

נזילות 54, 53, 52, 51, 50, 15, 10, 5, 3, 122, 69, 68, 58, 45, 32, 14, 12, 7

60, 58

ניהול סיכונים 9, 5, 3, 199

ניירות-ערך 71, 59, 52, 51, 50, 45, 35, 34, 31, 30, 28, 26, 21, 14, 11, 8

, 123, 121, 107, 106, 105, 104, 103, 102, 101, 100, 92, 86, 85, 81, 77

, 187, 186, 185, 184, 183, 182, 181, 180, 164, 163, 162, 161, 136, 133, 124

, 25, 24, 19, 18, 8, 236, 231, 229, 227, 225, 218, 207, 199, 197, 189, 188

58, 56, 55, 45, 44, 43, 42, 41, 39, 28, 27, 26

, 164, 163, 162, 161, 107, 106, 105, 85, 81, 52, 51, 50 נכסים אחרים

56, 55, 43, 41, 40, 39, 27, 26, 25, 24, 230, 226, 182, 181, 180

47, 14, 12, 9, 5, 3, 154, 150, 146, 142, 138, 117, 34 נכסי סיכון

ת

תגמול 127, 126, 116, 84, 83, 82
 תיק בנקאי 49, 48, 67, 66
 תיק למסחר 29
 תשואה להון 11
 תשלום מבוסס מניות 85, 84, 83, 82

ס

סייבר 10, 70, 45, 14
 סיכון אשראי 56, 55, 54, 53, 48, 46, 45, 34, 28, 27, 23, 19, 14, 9, 8, 7
 , 121, 120, 117, 111, 109, 108, 107, 106, 105, 77, 66, 65, 63, 62, 59, 58
 , 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161
 , 17, 14, 12, 10, 5, 3, 223, 213, 210, 186, 185, 184, 183, 179, 178, 177, 176
 , 42, 41, 40, 39, 37, 36, 35, 34, 33, 30, 29, 28, 27, 26, 25, 24, 21, 20, 19
 60
 סיכונים אחרים 70, 7
 סיכון מוניטין 60, 59, 12, 10, 3, 70, 45, 19, 14
 סיכון מימון 69
 סיכון נזילות 60, 54, 51, 10, 5, 3, 68, 45, 14, 12, 7
 סיכון סביבתי 60, 12, 3, 70, 19
 סיכון רגולטורי 10, 9, 45, 14
 סיכון ריבית 47, 45, 15, 10, 3, 66, 45, 32, 14
 סיכון שוק 60, 47, 46, 45, 14, 12, 10, 5, 3, 66, 45, 19, 14, 7
 סיכון תפעולי 60, 58, 14, 12, 10, 3, 117, 45, 34, 19, 14

ע

עמלות 136, 126, 124, 79, 43, 42, 39, 38, 37, 36, 25, 24, 20, 13, 12, 8
 , 213, 212, 210, 205, 199, 160, 159, 158, 157, 156, 152, 148, 144, 140
 229, 225, 218, 217, 215, 214
 ענפי משק 34, 33, 28, 26, 5, 211, 66, 56, 53, 30, 27, 9, 8

פ

פיקדונות הציבור 81, 77, 43, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 36, 31, 30, 26, 14
 , 182, 181, 180, 160, 159, 158, 157, 156, 154, 150, 146, 142, 138, 92, 88
 , 232, 231, 228, 227, 219, 218, 217, 216, 215, 214, 212, 210, 186, 185, 184
 235

ר

רגולציה 59, 35, 11, 3, 127, 70, 66, 19
 רווח למניה 79

ש

שווי הוגן 101, 100, 99, 98, 97, 96, 95, 93, 80, 77, 67, 45, 31, 25, 21, 9
 , 188, 187, 186, 185, 184, 183, 170, 135, 134, 133, 112, 104, 103, 102
 49, 48, 45, 44, 5, 222, 197, 196, 195, 194, 193, 192, 191, 190, 189